

Flora och vegetation i Fasterna socken, Uppland

ARNE ANDERBERG & ANNA-LENA ANDERBERG

Fasterna socken, belägen i Roslagen i östra Uppland, är en gammal kulturbygd dominerad av skogsområden och mosaikligt insprängda jordbruksområden och endast kring Skedviken finns en större sammanhängande åkerareal. Områdena kring sjösystemen Skedviken, Gavel-Långsjön, Kornan och Bäcksjön med omgivande skogar, kultur- och odlingslandskap har ett mycket högt naturvärde avseende såväl flora som fauna och flera arter av kärlväxter, mossor och svampar som är mer eller mindre skyddsvärda har påträffats i socknen. Flera av sjöarna är viktiga fågellokaler och ett stort antal fladdermusarter har påträffats i området (Uhr m.fl. 1983, Åhlén m.fl. 1994).

Den föreliggande uppsatsen vill i korthet beskriva flora och vegetation i Fasterna utifrån våra egna observationer gjorda under utflykter i socknen, med mer detaljerade beskrivningar av några intressantare områden. I den avslutande artlistan finns en sammanställning över de kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger som påträffats av oss under åren 1983-1988, med vissa senare tillägg och en del kompletterande uppgifter som hämtats från olika skriftliga källor (t.ex. Skärman 1921, Almquist 1929, Rydberg 1978, Wallsten 1981), samt från herbariesamlingarna i Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm och Fytoteket i Uppsala. Uppgifter från in-

venteringen av Storandsmossen (Douhan m.fl. 1995) har utelämnats eftersom den till största delen tillhör Gottröra socken. I de fall då beläggexemplar eller litteraturuppgifter finns har vi angivit detta för respektive art. Vissa fyndplatsers geografiska läge har angetts med koordinater enligt RUBIN (Björkbäck 1979). Koordinaterna anges bara med referens till ett ekonomiskt kartblad och till hundrametersruta (t.ex. 61814) eftersom hela socknen ligger inom storrutan 111.

Kulturhistoria

Fasterna socken i Sjuhundra härad har likt de flesta uppländska socknar spår av mänsklig aktivitet som sträcker sig tillbaka till stenåldern och speciellt runt Skedviken finns det gott om gravfält som daterats till bronsålder och järnålder (Gillingstam 1947). Fasterna socken bildades den 7 februari 1797 genom sammanslagning av Fasta och Esterna socknar (Wilcke-Lindqvist 1958). De första skriftliga källorna är från början av 1300-talet där sockennamnet Esterna omnämns år 1303. Namnet anses kunna härledas från Eisten och Tärna i betydelsen sidländ skogs-trakt, men en annan tolkning är att det syftar på förhistoriska estniska bosättningar. Fasta eller Fastakirkia nämns första gången år 1317 (Radloff 1910, Gillingstam 1947). I Salvius (1741) beskrivning över Uppland

finns också Fasta och Esterna socknar beskrivna. Om Fastas invånare sägs att: "De hafwa Skog til tarfligheten: Af Ahl som der växer hugga de ämnen til Stolar, som de föra til Stockholm, och Bössestäcker til Factoriet i Nortelge. Ifrån Knutby Socken 2 Mil bort i Näringshundra Härad köpa de furustockar, hvaraf de hugga Spån til Kyrkor, och få 18-20 Daler för 1000:de. Åker och Äng är mycket mager, så att större delen af Allmogen måste Årligen köpa Spannemål til Födan."

Och om Esternas invånare skriver han att:
"Folket begagnar sig av Skogen på samma sätt som i Fasta Socken. Den bästa förmon denna Socken äger, är fisket i Siön Skedviken, men Åkren är nog mager."

Norra delen av Fasta socken som länge hörde till Näringshundra härad skildrar Salvius separat:

"Inbyggarne hafva så ymnig Skog, at de på en gång sälja för några hundra Daler hela Parkerna til Bruken, hvilka sedan alla hugga och Kola der på. Derjemte harva de en god Åker, Äng och Betesmark, härlig Löfskog på några ställen."

Flera av de nu i Fasterna belägna byarna har gamla anor och finns också nämnda i skrift alltsedan 1300-talet, som Ösby, Ubby, Alby, Varleda, Medevi, Gillberga, Råby, Mjölsta, Svärlinge, Mörby, Tjären och Rånäs. Det uppges bland annat att Rånäs med där belägen kvarn för 1000 mark svenska penningar såldes till ärkebiskop Henrik i Uppsala år

1388 (Gillingstam 1947). Byarna Granby, Söderby och Bredvik omnämns för första gången på 1400-talet, och under 1500-talet blir källmaterialet rikare. Byarna från medeltiden lever kvar och av fogderäkenskaperna framgår att åkerbruk och boskapsskötsel var de dominerande näringarna i trakten. Trots att största delen av området var skogklätt hade skogen inte någon större betydelse för folkförsörjningen. År 1560 uppges att Skedviken var "en god fiskiesjö" och att i Met-sjön "tax braxen oc annan fielfisk" (Gillingstam 1947). Från en annan källa från slutet av 1500-talet kan man inhämta att Landbroån mellan sjöarna Skedviken och Syningen hade ett got ällfiske" (Blomdahl 1959). År 1638 ritades en kartbok över Mörbygodset av Thomas Christiernson, och från 1652 finns en jordebok bevarad. Här nämns förutom den medeltida kvarnen i Rånäs även förekomsten av en "sågquarn" och en "miölquarn" i Rånäs, en "sågquarn" och en "sämskarequarn" i Nykvarn och en glashytta vid Ållerbolen [Ålderbäcken] väster om Gavel-Långsjön. År 1725 vet man att kung Fredrik I jagade björn vid Rånäs, och om djurlivet i övrigt sägs att "Älgar anträffas stundom i dessa trakter och nästan årligen skjutes en och annan" (Radloff 1910, Gillingstam 1947).

År 1772 blev Jean Le Febure Liljenberg brukspatron på Rånäs. Förutom Rånäs ägde Le Febure även Gimo bruk och han fick 1774 tillstånd av Bergskollegium att flytta en stångjärnshammare från Gimo till Rånäs. Traktens skogar började nu för första gången att utnyttjas i stor skala då träkol behövdes till järnbearbetningen i bruket och än idag kan man påträffa kolbottnar efter gamla milor i granskogarna. Inflyttningen av bruksarbetare från Gimo gjorde även att Fasta kyrka blev för trång för sockenborna, men efter-

som socknen var fattig ombads brukspatronen Le Febure att finansiera byggandet av en ny kyrkobyggnad som skulle vara gemensam för de två socknarna vilka genom beslut av Kungl. Maj:t år 1797 slogs samman. Fasterna hade länge ett ganska isolerat läge då ingen av de stora landsvägarna gick genom socknen, men år 1884 förlängdes järnvägen mellan Uppsala och Länna bruk genom Fasterna till Rimbo, och 1885 öppnades sträckan Rimbo-Stockholm.

Berg och jord

I östra delen av socknen, öster om Gavel-Långsjön och Skedviken, domineras berggrunden av stockholmsgranit och i detta område ligger Transkaftet som med 57,7 m.ö.h. är socknens högsta berg. Från norr till söder genom socknen sträcker sig ett bälte med stora avlagringar av mosand, ursvallad från de intilliggande bergen där hållmarker är vanliga. Längs kanten av stockholmsgraniten går grundvattnet ytligt, vilket visar sig i mycket rikliga förekomster av skavfräken (*Equisetum hyemale*). Västra delen av socknen domineras av grå gnejs och uppsalasyenit eller hornbländegnejs. I gnejsområdet förekommer en del pegmatitgångar vilka på två ställen öster om Ubby-Långsjön till och med bildar berg, vilket är ovanligt, och på sina ställen innehåller pegmatiten så mycket ren kvarts att den förr ansågs brytvärd.

På nordvästra sidan av Skedviken ligger fyra stycken små ryggar, så kallade drumliner, vilka är de enda äkta drumlinerna i Stockholms län och därför klassade som mycket värdefulla geologiska objekt (Uhr m.fl. 1983). Fasterna kyrka ligger på en av dessa drumliner på vars västra slutning finns ett par torrbacksarter som nästan bara påträffats här och på torrbackar vid det närbelägna

Mörby slott, nämligen flentimotej (*Phleum phleoides*) och backsmultron (*Fragaria viridis*).

Stora områden kring Skedviken har jordar som består av mossetorv, d.v.s relativt unga jordar med högt organiskt innehåll, men även i andra delar av socknen där det en gång legat myrar eller sjöar finns områden där jorden består av mossetorv. Marken är på det hela taget påverkad av Gävlebuktens kalkförekomster vilket givit upphov till kalkhaltiga lera och kalkhaltiga moräner i vissa trakter. I dagen liggande kalkkroppar saknas helt, men de höga kalkhalterna i morän och leror gör ändå att florän här och var får en annan karaktär än i områden där kalkhalten är lägre. Geologin i Fasterna socken har beskrivits av Pajkull (1864) och Sidenbladh (1868).

Åkrar och gårdar

Jordbruket i Roslagen under början av 1800-talet sammanfattas kortfattat av Radloff (1910) som angav att det såddes lika mycket korn som råg, medan vete och havre odlades i mindre omfattning. Vicker odlades vid de flesta herrgårdarna i Sjuhundra härad medan odlingen av humle, som var påbjuden enligt lag, ej ens täckte traktens egna behov. Gödning till åkrarna hämtades företrädesvis från ladugårdarna men i vissa trakter användes också kärrjord till gödning. Han skriver: "Ej mycket ogräs fanns i åkrarna.

Lithospermum arvense växte 1802 till 1 alns höjd allmänt i de flesta åkrar men var ej ett farligt ogräs. Ej heller *Centaurea*, *Papaver dubium* eller *P. rhoeas*. Vårsäden besvärades av *Camelina sativa*, *Sinapis arvensis*, och tistlar såsom *Cirsium vulgare* och *Carduus crispus* där ärtor vuxit tidigare. På hårdvallsängar och

Översiktlig karta med Fasterna sockens plats i Uppland infälld. Socknen inryms på det topografiska kartbladet 111 NO Uppsala. Den ekonomiska kartans rutnät (5 x 5 km) markeras utmed kanterna.

åkerrenar växte mycket goda 'gräs': *Dactylis glomerata*, *Lathyrus pratensis*, *Phleum pratense*, *Arrhenaterum pratensis* och *Deschampsia caespitosa*. *Anthyllis* växte i de torraste ängsbackarna. *Trifolium hybridum* snarare längs vägkanterna än i hägnader. De redskap som framför allt användes i jordbruket var: åder,

trädesstock, sladd och vält. Vid Rånäs och Mörby hade tröskmaskiner anskaffats."

Ännu idag finns inte så mycket ogräs i åkarna i Fasterna. Jorden är lerig och tämligen ogynnsam för många ogräsarter och besprutning och rening av utsäde bidrar också till att minska ogräsfloran. Baldersbrå, åkertistel och

åkermolke (*Tripleurospermum perforatum*, *Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis*) dominerar men här och var förekommer också enstaka exemplar av blåklint, rågvallmo, rödtoppa, nattglim och flyghavre (*Centaurea cyanus*, *Papaver dubium*, *Odontites vulgaris*, *Silene noctiflora*, *Avena fatua*). De sandiga åkrarna vid Hovstalund har en rikare och för socknen unik ogräsflora, med arter som kosa, luddvicker, skatnäva, klofibbla, ängsklocka, brunklöver (*Apera spica-venti*, *Vicia villosa*, *Erodium cicutarium*, *Crepis tectorum*, *Campanula patula*, *Trifolium spadiceum*) och den i inlandet sällsynta höskallran (*Rhinanthus serotinus*). Mjuktåtel (*Holcus mollis*) förekommer på fuktigare ställen nära Gavel-Långsjön.

Bland förre prosten Rikard Plengiér's insamlingar i Uppsala finns belägg av flera numera förevunna ogräsarter. För råglösta (*Bromus secalinus*) liksom för andra då triviala växtarter angav Plengiér endast "Fasterna" som lokalangivelse. Även för en art som skånefibbla (*Crepis biennis*) angavs bara lokalen som "prästgårdstrakten" och både klätt (*Agrostemma githago*) och riddarsporre (*Consolida regalis*) anges endast som ogräs i rågåkrar. För lin (*Linum usitatissimum*) anförs däremot noggrann lokalangivelse. De två arterna linnmåra och dårrepe (*Galium spurium* ssp. *spurium*, *Lolium temulentum*), vilka finns belagda med herbarieark insamlade 1862 respektive 1944, är också försvunna ur Fasternas flora.

Många av gårdarna i socknen ligger tillsammans i byar med omgivande beten och åkrar. Detta är särskilt tydligt i Mjölsta och i Svärlinge och är ett exempel på det intressanta kulturlandskapet kring Skedviken. Gårdsfloran är vanligen artfattig och innehåller mest vanliga ogräsarter, men en del ovanligare arter kan påträffas, bland annat ett an-

märkningsvärt stort bestånd av libbsticka (*Levisticum officinale*) i ängsmark vid Råby, ett stort bestånd av hjärtstilla (*Leonurus cardiaca*) vid Granby, odört (*Conium maculatum*) vid Apalbol, ulltistel (*Onopordon acanthium*) vid Fasterna prästgård, fodervallört (*Symphytum asperum*) vid Äspenbol, samt slutligen nässelsnärja (*Cuscuta europaea*) som är ganska vanlig i trakten.

För den idag tämligen vanliga arten palsternacka (*Pastinaca sativa*) angav Plengiér noga att den i augusti 1927 förekom mellan brukshandeln och prästgården och just på denna plats finns palsternacka ännu talrikt, men den tycks inte ha spridit sig någonting under de 60 år som gått, något som är märkligt med tanke på att arten synbarligen ökar i antal längs många vägar i Stockholmstrakten.

Skogar

Större delen av skogen i Fasterna socken utgörs av granskog, medan lövskogen är inskränkt till bebyggelsens närhet och mest består av hässlen, lövblandskog, alsnår och björkhagar. Tallskog förekommer på hållmarker och på vissa platser med sandigare mark. Djurlivet i skogarna är rikt med bland annat älg, rådjur, skogshare, tjäder, orre och järpe, men de senaste årens avverkningar har starkt påverkat skogens utbredning. Gammal bondskog med stort naturvärde som genom försiktig avverkning har kvar sin karaktär finns dock kvar på flera ställen, till exempel kring Lillhammar och Storhammar i området kring Kornan-Bäcksjön. Bland granskogens arter finns flera som är rödlistade (Gårdenfors 2000), till exempel skogsklocka, grön sköldmossa, grangräticka, rosenticka, violgubbe och gul taggsvamp (*Campanula cervicaria*, *Buxbaumia viridis*, *Boletopsis leucomelaena*,

Fomitopsis rosea, *Gomphus clavatus*, *Hydnellum geogenium*). Sydväst om Skedviken, nära Djurgården förekommer partier med kanelros (*Rosa majalis*), samt även ryl och plattlummer (*Chimaphila umbellata*, *Lycopodium complanatum*). I fuktiga partier dominerar björk och sälg bland lövträden. Här finner man arter som granbräken, kärrfibbla, gullpudra, brudborste, skärmstarr, samt repestarr (*Dryopteris cristata*, *Crepis paludosa*, *Chryso-splenium alternifolium*, *Cirsium helenioides*, *Carex remota*, *Carex loliacea*). Bland lägre växter finns grön sköldmossa, mörk husmossa, slemsopp och rödgul trumpetsvamp (*Buxbaumia viridis*, *Hylocomiastrum umbratum*, *Suillus flavidus*, *Cantharellus lutescens*). Ortrika ängsgranskogar har förhållandevis stor areal i socknen och har en rik flora med arter som sårläka, nästrot, skogsknipprot, grönkulla, vårärt, hässlebrodd, långsvingel och tvåblad (*Sanicula europea*, *Neottia nidus-avis*, *Epipactis helleborine*, *Coeloglossum viride*, *Lathyrus vernus*, *Milium effusum*, *Festuca gigantea*, *Listera ovata*). I området kring Kornan-Bäcksjön och på Hammarn finns talrika multnande gärdesgårdar som vittnar om tidigare skogsbeten, det senare området utnyttjas i viss utsträckning fortfarande som betesmark. Blåbärsgranskog dominerar i östra delen av socknen, som mellan Råbylund och Hagsättra, och har ofta ett stort inslag av grova aspar med rik epifytvegetation av lavar, som bårdlav (*Nephroma parile*). Blåbärsris och smalbladiga gräs dominerar markskiktet och den högre floran är artfattig. Svampar finns dock fler, till exempel arter som rosenhätta, stubbmusseron, gul taggsvamp, skarp dropptaggsvamp, anisspindling, rosenslemskivling, grangräticka och violgubbe (*Myce-na rosella*, *Tricholomopsis decora*, *Hydnellum geogenium*, *H. peckii*, *Cortinarius odorifer*,

Gomphidius roseus, *Boletopsis leucomelaena*, *Gomphus clavatus*); den senare en art som uppmärksammats som en hotad svampart i betesskog eller olikåldrig bondeskog. Skogen i socknens västra delar, söder om Ubby-Långsjön har avverkats i större utsträckning än i övriga trakter och det som på kartan ser ut att vara vidsträckta skogar är nu huvudsakligen hyggen med fattig flora. På hyggena finns ofta påfallande ofta massvegetation av bergkorsört (*Senecio sylvaticus*).

Hässlen och skog med större inslag av lövträd, som beteshagarna på Hammarn söder om Svärlinge samt kring Norra Varleda i socknens norra del, har också en rik svampflora. På Hammarn har de flesta arterna av kantarellliknande svampar påträffats, nämli-

Vårärt *Lathyrus vernus*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

gen svart trumpetsvamp, kruskantarell, kantarell, blek kantarell, trattkantarell (*Craterellus cornucopioides*, *Pseudocraterellus undulatus*, *Cantharellus cibarius*, *C. pallens*, *C. tubaeformis*), samt den sällsynta arten grå kantarell (*Craterellus cinereus*). Vidare finns här svamparter som igelkottsröksvamp, grönfjällig fjällskivling, stinksvamp, eldsopp, ekriska, jättekamskivling, rodnande spindling, asp-rotspindling, stråbrosking, gytttrad nästsvamp, vårplätt, grymig hjorttryffel, marmorerad hjorttryffel (*Lycoperdon echinatum*, *Lepiota grangei*, *hallus impudicus*, *Boletus luridus*, *Lactarius quietus*, *Amanita ceciliae*, *Cortinarius cyanites*, *C. argutus*, *Crinipellis scabellum*, *Nidularia deformis*, *Heterotextus alpinus*, *Elaphomyces granulatus*, *E. mucronatus*) och den mycket sällsynta arten slät hjorttryffel (*Elaphomyces maculatus*). Bland mossor förekommer brun sköldmossa, fällmossa och repmossa (*Buxbaumia aphylla*, *Antitrichia curtipendula*, *Pterigynandrum filiforme*). I närheten vid Västgötatorp förekommer svamparna brödmärgsticka och brunskinn (*Perenniporia medulla-panis*, *Stereum gausapatum*), och kring Norra Varleda finns i liknande miljö svartnande kantarell, jättespindling och flamsopp (*Cantharellus melanoxeros*, *Cortinarius praestans*, *Boletus queletii*) samt lavarna luddlav och bårdlav (*Nephroma resupinatum*, *N. parile*).

Sjöar

I Fasterna ligger sex större sjöar, Skedviken, Gavel-Långsjön, Ubby-Långsjön, Kornan, Bäcksjön och Metsjön. Utdikningar har medfört att ett antal mindre sjöar och myrar har försvunnit nästan helt, en sådan är Målsjön. De stora sjöarna Gavel-Långsjön och Skedviken utgör tillsammans med Kornan och Bäcksjön ett vattensystem som av-

rinner i socknens södra del genom den så kallade Landbroån österut via Syningen till Norrtäljeviken. Det angivna, ursprungliga vattenloppet från Gavel-Långsjön via Gammelån (mellan Råby och Granby) och Landbroån till Syningen (Sidenblad 1868) stöds inte av en karta från 1638 (nu i Fasterna kyrkoarkiv) som i stort sett överensstämmer med dagens kartbild. Floran i sjöarna är rik och hyser bland annat flera ovanliga natar, som bandnate, styvnate och uddnate (*Potamogeton compressus*, *P. rutilus*, *P. friesii*).

Skedviken är med sina 9 km² en av Stockholms läns största sjöar. Den är en tämligen typisk slättsjö med stora vassbälten särskilt i västra delen. Medelvattenståndet som ligger c:a 14 m över havsnivån sänktes med 0,12 m år 1891. Genom muddring år 1942 ville man rensa Skedvikens igenslammade till- och avflöden till den nivå som rådde efter sänkningen. Wallsten (1981) studerade förändringar i florans sammansättning i Skedviken 1975-76 jämfört med en tidigare undersökning 1933-34 och redovisade även en rad vattenkemiska data från sjön. Under historisk tid har det troligen funnits en segelled från Östersjön till Skedviken, och namnet antyder att sjön en gång varit en inre vik av Östersjön.

Skedviken är en klassisk fågellokal med bland annat häckande häger, rördrom, kanadagås och fiskgjuse samt rastande storskrake, salskrake, sångsvan, olika änder och gäss med mera. Inte mindre än 11 av Sveriges 16 fladdermusarter har påträffats runt Skedviken (Ahlén m.fl. 1994) och dessutom förekommer mink och utter. Tidigare fanns gott om flodkräfta, men då sjön drabbades av kräftpest i slutet av 1980-talet minskade bestånden kraftigt och numera finns här istället en ökande inplanterad stam av signalkräfter.

Skedviken omges av jordbruksmark och mindre lövskogspartier och vattnet är särskilt i söder tämligen eutrofierat. På flera ställen omges sjön av en bård av vass och klibbal (*Phragmites australis*, *Alnus glutinosa*), och i albården kan man påträffa svamparna alsopp och al-pluggskivling (*Gyrodon lividus*, *Paxillus filamentosus*).

Vattenvegetationen hyser särskilt i söder arter som vattenaloe, dyblad, korsandmat, missne, sprängört, vattenmärke samt flera arter nate, (*Stratiotes aloides*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Lemna trisulca*, *Calla palustris*, *Cicuta virosa*, *Sium latifolia*, *Potamogeton* spp.). De norra delarna av sjön har också tämligen eutrof vegetation med bland annat jättestarr och vattenskräppa (*Carex riparia*, *Rumex hydrolapathum*). De östra delarna av Skedviken har på sina ställen mindre eutrof karaktär och där finner man arter som nål-säv och gräsrate (*Eleocharis acicularis*, *Potamogeton gramineus*), och brackvattenarter som trådnate och axslinga (*Potamogeton filiformis*, *Myriophyllum spicatum*). Här förekommer även ett par växter som man vanligen förknippar med Östersjöns stränder, nämligen havtorn och strandskräppa (*Hippophae rhamnoides*, *Rumex maritimus*) vilket tillsammans med det faktum att sjöns avflöde en gång utgjorde ett gott ålfiskevatten lämnar vittnesbörd om en tidigare havsförbindelse.

Gavel-Långsjön är 5,3 km² och har en medelvattennivå över havsytan på ungefär 23 meter. Den sänktes ungefär en meter år 1941 i samband med att en äldre kvarndamm vid Nykvarn revs. Sjön har varit reglerad under lång tid, och flera kvarnar har under åren drivits med vatten från Gavel-Långsjön. Den har en utpräglad oligotrof karaktär med glesa vassar kring sjöns stränder och flera klarvattensarter i närheten av de tidvis översväm-

Havtorn *Hippophae rhamnoides*. Teckning: Bengt Nicolson.

made stränderna. Bland dessa arter finns strandpryl, strandranunkel, nålsäv och gräsrate (*Plantago uniflora*, *Ranunculus reptans*, *Eleocharis acicularis*, *Potamogeton gramineus*). Dessutom finns här plattsäv (*Blymus compressus*), rödalgen pärlbandsalg (*Batrachospermum* sp.) och kransalgen *Chara fragilis* (*C globularis*), möjligen även *Nitellopsis obtusa*. En del strandnära områden, särskilt vid Bredvik på sjöns östsida, är tydligt kalkpåverkade med förekomster av kärknipprot, ängsnycklar, slätterblomma, strandmyskgräs, hårstarr, nålstarr och tagelsäv (*Epipactis palustris*, *Dactylorhiza incarnata*, *Parnassia palustris*, *Hierochloe odorata* ssp. *baltica*, *Carex capillaris*, *Carex dioica*, *Eleocharis quinqueflora*). Tidigare hölls många strandpartier öppna genom betning, men idag har betesgången upphört med stark förbuskning som följd.

Kornan är 1,4 km² och tillhör en högre liggande del av Gavel-Långsjösystemet. Den sänktes samtidigt med Gavel-Långsjön. Kornan-Bäcksjöområdet är påtagligt kalkpåverkat med flera rikkärr och omgivande örtrika ängsgranskogar. Rydberg (opubl., 1978) studerade floran i trakten av Kornan och Bäcksjön och beskrev ett flertal intressanta lokaler i området.

Metsjön som endast är 0,5 km² ligger med sin västra hälft inom Fasterna sockens södra del. Vattnet från sjön avrinner via Rimbo-Långsjön vidare österut och ansluter till Gavel-Långsjön-Skedviken-Syningen. Metsjön sänktes en meter år 1910 och har nu ett medelvattenstånd som ligger kring 14 meter över havet och ett djup på ungefär 2,5 meter. Vattnet är eutrofierat av kringliggande jordbruksmark och har framförallt i västra delen stora vassbälten. Eutrofieringen har ökat under senare tid, och i motsvarande jämförelse för Metsjön som för Skedviken konstaterade Wallsten (1981) att sjöns igenväxning har varit betydande under den 40-årsperiod undersökningen gällde. Åtminstone tidigare hade Metsjön en rik flora av vattenväxter, bland dem den sällsynta arten styvnete (*Potamogeton rutilus*) vilken är starkt hotad i Sverige (Gärdenfors 2000). Arten har varit känd från Metsjön sedan 1800-talet men har inte kunnat återfinnas av oss.

Ubby-Långsjön tillhör Funboåns vatten-system som avvattnas västerut via Fyrisån och Mälaren. Områdena norr om Ubby-Långsjön är hårt exploaterade med tätt liggande fritidsbebyggelse. Här förekommer kransslinga (*Myriophyllum verticillatum*) och tidigare även strandviol (*Viola persicifolia*), en art som nu tycks vara försvunnen från socknen.

Mossar och kärr

Utbredningen av myrar i Fasterna har gått tillbaka sedan 1800-talet på grund av utdikningar och ännu fortgår skogsdikningen på sina håll, men trots detta präglas skogsmarken av de många kärrdrägen och småmyrarna. Den största myren i området är Storandsmossen vars östra delar ligger inom Fasterna socken men som till största delen ligger i Gottröra. Storandsmossen klassades som ett område med mycket högt botaniskt naturvärde i naturvårdsplanen för Stockholm län (Uhr m.fl. 1983) och en inventering av området utfördes av Douhan m.fl. (1995). Storanden består dels av en mosse med 200-årig tallskog, dels av ett kärrområde och en mer än hundraårig granskog. Storandsmossen har en fattig prägel med botten-skikt av vitmossor (*Sphagnum*) där man finner arter som tuvull, tagelstarr, strängstarr samt här och var enstaka exemplar av myggblomster (*Eriophorum vaginatum*, *Carex pauciflora*, *C. chordorrhiza*, *Hammarbya paludosa*). Andra partier har ett botten-skikt av brunmossor dominerat av korvskorpionmossa (*Scorpidium scorpioides*) med en artrikare flora där arterna ängsull, storsileshår, ängsnycklar och möjligen även mossnycklar ingår (*Eriophorum angustifolium*, *Drosera anglica*, *Dactylorhiza incarnata*, *D. sphagnicola*) tillsammans med andra arter som man vanligen finner i medelkärr och rikkärr. Kärrlaggen åt öster har bland annat en rik förekomst av granbräken (*Dryopteris cristata*).

Kornamossen vid sjön Kornans södra del ligger inom det värdefulla Kornan-Bäcksjöområdet. Det är ett utpräglat rikkärr med arter som gräsull, sumpnycklar, ängsnycklar, kärrknipprot, tätört, tagelsäv, snip och slåtterblomma (*Eriophorum latifolium*, *Dactylorhiza traunsteineri*, *D. incarnata*, *Epipactis pa-*

lustris, *Pinguicula vulgaris*, *Eleocharis quinqueflora*, *Trichophorum alpinum*, *Parnassia palustris*). Kärrlaggen hyser också en stor population av mossviol (*Viola epipsila*). Här finns rikkärrsmossor som purpurvitmossa, piprensarmossa, korvskorpionmossa, maskgulmossa, gyllenmossa, käppkrokmossa, röd parasollmossa, komossa och bandpraktmossa (*Sphagnum warnstorffii*, *Paludella squarrosa*, *Scorpidium scorpioides*, *Pseudocalliergon trifarium*, *Tomenthypnum nitens*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Splachnum rubrum*, *S. ampullaceum*, *Plagiomnium elatum*). Kring den närliggande Bäcksjöns norra ände finns också rikkärr med flera av de arter som förekommer på Kornamossen samt dessutom fetbålmossa, blek skedmossa och guldspärrmossa (*Aneura pinguis*, *Straminergon stramineum*, *Campylium stellatum*).

Kalkmossen som är belägen öster om Gavel-Långsjön är en nästan torrlagd rismosse med tuvull (*Eriophorum vaginatum*) på torvgrund. I närheten ligger Glashytteberget där det tidigare låg en gammal glashytta. I skogarna kring kalkmossen förekommer skogsknipprot (*Epipactis helleborine*), men några egentliga kalkelement har inte kunnat påvisas på själva mossen, möjligen med undantag av kärrkammossa (*Helodium blandowii*) som föredrar något kalkrikare substrat.

Ett antal kallkällor finns här och var i socknen. Floran vid källsprången är ofta av speciellt intresse. Den så kallade Varggropen är ett källdrag söder om Österängby med en öppen kallkälla i slutningen öster om vägen. Den är belägen i ett parti av skogen som hålls fuktig av flera källstråk. Flera växter med krav på rikare substrat finns i området, bland andra skärmstarr, repstarr, myskmadra, nästrot, korallrot, tibast, ängsfräken, gullpudra, källarv, skogsstjärnblomma, mossviol, miss-

ne, lopplummer samt grön sköldmossa, av vilken fynd från denna del av Stockholms län är få (Mossornas vänner i Stockholm 1991) (*Carex remota*, *C. loliacea*, *Galium odoratum*, *Neottia nidus-avis*, *Corallorrhiza trifida*, *Daphne mezereum*, *Equisetum pratense*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Stellaria alsine*, *S. longifolia*, *Viola epipsila*, *Calla palustris*, *Huperzia selago*, *Buxbaumia viridis*). Vid Varggropen förekommer svamparna kamjordstjärna, fyrflikig jordstjärna, stor flåhätta, luktmusseron, ljusbrun hjorttryffel, fjällig jordtunga och rak fingersvamp (*Geastrum pectinatum*, *G. quadrifidum*, *Mycena viscosa*, *Tricholoma inamoenum*, *Elaphomyces asperulus*, *Geoglossum fallax*, *Ramaria stricta*).

Tidigare studier av floran

Enligt Gillingstam (1947) har Fasterna socknen alltid legat något avsidet eftersom den inte genomkorsades av någon av de större landsvägarna. Det var först efter byggandet av järnvägen Rimbo-Faringe-Länna, vilken invigdes 1884, som socknen fick sin första större kommunikationsled. I boken Upplands vegetation och flora (Almquist 1929) redovisas bara ett fåtal växtlokaler från Fasterna socken i texten och i de avslutande prickkartorna vilket tyder på att socknens läge mellan den på botanister rika Uppsalatrakten och den floristiskt artrika Roslagskusten uppenbarligen inte lockat till några intensivare studier.

Ett viktigt bidrag till kännedomen om socknens flora lämnas av det herbarium som insamlades av förre pastorn i Fasterna, Rikard Plengiér. Han verkade som kyrkoherde i Fasterna socken mellan åren 1916-1942 och samlade växter i socknen under 1930 och 1940-talen, vilka idag finns i Uppsalaherbariet (UPS) samt i någon mån i Naturhisto-

riska riksmuseet (S). Förutom av den vilda floran var Plengiér också road av att introducera och odla inhemska och exotiska växter i sin trädgård och fortfarande efter 60 år vittnar flera arter i prästgårdens närhet om kyrkoherdens vurm för det hortikulturella. Arter som stenkorsört, gulplister, vinteriberis, bolltistel, rankspenat, uppländsk vallört, parksallat, krollilja, taklök och flera fetbladssarter (*Senecio squalidus*, *Lamiastrum galeobdolon*, *Iberis sempervirens*, *Echinops sphaerocephalus*, *Hablizia thamnoides*, *Symphytum x uplandicum*, *Cicerbita macrophylla*, *Lilium martagon*, *Sempervivum tectorum*, *Sedum* spp.) växer fortfarande i prästgårdens omgivning och arterna skogsklocka, tysk fingerört och lundsmörblomma (*Campanula cervicaria*, *Potentilla thuringiaca*, *Ranunculus cas-subicus*) som också påträffats nära prästgården är troligen också införda av Plengiér. Noteringar på hans herbarieark om frekvens och utbredning hos somliga arter vittnar om florans förändring under de mer än 60 år som förlupit sedan herbariet insamlades. Andra bidrag till studiet av floran i Fasterna har publicerats av Skärman (1921) som uppmärksammade förekomsten av havtorn vid Skedvikens strand, och två arbeten av Hans Rydberg (1978 och opubl. ms.) i vilka floran i det kalkrika Kornan-Bäcksjöområdet i socknens norra del beskrivs.

De lägre växterna har inte undersökts lika noga som kärlväxtfloran och för mossor och lavar finns bara strödda uppgifter och enstaka herbarieexemplar. Svampfloran i Fasterna har dock varit föremål för bättre dokumentation. Nils Suber efterlämnade en handskrivna lista över svampfynd i socknen (Suber opubl.) och makarna Hermann och Maria Jahn, vilka ofta besökte Subers på Varleda, publicerade uppgifter från socknen i en upp-

sats som senare bearbetades till svenska (Jahn & Jahn 1986, 1987). I ett par limnologiska arbeten (Lohammar 1938, Skuja 1956, Wallsten 1981) finns talrika uppgifter rörande floristiska förändringar i sjöarna Skedviken, Gavel-Långsjön, Ubby-Långsjön samt Met-sjön, och de innehåller även uppgifter om sjösänkningar och om förekomster av vattenfanerogamer och planktonalger.

Beskrivning av några områden

Mörby slottsruin. Mörby slottsruin som ligger vid Skedvikens västra strand, strax söder om Fasterna kyrka, har enligt sägnen fått sitt namn efter vikingahövdingen Myre som bodde på platsen på 1000-talet. Från 1387 kommer den äldsta skriftliga källan då "Danubio in villa Myraby in parochia Esterna" omnämns (Tuulse 1952). Under slutet av 1400-talet kom Mörby i familjen Oxenstiernas ägo och förblev så i närmare 250 år. Under denna period byggde släkten Oxenstierna upp slottet i sten till ett av de ståtligaste i den tidens Mellansverige.

Under Gabriel Bengtsson Oxenstiernas tid på Mörby fanns en trädgård, men arkivuppgifter om trädgården är knapphändiga (Tuulse 1952). Sonen Gustav Gabrielsson Oxenstierna övertog Mörby efter faderns död 1656 och trots att greve Gustav sades vara en svag och oduglig man var det han som lät förändra den ursprungliga trädgården till en vacker anläggning med ett orangeri. Olof Rudbeck d. ä. gjorde upp ritningarna till orangeriet och han skriver själv att han erhållit 200 av de bästa stockarna ur Oxenstiernas skog för sitt omak med "pomeranzhusets dessein". Vem det var som gjorde upp planerna för själva trädgården är oklart, men

Karling (1931) anmärker att Rudbeck otvivelaktigt skulle ha nämnt det om han själv varit delaktig i planeringen även av trädgården. Slottet och trädgården finns avbildade i Erik Dahlbergs *Suecia Antiqua et Hodier-na* från 1662, men kan inte ha varit fullt så imponerande som bilden ger intryck av eftersom området är ganska litet. Trots allt anses anläggningen ha varit en av samtidens vackraste svenska trädgårdar, men redan vid 1700-talets början var trädgården förfallen och en inventarieförteckning från 1705 (i Eriksbergsarkivet, nu på Riksarkivet) skildras orangeriet och trädgården på följande sätt: "Trädgården een hoop gamla Päron och äppleträan samt Kiörsbärs Träan, 3 st. lång Gångar ifrån Slättet och 5 korsgångar med 8 afdelningar af dem de 2ne nederste med Gräs-rijtningar, 10 st. Postementer, 5 st. Pyramider, 2ne af dem utan Knappar, 4 st. förfallne Trähwalf, inflätade af allehanda willa trän. 2 st. gl. drifhus utan fönster och dörrar, 1 st. gradlupen Rudam med 2ne förfallne broar, 1 ny och 3 gl. Sängbänkar omkring hela Trädgården 1 gl. Rutit och aldeles oduglit Plank, ännu emellan afdelningarne närmast Slättet nu förfallen Wattkonst ellr fontain."

I den nämnda inventarielistan beskrivs trädgården och de förfallna drivhusen som dock inte är synonyma med orangeriet, vilket med sitt innehåll av växter i inventariet uppförts som en separat post:

"Den gamla länge orangehuset med 20 fönster och flera kakelugnar innehöll flera arter odlade växter: Lagerbärsträd, *Genista hispanica*,

Viburnum tinus, *Yucca gloriosa*, Buxbomsträd, Fikonträd, *Ruscus brascus*, Myrten, Mandelträd, Olivträd, Granatäppleträd, *Trifolium*, violer, lövkojor, nejlikor, vinruta, nattviol, m.m."

År 1737 hade Mörby slott blivit så förfallet att en reparation ansågs alltför kostsam av dåvarande ägarna, och istället gjordes slottet om till en artificiell ruin. Några decennier senare arrenderades trädgården på Mörby ut till trädgårdsmästaren Petter Holm som enligt kontraktet förband sig att anskaffa sex äkta träd årligen till trädgårdskvarteren (Gimo bruks arkiv nr. 448,10) och man kan nog anta att även en hel del prydnadsväxter hölls i odling.

Idag blommar under försommaren hundratals aklejor och hesperisar (*Aquilegia vulgaris*, *Hesperis matronalis*) kring slottsruinen. De nattviolerna som nämns i inventarieförteckningen från 1705 är säkert just hesperis, som förr kallades trädgårdsnattviol, en art som ännu i slutet av 1700-talet ansågs såsom sällan förvildad (Liljeblad 1798). Med tanke på att arten nämns i inventariet skulle det vara fascinerande om den hade funnits kring Mörby slott sedan början av 1700-talet, men det är nog troligare att den spritt sig under Petter Holms tid som trädgårdsmästare på Mörby eller någon gång därefter. Akleja förekommer i ännu större antal kring ruinen, men nämns inte alls i inventariet. Orsaken kan vara att aklejan saknades då inventariet gjordes, men troligare är att den redan 1705 var ett sedan länge förvildat och naturaliserat inslag på Mörby. Hylander (1971) skriver om aklejan att: "den anses ha odlats (i Sverige) redan under medeltiden och torde ha förvildats långt före den första publicering-

Massvegetation av blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*) i den gamla trädgården vid Rånäs slott. Foto: Anna-Lena Anderberg.

en som vildväxande". Kring ruinen finner man vidare mycket skogsförgätmigej och spansk körvel (*Myosotis sylvatica*, *Myrrhis odorata*) som finns även på andra platser i trakten och som ofta påträffas vid byar och gårdar. Den sällsynta arten vårflenört (*Scrophularia vernalis*) förekommer också i slottsruinens närhet och kan också ha funnits länge vid Mörby då den kan ha kommit till platsen som prydnadsväxt eller som ogräs i äldre tid. Hylander (1971) skriver att vårflenört första gången anmärktes som svensk år 1792 och att den anses vara kvarstående vid Hammarby sedan Linnés tid. Även jätteröksvamp (*Calvatia gigantea*) har påträffats strax utanför muren. Denna svamp hör till floran kring större gårdar och slott där den växer på fet jord i gräsmark och vi har även hittat den i betesmark vid Skedviken nära prästgården. Kalkhaltigt sippervatten från ruinens murverk skapar i bergbranten mot norr en miljö med socknens enda förekomst av grusbräcka (*Saxifraga tridactylites*), samt mossor som guldlocksmossa, gruskammossa, stor klockmossa, uddstjärnmossa, kalkhättemossa,

strålblommossa, skuggtujamossa och rödfotsmossa (*Homalothecium sericeum*, *Abietinella abietina*, *Encalypta streptocarpa*, *Mnium marginatum*, *Orthotrichum cupulatum*, *Schistidium apocarpum*, *Thuidium delicatulum*, *Bryoerythrophyllum recurvirostrum*).

De betade strandängarna strax nedom ruinens nordsida är artrika och där finns arter som gulkavle, vattenstakra, sprängört, vattenmärke, vattenveronika, strandgyllen, luddunört och en rik förekomst av kärrvial (*Alopecurus aequalis*, *Oenanthe aquatica*, *Cicuta virosa*, *Sium latifolium*, *Veronica anagallis-aquatica*, *Barbarea stricta*, *Epilobium parviflorum*, *Lathyrus palustris*).

Rånäs slott. Vid rivningen av Fasta kyrka i början på 1800-talet användes stenen till olika anläggningar vid bruket och jorden användes till utfyllnad av kärrmarker i brukets närhet där sedan tre trädgårdar om sammanlagt 15 tunnland anlades. Den nuvarande slottsbyggnaden stod färdig år 1843 och en del av tegelmuren kring trädgården finns fortfarande kvar. Så sent som på 1960-talet fanns en

plantskola vid bruksgatan av vilken ett förfallet växthus länge fanns kvar. Vilka växter som ursprungligen fanns i Rånäs slotts trädgård och vilka som inkommit senare i samband med uppförandet av plantskolan skall vara osagt. Idag finns rabarber, parksmultron, benved, fläder, blomsterlupin, uppländsk vallört, höstrudbeckia med ofyllda korgar, bergklint, strålöga, skogsförgätmigej, rödfibbla, rörsvingel, krollilja, lungrot, springkorn, samt talrika nässelklockor med vita blommor (*Rheum rhabarbarum*, *Fragaria moschata*, *Euonymus europaeus*, *Sambucus nigra*, *Lupinus polyphyllus*, *Symphytum x uplandicum*, *Rudbeckia laciniata*, *Centaurea montana*, *Telekia speciosa*, *Myosotis sylvatica*, *Pilosella aurantiaca*, *Festuca arundinacea*, *Lilium martagon*, *Chenopodium bonus-henricus*, *Impatiens noli-tangere*, *Campanula trachelium* f. *albiflora*). Gråmynta och parkmåra (*Mentha longifolia*, *Galium pumilum*) fanns förr i slottsparken och dess närhet men har ej återfunnits av oss. I parken förekommer även svampar som eldsopp, rävriska, rökticka och lönticka (*Boletus luridus*, *Lactarius fulvissimus*, *Bjerkandera fumosa*, *Oxyporus populinus*).

Sjölandet mellan Rånäs slott och Landbroåns mynning.

Det så kallade Sjölandet omfattar ett antal betade hagar och strandnära områden vid Skedvikens östra strand som anses ha högt naturvärde (Ahlén m.fl. 1994). Området är i norra delen förslytat men i de mellersta och södra delarna omväxlar öppna betade marker, där vissa partier har en utpräglad blåzon mot vassen, med björkdungar och ung granskog. Vattenvegetationen är på flera ställen av utpräglat eutrof karaktär med vass, jättegröe, vattenkräppa, sprängört, vattenstäkra, andmat, stor andmat och vattenstjärna (*Phrag-*

mites australis, *Glyceria maxima*, *Rumex hydrolapathum*, *Cicuta virosa*, *Oenanthe aquatica*, *Lemna minor*, *Spirodela polyrrhiza*, *Ricciocarpus natans*) medan andra strandpartier har gles vegetation och arter som säv, axslinga, trådnate och nålsäv (*Schoenoplectus lacustris*, *Myriophyllum spicatum*, *Potamogeton filiformis*, *Eleocharis acicularis*). I den av bete upptrampade strandkanten finns också arterna sprödarv och strandkräppa (*Myosoton aquaticum*, *Rumex maritimus*) och längre upp från strandkanten växer flera stora bestånd av desmeknopp och ögonpyrola (*Adoxa moschatellina*, *Moneses uniflora*) samt på en plats ett stort bestånd av havtorn (*Hippophae rhamnoides*). Arter som ängsgentiana och korskovall (*Gentianella amarella*, *Melam-*

Hällmarkstallskog i Rånäs. Foto: Anna-Lena Anderberg.

pyrum cristatum) uppgavs från detta område av Skårman (1921) men har ej kunnat återfinnas. I klibbalskogen finns alsopp, alticka och al-pluggskivling (*Gyrodon lividus*, *Inonotus radiatus*, *Paxillus filamentosus*). Naturbetesmarkerna i Sjölandet hyser arter som flentimotej, slemjordtunga, långfotad röksvamp och jätteröksvamp (*Phleum phleoides*, *Geoglossum glutinosum*, *Calvatia excipuliformis* och *C. gigantea*).

Hammar. Hammar, eller Hammarbacken, är belägen sydost om Svärlinge nära den södra sockengränsen vid Landbroån. Området är ett litet granitimpediment vilket på sina ställen är överlagrat med morän och mossatorv, men som på andra ställen har en rikare jordmån med mullkaraktär. I en text från 1700-talet till en karta över Svärlinge bys ägor beskrivs Hammar som magert starrbete med ljunghackar men idag domineras området av skog. Större delen av Hammar har till nyligen använts som skogsbetesmark där ett mindre antal djur effektivt motverkat en förbuskning men inte slitit nämnvärt på markskiktet. Betestrycket har dock minskat sedan slutet på 1960-talet med ett viss igenväxning som följd. En viss manuell röjning har utförts under 1980-talet och på senare år omfattande avverkning, och även plantering av granskog.

Vegetationen på de högst belägna delarna av Hammar har en tämligen fattig karaktär med barrskog uppblandad med ek och björk. Åt väster finns en del torrare partier med bland annat backklöver, ängshavre och blodnäva (*Trifolium montanum*, *Helictotrichon pratense*, *Geranium sanguineum*), men torrbackarna är på det hela taget artfattiga med ett påtagligt inslag av fårsvingel, ängskovall och ljunghack (*Festuca ovina*, *Melampyrum prat-*

ense, *Calluna vulgaris*). Största delen av Hammar har en mosaik av frisk blåbärsgranskog, örtrik blandskog och hässlen som omväxlar med öppnare partier. Framförallt blandskogen, med ek, hassel, asp, björk och gran, har utnyttjats som betesmark och hyser en rik flora av såväl örter som svampar. Torra berghällar omväxlande med frisk blandskog och al- och björkkärr skapar en mosaik av biotoper. Multnande asp- och granlågor samt förfallna gärdesgårdar skapar livsrum för en rad vedlevande arter. Skogsmarken dominerar men omväxlar med ett antal hagar i olika stadier av igenväxning, och där finner man bland annat brudborste, trolldruva och vätters (*Cirsium helenioides*, *Actaea spicata*, *Lathraea squamaria*).

Markerna har i flera fall lång kontinuitet som naturgödslad betesmark och floran av örter och framförallt svampar är häpnadsväckande rik med tanke på områdets storlek. Bland kärlväxterna på Hammar finns flera numera sparsamma förekomster av grönkulla (*Coeloglossum viride*) och enstaka exemplar av Adam och Eva (*Dactylorhiza latifolia*) i ett nästan helt igenväxt skogsbryn. Längs traktor körvägen mellan Svärlinge och Freden bildas leriga vattensamlingar i vägens fördjupningar och hållkar i vilka rödlänke och ävjebrodd (*Lythrum portula*, *Limosella aquatica*) växer rikligt vissa år. Den perenna växtligheten körs sönder varje år av jordbruksmaskiner och man kan anta att båda arterna kommer att finnas kvar på sina nuvarande växtplatser endast så länge som traktorvägen är i bruk. Åtminstone rödlänke har funnits länge på Hammar och finns belagd från 1932 då den insamlades av Plengiér vid en pöl nära torpet Kronberg.

Moss- och lavfloran på Hammar är trivial, med vanliga arter som husmossa, vägg-

mossa, islandslav och bägarlavar och renlavar i torrare lägen (*Hylocomium splendens*, *Pleurozium schreberi*, *Cetraria islandica*, *Cladonia* spp.). Arter som kammossa (*Ptilium crista-castrensis*) dominerar den friskare granskogen. Bland övriga arter märks brun sköldmossa, fällmossa, tunn trevarlav och bårdlav (*Buxbaumia aphylla*, *Antitrichia curtipendula*, *Peltigera degenii*, *Nephroma parile*). På gärdesgårdsstolpar i söderlägen förekommer här och var den sällsynta laven thelomma (*Thelomma ocellatum*) och på flera platser i granskogen vid Kronberg växer barmattsvamp (*Pterula multifida*).

Det gamla soldattorpet Kronberg omgavs till helt nyligen av hävdade, kortbetade gräsmarker med solvända och låsbräken (*Helianthemum nummularium*, *Botrychium lunaria*) med en rik flora av betesmarkens arter av jordtungor och vaxskivlingar, som olivjordtunga, grå vaxskivling, scharlakansvaxskivling, broskvaxskivling, blodvaxskivling, spetsvaxskivling, honungsvaxskivling, vit vaxskivling, ängsvaxskivling och småvaxskivling (*Microglossum olivaceum*, *Hygrocybe irrigata*, *H. punicea*, *H. laeta*, *H. coccinea*, *H. persistens*, *H. reidii*, *H. virginea*, *H. pratensis*, *H. insipida*). I andra hagar på Hammarn finner man ytterligare arter av vaxskivlingar, till exempel papegojvaxskivling, lutvaxskivling, gul vaxskivling, samt lädervaxskivling (*Hygrocybe psittacina*, *H. nitrata*, *H. chlorophana*, *H. russocoriacea*). Vid Kronberg finns ett parti betad mullrik ekhasselskog med inslag av asp och gran, som bl.a. hyser igelkottsröksvamp, grönfjällig fjällskivling, stinksvamp, kruskantarell och mandelriska (*Lycoperdon echinatum*, *Lepiota* f. *grangei*, *Phallus impudicus*, *Pseudocraterellus undulatus*, *Lactarius volemus*).

Kring det andra torpet på Hammarn, Freden, fanns tidigare flera hässlen med bland

annat lungört och rödblåra (*Pulmonaria obscura*, *Silene dioica*), och ett antal stora och gamla ekar i vilka de ovanliga skalbaggar brun guldbagge och kolsvart kamklobagge (*Liocola marmorata* *Cetonia lugubris*, *Prionychus äter*) lever. I torpets omedelbara närhet finns ett hässle med jättekamskivling (*Amanita ceciliae*) och vitbrun vaxskivling (*Hygrophorus persoonii*), samt den sydliga och sällsynta arten grå kantarell (*Craterellus cinereus*). Vid en liten hassel under en av de stora ekarna växer den mycket sällsynta arten slät hjorttryffel (*Elaphomyces maculatus*) som endast har ett fåtal kända svenska växtplatser. Av de svampar som finns med i den svenska rödlistan (Gärdenfors 2000) finns flera på Hammarn. Slät hjorttryffel (*Elaphomyces maculatus*) klassificeras som Starkt hotad (EN), som Sårbar (VU) anges arterna brunluddig roting och grönfjällig fjällskivling (*Xerulapudens*, *Lepiota grangei*) och som Missgynnad (NT) jättekamskivling, rökfingersvamp, brödmärgsticka, grå kantarell, scharlakansvaxskivling, gaffelriska, kantmusseron, igelkottsröksvamp, olivjordtunga (*Amanita ceciliae*, *Clavaria fumosa*, *Perenniporia medulla-panis*, *Craterellus cinereus*, *Hygrocybe punicea*, *Lactarius acerrimus*, *Tricholoma sejunctum*, *Lycoperdon echinatum*, *Microglossum olivaceum*). Till kategorin Kunskapsbrist (DD) förs arten sadelmurkla (*Helvella ephippium*). Betet i skogshagarna är enligt vår mening en förutsättning för att den rika svampfloran skall kunna bibehållas på Hammarn, men med minskad småskalighet i jordbruket kommer detta att försvinna.

Åldertorp-Bäck. Området kring Åldertorp och Bäck är ett gammalt odlingslandskap som även detta sakta men säkert håller på att växa igen. Ängar och hagmarker har en rik örtflora och flera av betesmarkerna är kalk-

fuktängar med arter som fältgentiana, ormröt, ormtunga, hårstarr, loppstarr och ängstarr (*Gentianella campestris*, *Bistorta vivipara*, *Ophioglossum vulgatum*, *Carex capillaris*, *C. pulicaris*, *C. hostiana*). Skogsbrynen hyser bland annat brudsporre, skogsknipprot, luden johannesört, skogsklocka och klasefibbla (*Gymnadenia conopsea*, *Epipactis helleborine*, *Hypericum hirsutum*, *Campanula cervicaria*, *Crepis praemorsa*). Rydberg (opubl.) angav klibbarv (*Cerastium glutinosum*) från trakten av Bäck, varifrån också Adam och Eva (*Dactylorhiza latifolia*) också uppgivits. Lokalen med majviva (*Primula farinosa*) i

Kärrfibbla *Crepis paludosa*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: Bilder ur Nordens Flora. Stockholm.

trakten av Åldertorp (Rydberg 1978) är nu spolierad genom igenväxning med höga gräs och örter vid en sommarstuga. Svampfloran i området är dåligt känd och förtjänar ett närmare studium. Betet av kalkfuktängarna och hagarna i området har upphört och detta missgynnar den lågväxta kalkfuktängsfloran. Det vore önskvärt för att rädda floran och landskapsbilden att man återigen kunde få till stånd en betesgång i området.

Området kring Kornan-Bäcksjön. Flera myrar ligger i anslutning till Kornan och Bäcksjön, bland annat Kornamossen söder om Kornan, Bäcksjöns omgivning, samt myren vid järnvägsbanken NO om Bäcksjön. Strandpartier vid Kornan hyser kärrknipprot (*Epipactis palustris*) och denna art förekommer också på själva Kornamossen där det även växer sumpnycklar (*Dactylorhiza traunsteineri*) och möjligen även mossnycklar (*Dactylorhiza sphagnicola*) (Ekman 1988). I övrigt finner man på mossen, samt i gransko-gen i dess omedelbara närhet, tuvstarr, nålstarr, ängstarr, repestarr, grönkulla, korallrot, kärrfibbla, ängsnycklar, granbräken, tagelsäv, gräsull, nästrot, slätterblomma, tätört, klockpyrola, grönpyrola, ögonpyrola, sårläka, snip, älvväxing, kärrbräken, mossviol, röd parasollmossa (*Carex caespitosa*, *C. dioica*, *C. hostiana*, *C. loliacea*, *Coeloglossum viride*, *Corallorrhiza trifida*, *Crepis paludosa*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dryopteris cristata*, *Eleocharis quinqueflora*, *Eriophorum latifolium*, *Neottia nidus-avis*, *Parnassia palustris*, *Pinguicula vulgaris*, *Pyrola media*, *P. chlorantha*, *Moneses uniflora*, *Sanicula europaea*, *Trichophorum alpinum*, *Sesleria uliginosa*, *Thelypteris palustris*, *Viola epipsila*, *Splachnum rubrum*). Rydberg (1978) uppger en lokal för storgröe (*Poa remota*) sydväst om Lillhammar som vi trots flera försök inte har lyckats återfinna. Vid

Bäcksjöns norra del finner man flera kalkkärr med ovanliga mossor som gyllenmossa och piprensarmossa (*Tomenthypnum nitens*, *Paludella squarrosa*).

Vid torpet Karlberg sydväst om sjön Kornan finns ett par intressanta lokaler. En sådan är de kalkrika fuktängarna med sin rikare flora, där arter som hårstarr, loppstarr, ängstarr, hartmansstarr, knutnarv, fältgentiana och ormtunga ingår (*Carex capillaris*, *C. pulicaris*, *C. hostiana*, *C. hartmanii*, *Sagina nodosa*, *Gentianella campestris*, *Ophioglossum vulgatum*). Området som börjat växa igen med unga tallar, röjdes 1994 av Norrtälje kommun. Ett mycket rikt uppslag av svedjenäva (*Geranium bohemicum*) med hundratals blommande och fruktsättande exemplar upptäcktes 1987 i en gammal trädesåker vid torpet. Marken ägs av Norrtälje kommun som tidigare avsåg att plantera granskog på platsen för förekomsten av svedj enäva. Thor (1986) rekommenderade dock att lokaler med svedjenäva sparas, markbereds eller bränns för att artens fortbestånd skall kunna säkras, och skogsplantering förefaller därför olämpligt ur naturvårdsynpunkt.

Norra Varleda. Agronomen och svampkännaren Nils Suber med hustru Astrid bodde under många år vid Norra Varleda vid norra delen av Gavel-Långsjön. Området ligger i ett av de mer kalkpåverkade delarna av Fasterna och hyser arter som kungsmyntha, säfferot, solvända, skogsknipprot, brudsporre, ängsnycklar, hårstarr och tagelsäv (*Origanum vulgare*, *Seseli libanotis*, *Helianthemum nummularium*, *Epipactis helleborine*, *Gymnadenia conopsea*, *Dactylorhiza incarnata*, *Carex capillaris*, *Eleocharis quinqueflora*). Makarna Suber lärde känna svampfloran väl i den närmaste omgivningen och gästades ofta av andra

mykologer. Hermann Jahn besökte Subers Varleda varje sommar under 25 års tid för att studera svampfloran och flera av de fotografier som finns med i hans bok om vedsvampar (Jahn 1979) är enligt honom själv tagna i Fasterna. Strax före sin bortgång publicerade Jahn också en uppsats om svampfloran på Norra Varleda (Jahn & Jahn 1986, 1987). Nils och Astrid Subers egna fynduppgifter från socknen finns i en handskrivna lista på Naturhistoriska riksmuseet, och dessa uppgifter har inkluderats i vår artlista över svampar i Fasterna. Närmare lokaluppgifter saknas för fynden och i flera fall kan nog Subers uppgift vara densamma som de som lämnats av Jahn i brev till oss. Beläggsexemplar av Subers fynd saknas tyvärr oftast och bestämmningarna är därför osäkra ibland. Omgivningarna kring gården Norra Varleda innehåller flera sällsynta svamparter, som ullticka, jättespindling, rosenticka, ekborstskinn, svartnande kantarell och alsopp (*Phellinus ferrugineofuscus*, *Cortinarius praestans*, *Fomitopsis rosea*, *Hymenochaete subfuliginosa*, *Cantharellus melanoxeros*, *Gyrodon lividus*) och flera arter av vaxskivlingar och jordtungor. Stranden av Gavel-Långsjön öster om gården har kalkprägel med bland annat hårstarr och ängsnycklar (*Carex capillaris*, *Dactylorhiza incarnata*) och de kringliggande hagarna och hässlarna är nu stadda i långt gånge igenväxning vilket på ett negativt sätt påverkat art sammansättningen sedan Subers dagar. På stenar och grova aspar söder om gården växer lavarna bårdlav och luddlav (*Nephroma parile*, *N. resupinatum*). Bland de arter som påträffats vid Varleda finns flera med i den svenska rödlistan (Gärdenfors 2000). Till kategorin Starkt hotad (EN) förs flamsopp (*Boletus queletii*) och till kategorin Sårbar (VU) bland andra apelticka, kärnticka, svart-

nande kantarell och dadelvaxskivling (*Tyromyces fissilis*, *Inonotus dryophilus*, *Cantharellus melanoxeros*, *Hygrocybe spadicea*). I kategorin Missgynnad (NT) finns arter som jättespindling, tårkragskivling, rosenfingersvamp, violett fingersvamp, kandelabersvamp, grentaggsvamp, borstskölding och skumticka (*Cortinarius praestans*, *Stropharia albocrenulata*, *Clavaria rosea*, *C. zollingeri*, *Clavaticorona pyxidata*, *Climacodon septentrionalis*, *Pluteus umbrosus*, *Spongipellis spumeus*). Till kategorin Kunsksapsbrist (DD) förs arten flodtagging (*Hyphoderma echinocystis*).

Falkhammar. Torpet Falkhammar ligger sydväst om Fasterna kyrka i socknens södra del. Ett flertal förvildade trädgårdsväxter har påträffats kring torpet Falkhammar, arter som häckkaragan, lärk, blomsterlupin, fingerborgsblomma, sibiriskt fetblad, kaukasiskt fetblad och hammarbytaklök (*Caragana arborescens*, *Larix decidua*, *Lupinus polyphyllus*, *Digitalis purpurea*, *Sedum hybridum*, *S. spurium*, *Jovibarba globifera*). En växtintresserad skogvaktare Petterson, som bebodde torpet på 1920-talet, kan förmodas ha introducerat åtminstone några av arterna. Guckusko (*Cypripedium calceolus*) har också funnits vid Falkhammar och Almquist (1929) angav att guckuskolokaler söder om den 63:e breddgraden, som den i Falkhammar, har blivit alltmer sällsynta i Uppland. Kers (1977) sökte arten på fel plats och förmodade därför att lokalen var förstörd, men vi återfann 1981 ett litet bestånd i ett skogsbryn ungefär 400 meter söder om huset Falkhammar där den fanns kvar fram till 1982-83 då förekomsten skövlats genom att hela beståndet grävts upp och därigenom utrotats. Miljön är dock inte typisk för en uppländsk guckuskolokal, och det är inte omöjligt att även guckusko ur-

sprungligen inplanterats av Petterson på den plats nära torpet som erbjöd lämpligast miljö. Bland övriga växter på lokalen finner man slankstarr (*Carex flacca*) och brudborste (*Cirsium helenioides*).

Järnvägen (och Rimbo stationsområde). Järnvägen från Rimbo till Uppsala via Faringe och Länna invigdes 1884 och utgjorde då den första större kommunikationsleden i socknen. De grusiga järnvägsbankarna har blivit lämpliga biotoper för arter vilka annars inte finns i socknen, som piggfrö, grustrav, sandtrav, småsporre, strimsporre, klofibbla och ryssgubbe (*Lappula squarrosa*, *Arabidopsis suecica*, *Cardaminopsis arenosa*, *Chaenorhinum minus*, *Linaria repens*, *Crepis tectorum*, *Bunias orientalis*). På järnvägsbanken i närheten av Bäck finns även bestånd av vitfryle (*Luzula luzuloides*) och hårdsvingel (*Festuca brevipila*). Efter nedläggningen av järnvägen (1977) används järnvägsbanken mellan Rånäs och Rimbo som cykelväg. Många av arterna på järnvägen kan ha spridits via Rimbo station. Rimbo samhälle, vilket ligger sydost om Fasterna socken, var tidigare en knutpunkt på Roslagsbanan och från dess stationsområde finns en gammal uppgift om grönfibbla (*Crepis capillaris*) (Almquist 1929). Ända fram till dess exploateringen av stationsområdet inleddes åren 1985-1986, fanns stora sandiga ruderatmarker på stationsområdet i centrala Rimbo. Här förekom piggfrö, nattljus, backvial, luden johannesört, klofibbla, strimsporre, gulsporre, mellansporre, småsporre, hundtunga, oxtunga, gul sötväppling, vit sötväppling, myskmalva, lövbinda, kungsljus, mörkt kungsljus, åkersenap, bergkårel, sandtrav och rundkrassing (*Lappula squarrosa*, *Oenothera biennis*, *Lathyrus sylvestris*, *Hypericum hirsutum*, *Crepis tectorum*, *Li-*

naria repens, *L. vulgaris*, *L. repens* x *vulgaris*, *Chaenorhinum minus*, *Cynoglossum officinale*, *Anchusa officinalis*, *Melilotus officinalis*, *M. albus*, *Malva moschata*, *Polygonum dumetorum*, *Verbascum thapsus*, *V. nigrum*, *Sinapis arvensis*, *Erysimum strictum*, *Cardaminopsis arenosa*, *Lepidium neglectum*). Dessutom fanns grustrav, nattglim, sommarslöja, såpnejlika, ryssgubbe, getväppling, blåusern, gullklöver, grått saltgräs, cikoria, strandråg, lungrot, liten kardborre, bergklint, blåklint, ringblomma, gråbinka, kanadabinka, nässelklocka, knölklocka, småsnärjmåra, palsternacka, krusfrö, vildpersilja, tvåradskorn, ekorkorn, foderlost, snårstarr (*Arabidopsis suecica*, *Silene noctiflora*, *Gypsophila elegans*, *Saponaria officinalis*, *Bunias orientalis*, *Anthyllis vulneraria*, *Medicago sativa*, *Trifolium aureum*, *Puccinellia distans*, *Cichorium intybus*, *Leymus arenarius*, *Chenopodium bonus-henricus*, *Arctium minus*, *Centaurea montana*, *Centaurea cyanus*, *Calendula officinalis*, *Erigeron acer*, *Conyza canadensis*, *Campanula trachelium*, *C. rapunculoides*, *Galium spurium* ssp. *vaillantii*, *Patinaca sativa*, *Selinum carvifolia*, *Aethusa cynapium*, *Hordeum vulgare* var. *distichon*, *H. jubatum*, *Bromopsis inermis*, *Carex pairaei*) med flera vanligare arter. De flesta av dessa stationsområdets arter är nu borta, men andra har tillkommit såsom jätteloka (*Heraclium mantegazzianum*) och stånds (*Senecio jacobaea*).

På en närbelägen ruderallokal vid järnvägens sträckning mot Norrtälje dök det sommaren 1994 upp en rad adventivarter som färtunga, rågvallmo, hönsgullört, ogräsgullört, gullört, råttsvingel, hönsrättika (*Anchusa arvensis*, *Papaver dubium* ssp. *dubium*, *Amsinckia lycopsoides*, *A. intermedia*, *A. micrantha*, *Vulpia myuros*, *Chorispora tenella*), samt grönfibbla (*Crepis capillaris*), en art som Alm-

quist (1929) tidigare uppgivit från Rimbo stationsområde.

Uppgiftslämnare och källor

AA	Arne och Anna-Lena Anderberg
HJ	Hermann Jahn
HR	Hans Rydberg
LH	Lars Hedenäs
LJ	Lennart Johansson
LK	Lars E. Kers
NS	Nils Suber
RK	Roland Karlsson
RP	Rikard Plengiér
S	Naturhistoriska riksmuseets herbarium, Stockholm
UF	Erik Almquist, Upplands vegetation och Flora
UPS	Evolutionsmuseet, Fytoteket, Uppsala
ÅS	Åke Strid

Rödlistekategorier för enskilda arter anges med förkortningarna enligt Gärdenfors (2000). En sammanställning över alla rödlisade arter som påträffats presenteras efter artlistan.

DD	Kunskapsbrist
RE	Försvunnen
EN	Starkt hotad
VU	Sårbar
NT	Missgynnad

Artlista

I listan redovisas arterna under huvudrubrikerna kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger. För de flesta arter anges åtminstone en lokal samt dessutom uppgifter om eventuella beläggsexemplar och litteraturuppgifter i den mån de utgör ett komplement.

KÄRLVÄXTER

Uppställning och namnskick följer Karlsson (1997).

LYCOPODIACEAE

Huperzia selago, **lopplumner** - Barrskog, källskogar, berg, tämligen sällsynt. Mjölsta, 1929 (RP-UPS); skogen mellan Råbylund och Skurberget; 2 km SO om Österängby.

Lycopodium annotinum, **revlumner** - Mossrik barrskog, tämligen allmän.

Lycopodium clavatum, **mattlumner** - Mossrik barrskog, mindre allmän. S om vägen mot Granhult, 1995; mellan Råbylund och Skurberget.

Lycopodium complanatum, **plattlumner** - Sällsynt. Just O om landsvägen mellan vägen till Storandsmossen och vägen mot Granhult, relativt talrikt på ett begränsat område i öppen barrskog, 1985 (AA-S).

EQUISETACEAE

Equisetum arvense, **åkerfräken** - Skogsbryn, åkrar, sjöstränder m.m., allmän.

Equisetum fluviatile, **sjöfräken** - Sjöar, diken och smärre vattendrag, allmän.

Equisetum hyemale, **skavfräken** - Skog och skogsbryn i de flesta områden, mindre allmän, men allmän i svallsandområdena från Västgötatorp till Lindbacken i östra delen av socknen. O om Bäcksjön; Långuddens gård (HR); 700 m NV om lilla Målsättra (RP-UPS).

Equisetum palustre, **kärrfräken** - Sumpskog, på järnvägsbanken m.m., tämligen allmän.

Equisetum pratense, **ängsfräken** - Angsgranskog, mindre allmän. Tämligen allmän i området kring Kornan-Bäcksjön, t.ex. vid Åldertorp; S om Österängby; VNV om Rånäs; strax N om vägen mot Storandsmossen.

Equisetum sylvaticum, **skogsfräken** - Torr och fuktig granskog, allmän.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium lunaria, **låsbräken** - Lågvuxen ängsmark, alltid fåtalig, tämligen sällsynt. Svärtingebackar-

na (RP-UPS); Hammarn, torrbacke N om Kronberg; sandområde vid Bredvik vid Gavel-Långsjön. *Ophioglossum vulgatum*, **ormtunga** - Minskande i kalkfuktängar, sällsynt. VSV om Bäck vid Ålderkärrsån, 1974 (HR); S om Åldertorp; 300 m SSV om Lillhammar, ängsmark längs vägen, 1983; Karlberg, fuktäng, 1987 (AA-S); Fiskartorpet, naturbetesmark, 1995 (AA-S). Denna art påträffas huvudsakligen i de tidigare betade kalkfuktängarna i området kring Kornan-Bäcksjön. Ängarnas bete har i de flesta fall upphört och förbuskning hotar.

POLYPODIACEAE

Polypodium vulgare, **stensöta** - Berg, i mossa m.m., allmän.

DENNSTAEDTIACEAE

Pteridium aquilinum, **örnbräken** - Skogsbryn, granskog, igenväxande hagmark m.m., allmän.

THELYPTERIDACEAE

Phegopteris connectilis, **hultbräken** — Mest i ängsgranskog och källskog, tämligen allmän.

Thelypteris palustris, **kärrbräken** - Kärrlagg och sumpskog, mindre allmän. Älderbäcken, 1930 (RP-UPS), 1984; Hammarn, 1983; O om Kornamossen, 1983; Storandsmossen, kärrlagg, 1984; vid ån mellan Kornan och Bäcksjön, gungfly, 1987.

ASPLENIACEAE

Asplenium septentrionale, **gaffelbräken** - Klippspringor, sällsynt. Hällmark i V nära gården Bäck, 1974 (HR); Hammarn mellan Fredshagen och Svärtinge; V sidan av berget vid Svärtinge.

WOODSIACEAE

Athyrium filix-femina, **majbräken** — Fuktig gran- och blandskog, allmän.

Cystopteris fragilis, **stenbräken** — Klippspringor och vid block, mindre allmän. Prästgårdstrakten, 1930 (RP-UPS); Hammarn, 1982, Mörby ruin, 1983; Fasterna k: a, 1984. Trots att arten inte är någon

ovanlighet i Uppland tycks avsaknaden av lämpliga biotoper göra att den är ovanlig i Fasterna.

Gymnocarpium dryopteris, **ekbräken** - Blandskog och ängsgranskog samt kring berg, tämligen allmän.

Matteuccia struthiopteris, **strutbräken** - Sällsynt. 500 m N om Ålderbäcken, nära vägen litet bestånd i sumpskog, 1984. Arten brukar ofta uppträda i stort antal där den växer och därför kan man anta att de få exemplaren som påträffats i socknen utgör en nyetablering.

Woodsia ilvensis, **hällebräken** - Sällsynt. Svärlinge, Kummelfjäll, sparsamt, 1984. Den enda kända förekomsten. Se not under *Cystopteris fragilis*.

DRYOPTERIDACEAE

Dryopteris carthusiana, **skogsbräken** - Blandskog, granskog m.m., allmän.

Dryopteris cristata, **granbräken** - Sumpig granskog, mindre allmän, men lokalt talrik. Bäcksjön-området, flerstädes (HR); skogen vid Råbylund, 1983; O om Kornamossens sydände, talrik, 1983; Storandsmossen, kärrlagg, 1984; V om Åldertorp, längs g:a järnvägen, 1984. Utdikning och avverkning hotar på sikt arten i området.

Dryopteris expansa, **nordbräken** - Tämligen sällsynt. Transkaflet, 1966 (E. Almquist-UPS); skogsholme 1500 m in på vägen VNV om Rånäs, 1974 (HR); 2 km SO om Österängby, 1984.

Dryopteris filix-mas, **träjon** - Hagmarker, hässlen, granskog m.m., allmän.

PINACEAE

Larix decidua, **lärk** - Endast enstaka exemplar, mest nära bebyggelse, men ett stort träd S om Kornan i granskog.

Picea abies, **gran** - Dominerande skogbildaren i området, allmän.

Pinus sylvestris, **tall** - Skogbildare på hållmarker och på sandig mark, allmän.

CUPRESSACEAE

Juniperus communis, **en** - Hagar och skogsmark, allmän. Påfallande ofta storvuxen med stam och pyramidformad krona.

SALICACEAE

Populus balsamifera, **balsampoppel** - Kring gårdar, mindre allmän. Fasterna, 1928 (RP-UPS); skogen mellan prästgården och Skedviken, 1986.

Populus tremula, **asp** - All slags mark, allmän. Hagarna hotas av igenväxning av asp på många håll. I flera av de äldre skogarna finns inslag av stora aspar, t.ex. öster om Råbylund finns stora gamla träd med rik lavflora.

Salix aurita, **bindvide** - Skogskärr m.m., allmän.

Salix aurita x *repens* - 2 km SO om Österängby, källgranskog (7i2042), 1987 (AA-S).

Salix caprea, **sälg** - I all slags fuktigare ängs- och skogsmark, allmän.

Salix cinerea, **gråvide** - Kärr, fuktängar m.m., allmän.

Salix fragilis, **knäckepil** - Stranden av Skedviken, tämligen sällsynt. Prästgårdens smedja, 1931 (RP-UPS); Skedviken, Prästgårdshagen, 1983.

Salix myrsinifolia, **svartvide** - Fuktängar, skogsbryn, vägkanter, allmän.

Salix pentandra, **jolster** - Fuktängar, vägkanter m.m., allmän.

Salix repens, **krypvide** - Sjöstränder, fuktängar, vägkanter, tämligen allmän. Skedviken, 1983; Karlberg, 1984; Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984; N om Uggelnäs, 1985.

MYRICACEAE

Myrica gale, **pors** - Sällsynt. Bäcksjöns NV sida, gungfly, 1983.

BETULACEAE

Alnus glutinosa, **klibbal** - Sjöstränder, kärr m.m., allmän.

Betula pendula, **vårthjörk** - All slags mark, allmän.

Betula pubescens, **glasbjörk** - I fuktig skogsmark och kärr, allmän.

CORYLACEAE

Corylus avellana, **hassel** - Hässlen, hagar m.m., allmän.

FAGACEAE

Quercus robur, **ek** — Hagar m.m., allmän. Vid torpet Freden, sex mycket gamla träd, 1983.

Ek *Quercus robur*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

ULMACEAE

Ulmus glabra, **alm** - Speciellt i kulturmiljöer, även i ängsskog m.m., tämligen allmän. 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983; Fantbol, 1984; Apalbol, 1984; Mörby ruin, 1986.

CANNABACEAE

Cannabis sativa, **hampa** - Sällsynt. Svärtinge, i gödselhög, 1932 (RP-UPS).

Humulus lupulus, **humle** - Sällsynt. Lillhammar, 1974 (HR); Rånäs vid ån mellan Nykvarn och Rånäs slott, massvis, 1984; Prästgården, 1984.

URTICACEAE

Urtica dioica, **brännässla** - All slags näringsrik mark, allmän.

Urtica urens, **etternässla** - Trädgårdsogräs, mindre allmän. Prästgårdstrakten, 1927 (RP-UPS); Rånäs bruk, potatisland, talrikt, 1984.

ARISTOLOCHIACEAE

Asarum europaeum, **hasselört** - Prästgården, 1931 (RP-UPS). Ej återfunnen.

POLYGONACEAE

Bistorta vivipara, **ormrot** - Speciellt kalkfuktängar, tämligen allmän. Allmän i området kring Kornan-Bäcksjön; Hammarn, 1983.

Fallopia convolvulus, **åkerbinda** - Ogräsmark, åkrar m.m., allmän.

Fallopia dumetorum, **lövbinda** - Uppgiven från Svärtingeholme, 1974 (HR). Ej återfunnen.

Persicaria amphibia, **vattenpilört** - Sjöar, åkrar m.m., allmän. Skedviken, 1933-34, 1975-76 och Met-sjön, 1975-76 (Wallsten 1981).

Persicaria hydropiper, **bitterpilört** - Fuktiga beteshagar, tämligen allmän.

Persicaria lapathifolia, **pilört** - All slags kulturmark, allmän. N om Mörby ruin, beteshage och dike, 1984 (AA-S).

Polygonum aviculare, **trampört** - All slags öppen kulturmark, allmän.

Polygonum aviculare ssp. *microspermum*, **bägartrampört** - Nära Kronberg, på g:a järnvägen, 1999 (AA-S).

Rheum rhabarbarum, **rabarber** - Sällsynt. Rånäs bruk, kvarstående, 1983.

Rumex acetosa, **ängssyra** - Ängar, hagar m.m., allmän.

Rumex acetosella, **bergsyra** - Berg och torrbackar, allmän.

Rumex crispus, **krusskräppa** - Sjöstränder, kulturmark m.m., allmän.

Rumex hydrolapathum, **vattenskräppa** - Mindre allmän. Skedviken, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); i eutrofierade delar av Skedviken flerstädes, 1983, 1984; landsvägsdike längs vägen mellan Fasterna k:a och Stortjärnan; V om Mörby ruin, 1987.

Rumex longifolius, **gårdsskräppa** - Kulturmark, hagar, tämligen allmän.

Rumex maritimus, **strandskräppa** - Skedvikens stränder mellan Rånäs slott och åmynningen, tämligen sällsynt. Skedviken vid prästgården, 1937 (RP-UPS); längs Landbroån mot Syningen, efter muddringen, talrik, 1985. Arten förekommer i samma del av sjön som *Hippophae hanoïdes* och *Potamogeton filiformis*, båda typiska havsstrandsväxter.

Rumex obtusifolius, **tomtskräppa** - Beteshagar, ängs-
mark, sällsynt. Albytrakten, flerstädes, 1984; Rånäs
slottspark, 1984.

CHENOPODIACEAE

- Atriplex patula*, **vägmålla** - Kulturmark, allmän.
Chenopodium album, **svinmålla** - Gårdar, ogräsmarker,
tämigen allmän. Rånäs gård, 1983.
Chenopodium bonus-henricus, **lungrot** - Gårdar, säll-
synt. Mörby (UF-karta 113); Rånäs bruk, kring
brukslängorna, 1985.
Chenopodium polyspermum, **fiskmålla** - Ogräsmark,
åkrar m.m., allmän.
Chenopodium rubrum, **rödmålla** - Kulturmarker, sjö-
stränder, sällsynt. Skedvikens strand, 1940 (RP-
UPS), i driftrand vid Skedviken talrikt, 1983;
Fredslund, rabatter, 1982; Svärlinge vid ladugård,
1983; Mörby, gödselstad, 1984.
Chenopodium suecicum, **svenskmålla** - Åkrar, rabatter,
tämigen allmän. Freden, rabatter, 1983 (AA-S);
Mörby ruin, 1984; mellan Rånäs och Råby
(6i2910), 1985 (AA-S).
Hablitzia thamnoides, **rankspenat** - Kulturmark, säll-
synt. Prästgården, 1985; Grindstugan i Granby,
förvildad, 1987; Fredslund, förvildad, 1987.

AMARANTHACEAE

Amaranthus hybridus, **grönamarant** - Prästgården,
1933 (RP-UPS).

CARYOPHYLLACEAE

- Agrostemma githago*, **klätt** (VU) - Svärlinge, i rågåker,
1927 (RP-UPS). Ej återfunnen.
Arenaria serpyllifolia, **sandnarv** - På torr öppen mark,
allmän. G:a järnvägsbanken mellan Kronberg och
Fredslund, 1983; kyrkogårdsmuren vid Fasterna
k:a, 1983.
Cerastium arvense, **fältarv** - Sällsynt. Granby, åkerren,
1928 (RP-UPS); Freden, 1983.
Cerastium fontanum, **hönsarv** - Ängsmark, hagar m.m.,
allmän.
Cerastium glutinosum, **klibbarv** - Bäcksjön, i betad
äng, 1974 (HR-belägg). Ej återfunnen.
Cerastium semidecandrum, **vårarv** - Torrbackar, täm-
ligen allmän. Hammarn, Västergårdshagen, 1983.

Cerastium tomentosum, **silverarv** - Sällsynt förvildad.
Bredvik, väggkant, 1988.

Dianthus barbatus, **borstnejlika** - Mindre allmän, för-
vildad. Rånäs kapell, 1984; Prästgården, 1985;
Grindstugan, Granby, 1987; Bredvik, väggkant,
1988.

Dianthus deltooides, **backnejlika** - Torrbackar, mindre
allmän. Fasterna k:a, massvis, 1984; Hammarn
längs vägen mot Svärlinge, 1984; S om Svärlinge,
talrikt, 1984; Norra Varleda, åkerkant, 1984;
Skarpvärn, 1984; Granby, mellan Grindstugan och
Hammargården, 1987; SO om Rånäs bruk, talrikt,
1987.

Lychnis flos-cuculi, **gökbloster** - Fuktängar, diken,
mindre allmän. Hammarn, 1983; Fixbyle, NO om
Hagsättra, 1983; mellan Målsjön och Skedviken,
talrikt i landsvägsdike, 1984; SV om Ålderbäcken,
1984; nordsidan av Uby-Långsjön, 1987.

Knutarv *Sagina nodosa*. Bilden är hämtad från C.A.M.
Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

- Lychnis viscaria*, **tjärblomster** - Torrbackar, berg, tämligen allmän. Hammarn, Freden, 1983; Svärlinge, längs vägen mot Hammarn, 1986.
- Moehringia trinervia*, **skogsnarv** - Skogsmark, hagar m.m., allmän.
- Myosoton aquaticum*, **sprödarv** - Diken, sjöstränder m.m., mindre allmän. Skedvikens strand, 1934, 1940 (RP-UPS); Skedvikens strand mellan Rånäs slott och åmynningen, tämligen allmän, 1983; Mörby ruin, fuktäng åt N, talrikt, 1983; Svärlinge vid ladugården, 1983; mellan Hammarn och Svärlinge, diken, 1987; Landbroån mellan Skedviken och Syningen vid Fredslund, talrikt, 1987; Prästgården, 1987.
- Sagina nodosa*, **knutnarv** - Kalkfuktängar, sällsynt. Karlberg, 1984; stranden av Gavel-Långsjön, O om Norra Varleda, 1987. Även uppgiven från Skedvikens västspets (UF-karta 340) och från Ubby-Långsjöns nordsida vid sockengränsen (UF-karta 340).
- Sagina procumbens*, **krypnarv** - Ogräsmark m.m., allmän.
- Saponaria officinalis*, **såpnejlika** - Förvildad i ängsmark och i vägkanter, tämligen allmän. Fredslund, 1983 (fl. pl.); Prästgården, 1985 (fl. pl.).
- Scleranthus annuus* ssp. *annuus*, **åkerknavel** - Ogräsmark, åkrar m.m., allmän.
- Silene armeria*, **rosenglim** - Ruderatmark, tillfällig. Lindbacken, 1995 (AA-S).
- Silene dichotoma*, **gaffelglim** (CR) - Rånäs, första årets vall (RP-UPS).
- Silene dioica*, **rödblåra** - Ängsmark, sällsynt. Prästgården, 1932 (RP-UPS); Hammarn, Freden, 1983.
- Silene latifolia*, **vitblåra** — Åkrar, vägkanter, tämligen allmän. S om Falkhammar, massvis i trädesåker, 1988.
- Silene noctiflora*, **nattglim** - Sällsynt. Prästgården, 1927 (RP-UPS); Skedviken, V sidan mellan Landbroån och nordspetsen (UF-karta 368); N om Bäck, 1974 (HR); Lillhammar, vid huset, 1974 (HR); Råby, 1986.
- Silene nutans*, **backglim** - Backar och torrare skogsmark, allmän.
- Silene vulgaris*, **smällglim** - Vägkanter, kulturmark, sällsynt. Stortjärnan, 1984; Rånäs vid vattenverket, 1984.
- Spergula arvensis*, **åkerspärgel** - Åkrar och ogräsmark, allmän.
- Spergula morisonii*, **vårspärgel** - Berg, tämligen allmän. Hammarn mellan Freden och Svärlinge, 1983; Skurberget, 1931 (RP-UPS).
- Spergularia rubra*, **rödnarv** - Vägkanter m.m., mindre allmän. Vadet, 1930 (RP-UPS); Hammarn, i backen mot Svärlinge, talrikt i vägens mittsträng, 1984; O om Svärlinge, Åkerholmar, 1984; Granby, ogräsmark, 1988.
- Stellaria alsine*, **källarv** - Källskogar, diken, tämligen sällsynt. 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983; 3 km NO om Fällbäcken, 1983; 1 km SO om Hagsättra, 1984.
- Stellaria graminea*, **grässtjärnblomma** - Ängsmark m.m., allmän.
- Stellaria holostea*, **buskstjärnblomma** — Sällsynt. Rånäs slottspark mot bruksgatan, sparsamt, 1988.
- Stellaria longifolia*, **skogsstjärnblomma** — Fuktig skogsmark, tämligen sällsynt. Strax N om Åldertorp, 1974 (HR); 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983; 1 km SO om Hagsättra, skogsväg, 1984; S kanten av g: a hygget N om vägskälet mot Storandsmossen, 1985; S om ranskaftet, sumpskog, 1988; Vadet, 1933 (RP-UPS).
- Stellaria media*, **våtarv** - Kulturmark, allmän.
- Stellaria palustris*, **kärstjärnblomma** - Fuktängar, diken, kärr, mindre allmän. Mörby ruin, fuktäng, 1983; 3 km NO om Fällbäcken, skogsdike, 1983; Fixbyle, dike, 1983; Rånäs vid Gavel-Långsjön, 1984; ån mellan Bäcksjön och Kornan, 1987.

NYMFAEACEAE

- Nuphar lutea*, **gul näckros** - Sjöar och smärre vattendrag, allmän. Skedviken och Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981), 1983; Landbroån mellan Skedviken och Syningen, vid Fredslund, 1983; Rånäs slottspark, dammar, 1984.
- Nymphaea alba*, **vit näckros** - Sjöar, tämligen sällsynt. Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981), 1984; sydänden av Kornan, 1974 (HR).

CERATOPHYLLACEAE

- Ceratophyllum demersum*, **hornsärv** - Sällsynt. Rånäs slottspark, dammar, 1988.

RANUNCULACEAE

- Aconitum x stoerkianum*, **trädgårdsstormhatt** - Sällsynt förvildad. Lillhammar, förvildad, 1974 (HR).
- Actaea spicata*, **trolldruva** - Mindre allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; Mörby vid stranden åt Djurgården, 1928 (RP-UPS); Hammarn (6i1115), 1983; Rånäs slottspark vid Skedviken (6h2644), 1984.
- Anemone hepatica*, **blåsippa** - Ängskogar, hagar m.m., allmän. Mycket allmän i området kring Kornan-Bäcksjön; Fredslund, 1983 (rödblommiga!); längs g:a järnvägen strax S om Ålderbäcken (rödblommiga!), 1984.
- Anemone nemorosa*, **vitsippa** - I all slags skog, allmän.
- Aquilegia vulgaris*, **akleja** - Ängsmark, skogsbyn, tämligen allmän. Mörby ruin, massvis, 1983; Prästgården, 1985; Freden, 1983; Fredslund, 1983; vägen mellan Alby och Uggelnäs vid avtaget mot Knutby, 1984.
- Aquilegia vulgaris* f. *ecalcarata*, **sporrblös akleja** - Sällsynt. Lindbacken vid Gavel-Långsjön, i vägkant, 1986.
- Caltha palustris*, **kabbleka** - All slags fuktig mark, allmän.
- Consolida regalis*, **riddarsporre** (NT) - Svärtinge, i rågåker, 1928 (RP-UPS). Ej återfunnen i socknen, men ett exemplar påträffades i en åkerkant några hundra meter S om sockengränsen, vid Fredslund (AA-S).
- Myosurus minimus*, **råttsvans** - Hällkar, rabatter m.m., tämligen allmän. Mellan Hammarn och Svärtinge, hällkar, 1983.
- Ranunculus acris*, **smörblomma** - Hagar, skogsmark m.m., allmän.
- Ranunculus acris* f. *velutinus* - Prästgårdstomten, 1932 (R-UPS).
- Ranunculus aquatilis* var. *aquatilis*, **vanlig vattenmöja**-Vadet, källa, 1929 (RP-UPS); Nykvarn, kärr 1927 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Ranunculus aquatilis* var. *diffusus*, **grodmöja** - Skogsdiken, polar m.m., tämligen allmän. 3 km NO om Fällbäcken, talrikt, 1983.
- Ranunculus auricomus*, **maj smörblomma** - I all slags mark, allmän.
- Ranunculus bulbosus*, **knölsmörblomma** - Hagar, skogsbyn, även som ogräs, tämligen allmän.
- Ranunculus cassubicus*, **lundsmörblomma** - Sällsynt. Prästgården mot vägen, talrikt, 1985; vägdike N om Rånäs kapell, 1987.
- Ranunculus circinatus*, **hjulmöja** - Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981). Ej återfunnen.
- Ranunculus fallax*, **mellansmörblomma** - Gräsmark, sällsynt. Granby, Grindstugan, 1988 (AA-S).
- Ranunculus ficaria*, **svalört** - Hagar, hässlen, ogräsmark m.m., tämligen allmän.
- Ranunculus flammula*, **ältranunkel** - All slags fuktig mark, allmän.
- Ranunculus lingua*, **sjöranunkel** - Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981). Ej återfunnen. Förekommer dock i bestånd i en å strax norr om Rim-bo station. Inplanterad i Landbroån vid Fredslund, 1987.
- Ranunculus polyanthemos*, **backsmörblomma** - Torrbackar, hagar, tämligen allmän. Mest kring Rånäs och Hammarn. Svärtinge holme, 1974 (HR); Freden, 1983; längs g:a järnvägen S om Kronberg, 1984; skogsbyn vid festplatsen i Rånäs, 1986.
- Ranunculus repens*, **revsmörblomma** - All slags mark, allmän.
- Ranunculus reptans*, **strandranunkel** - Mindre allmän. I mer oligotrofa delar av Skedviken, 1983; Gavel-Långsjön, vid Lindbacken, 1984; Bredvik vid Gavel-Långsjön, 1984.
- Ranunculus sceleratus*, **tiggarranunkel** - Eutrofa sjöstränder, diken m.m., mindre allmän.
- Thalictrum flavum*, **ängsruta** - Fuktängar, tämligen allmän. N om Mörby ruin, talrikt, 1983; längs g:a järnvägen N om Alderbäcken, 1984; Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984.
- Thalictrum simplex*, **backruta** - Sällsynt. N om vägen mot Apalbol, 1984; längs vägen mot Skarpvärn, vägkant, 1984, 1987 (AA-S); S om Rørsbyn, 1987 (AA-S). Även uppgiven från två lokaler vid Gavel-Långsjöns sydspets (UF-karta 392).

BERBERIDACEAE

- Berberis vulgaris*, **berberis** - Mindre allmän. Innas, 1927 (RP-UPS); NV om Västgötatorp. Ploglandshagarna vid landsvägen, 1983; Hammarn, 1987.

PAPAVERACEAE

- Chelidonium majus*, **skelört** - Berg, hyggen, ogräsmark m.m., allmän. Mörby ruin, 1984.

- Corydalis intermedia* **smånunneört** - Mindre allmän. Djurgården, ekbacke, 1929 (RP-UPS); Prästgården, 1936 (RP-UPS); Hammarn, Freden, 1983.
- Corydalis pumila*, **sloknunneört** - Prästgården, 1936 (RP-UPS).
- Corydalis pumila* x *solida* - Prästgården, 1936 (RP-UPS, som *C. laxa*).
- Fumaria officinalis*, **jordrök** - Åkrar, ogräsmark m.m., allmän
- Fumaria vaillantii*, **blek jordrök** - Vid källaren nära Fasterna kyrka, 1928 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Papaver dubium* ssp. *dubium*, vanlig rågvallmo - Åkrar, ogräsmark, tämligen allmän. Fasterna, 1932 (RP-UPS); Lillhammar, 1974 (HR); nära Fredslund, 1984.
- Papaver rhoeas*, **kornvallmo** - Innas smedja, avskrädesög, 1928 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Papaver somniferum*, **opievallmo** - Rånäs bruk vid slottsparken, tillfällig, 1984.

Jordrök *Fumaria officinalis*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

BRASSICACEAE

- Arabidopsis suecica*, **grustrav** - Sällsynt. G:a järnvägsbanken mellan Kronberg och bron vid Fredslund, enstaka, 1984 (AA-S).
- Arabidopsis thaliana*, **backtrav** - Torrbackar, vägkanter, allmän.
- Arabis glabra*, **rockentrav** - Torrbackar och vägkanter, mindre allmän. Svärtingeholme vid Skedviken, 1927 (RP-UPS); Hammarn mot Svärtinge, 1983; Som Stortjärnan, 1984; Aspenbol, 1987.
- Arabis hirsuta*, **lundtrav** - Torrbackar, berg m.m., tämligen allmän. Mörby ruin, 1984.
- Armoracia rusticana*, **pepparrot** - Vägkanter, ängsmark, vid gårdar m.m., tämligen allmän. Prästgården, 1927 (RP-UPS); Råby, 1984; Fredslund, 1984; Svärtinge, 1984; Rånäs gård, talrikt, 1984.
- Barbarea stricta*, **strandgyllen** - Stränder, mindre allmän. Mörby ruin vid stranden, 1983; Fredslund i åkanten, talrikt, 1987.
- Barbarea vulgaris*, **sommargyllen** - Ängsmark, vägkanter m.m., allmän.
- Brassica napus* ssp. *napus*, **raps** - Tillfällig på ogräsmark, vägkanter m.m., tämligen allmän. Ofta odlad.
- Brassica rapa* ssp. *campestris*, **åkerkål** — Åker vid Norra Varleda, 1984 (AA-S).
- Brassica rapa* ssp. *oleifera*, **rybs** - Tillfällig i vägkanter, tämligen allmän. Ofta odlad.
- Bunias orientalis*, **ryssgubbe** - Tämligen sällsynt. Endast ett par små bestånd funna längs g:a järnvägsbanken, nära Fredslund, 1984; NV om Åldertorp, 1984; vattenverket i Rånäs, 1984.
- Camelina microcarpa*, **sanddådra** (NT) - Uppgiven från Storandsmossens närhet (UF-karta 65). Ej återfunnen.
- Capsella bursa-pastoris*, **lomme** - All slags kulturmark, allmän.
- Capsella bursa-pastoris* f. *lyrata* - Prästgården, 1932 (RP-UPS).
- Capsella bursa-pastoris* f. *pinnatifida* - Prästgården, 1928 (RP-UPS).
- Cardamine amara*, **bäckbräsma** - Sällsynt. Ålderkärrsån, strax N om ytterst svag krök, 1974 (HR). Ej återfunnen.
- Cardamine bulbifera*, **tandrot** - Sällsynt. Bäcksjön, S sidan intill väg mot Lillbäcken, 1974 (HR); 200 m NV om Storhammars gård, stort bestånd, 1974 (HR). Ej återfunnen.

- Cardamine pratensis*, **ängsbräsma** - Fuktängar, stränder, diken, tämligen allmän.
- Cardaminopsis arenosa*, **sandtrav** - Sandig, grusig mark, mindre allmän. Längs g:a järnvägsbanken, massvis, 1983; N om Ubby-Långsjön, 1984; lilla sjön c:a 1 km från Fantbol mot Riddarbol, 1984.
- Descurainia sophia*, **stillfrö** - Sandig kulturmark, sällsynt. Hovstaland, sandig mark, 1933 (RP-UPS); g:a järnvägen mellan Råby och Kronberg, 1984.
- Erophila verna*, **nagelört** - Torrbackar, berg m.m., allmän.
- Erysimum cheiranthoides*, **åkerkårel** - Åkrar, ogräsmark, allmän.
- Hesperis matronalis*, **hesperis** - Skogsbryn, ängsmark, mindre allmän. Mörby ruin, massvis, 1983; Prästgården, 1927 (RP-UPS), 1985!; vägen mellan Alby och Uggelnäs vid avtaget mot Knutby, 1984; Fasterna k:a, 1984; Rånäs samhälle, i dike, 1984.
- Iberis sempervirens*, **vinteriberis** - Prästgården, två exemplar, 1987.
- Lepidium campestre*, **fältkrassing** - Uppgiven från Skedvikens västspets (UF-karta 230). Ej återfunnen.
- Lepidium neglectum*, **rundkrassing** - Fasta kyrkogård [Rånäs kapell], 1936 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Raphanus sativus* var. *niger*, **rättika** - Tillfällig. Prästgården, 1927 (RP-UPS).
- Rorippa palustris*, **sumpfräne** - Fuktängar, mindre allmän. Prästgårdsstranden, 1927 (RP-UPS); Mörby ruin, fuktäng, 1983; Fredslund, i åkanten, 1987.
- Sinapis arvensis*, **åkersenap** - Åkrar, vägkanter m.m., mindre allmän. Fasterna, åker, 1932 (RP-UPS); mellan Freden och Fredslund, i åkrar, 1984; Hammarn, Fredshagen i hjulspår, 1984.
- Thlaspi arvense*, **penningört** - Åkrar, ogräsmark, allmän.
- Thlaspi caerulescens* ssp. *brachypetalum*, **storskärvfrö** - Ängsmark, hagar, trädgårdar m.m., allmän.
- Thlaspi caerulescens* ssp. *caerulescens*, **vanligt backskärvfrö** - Rånäs prästgård, gräsvall, 1937, 1941 (RP-UPS).

DROSERACEAE

- Drosera anglica*, **storsileshår** - Myrar, mindre allmän. Storholmskärrer, 1974 (HR); NV delen av Kornamossen, talrikt, 1983; Storandsmossen, 1988 (AA-S).

Nagelört *Erophila verna*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

- Drosera rotundifolia*, **rundsileshår** - Myrar, sjöstränder, tämligen allmän. Kornamossen, 1983; Storandsmossen, 1984; Gavel-Långsjön, vid Lindbacken, 1984; Bredvik vid Gavel-Långsjön, talrikt i strandvåtar, 1984.

CRASSULACEAE

- Jovibarba globifera*, **hammarbytaclök** - Berg, sällsynt. S om Falkhammar, 1987, 1988 (AA-S).
- Sedum acre*, **gul fetknopp** - På berg och torrbackar, allmän.
- Sedum aizoon*, **gyllenfetblad** - Prästgården, förvildad, 1984.
- Sedum album*, **vit fetknopp** - Torrbackar, berg, tämligen allmän. Prästgården, 1927 (RP-UPS); Hammarn mellan Freden och Svärtinge, 1987 (AA-S).
- Sedum annuum*, **liten fetknopp** - På berg, sandig mark, torrbackar m.m., allmän.
- Sedum hybridum*, **sibiriskt fetblad** - Berg och torrbackar, sällsynt. Murar och backar vid Fasterna k:a, förvildad, 1984, 1987 (AA-S); S om Falkhammar, förvildad, 1988; Prästgårdstomten, 1927 (RP-UPS).

Sedum sexangulare, **kantig fetknopp** - Torrbackar, mindre allmän. Mellan Freden och Skedviken, beteshage 1983; Hammarn, 1983, 1987 (AA-S); V om Fasterna k:a, 1984; S om Svärlinge, åkerholme, 1984; V om Mörby ruin, 1987; SO om Rånäs bruk, 1987.

Sedum spurium, **kaukasiskt fetblad** - Berg, torrbackar, vägrenar, mindre allmän. Fredslund vid bron, förvildad, 1984; murar och backar vid Fasterna k:a, förvildad, 1984, 1987 (AA-S); Rånäs kapell, förvildad, 1984; Prästgården, 1985; S om Falkhammar, liten vändplan mitt emot vägen till Granhult, 1985.

Sedum telephium, **kärleksört** - Torrbackar, hagar, berg m.m., allmän.

Sempervivum tectorum, **taklök** - Prästgården, 1928 (RP-UPS).

SAXIFRAGACEAE

Chrysosplenium alternifolium, **gullpudra** - Sumpskog, mindre allmän. Tämligen allmän i området vid Kornan-Bäcksjön; Vadet, 1931 (RP-UPS); Nom vägkorset Falkhammarsvägen och vägen mot Storandsmossen (UF-karta 119); 2 km SO om Österängby, källgranskog, talrikt, 1983.

Saxifraga granulata, **mandelblomma** - Torrbackar, berg m.m., allmän.

Saxifraga tridactylites, **grusbräcka** - Sällsynt. Svärningebackarna, 1931 (RP-UPS); Mjölsta, 1931 (RP-UPS); Mörby ruin, på bergvägg åt N, 1985 (AA-S).

PARNASSIACEAE

Parnassia palustris, **slätterblomma** - Kalkfuktängar, vägkanter, sjöstränder m.m., tämligen allmän. Allmän i området vid Kornan-Bäcksjön; Gavel-Långsjöns stränder flerstädes allmän, 1984; skogen vid Råbylund, bland granar längs stigen från torplämningen in mot hållmarkerna, 1982 (lokalen förstörd av skogvägsbygge 1985); N om Ubby-Långsjön, S om Äspenbol, 1987.

GROSSULARIACEAE

Ribes alpinum, **måbär** - Hagmarker, skog, allmän.

Ribes nigrum, **svarta vinbär** - Hagar, stränder, mindre allmän. Skedvikens strand SO om Rånäs

slott, 1983; Hammarn, mellan Freden och Svärlinge, 1987; Karlberg, 1987.

Ribes rubrum, **trädgårdsvinbär** - Skogsbyn, kulturmark, mindre allmän. N om Aldertorps hagmarker V om landsvägen, 1974 (HR); Hammarn, Freden, kvarstående, 1983; Prästgårdshagen vid Skedviken, 1985.

Ribes spicatum ssp. *spicatum*, **skogsvinbär** - Strandnära sumpskog, sällsynt. Erlandsholm vid sockengränsen till Fasterna, 1998 (AA-S).

Ribes uva-crispa, **krusbär** - Hagar, skogsbyn, allmän.

ROSACEAE

Agrimonia eupatoria, **småborre** - Skogsbyn, hagar m.m., allmän.

Alchemilla acutiloba, **stjärndaggkåpa** - Ängsmark, tämligen allmän. Norrbyggeby-trakten (UF-karta 10).

Alchemilla filicaulis, **späddaggkåpa** - Ängsmark, hagar, allmän.

Alchemilla glabra, **glatt daggkåpa** - Fuktängar, allmän.

Alchemilla glaucescens, **sammetsdaggkåpa** - Torrbackar, tämligen allmän. Sjölandet vid Skedviken, 1983.

Alchemilla glomerulans, **källdaggkåpa** - Uppgiven från Fasterna utan lokalangivelse, 1974 (HR). Gavel-Långsjöns nordspets (UF-karta 12). Ej återfunnen.

Alchemilla micans, **glansdaggkåpa** - Ängsmark, allmän.

Alchemilla monticola, **betesdaggkåpa** - Ängsmark, allmän.

Alchemilla murbeckiana, **njurdaggkåpa** - Uppgiven från flera platser kring Skedviken och en i trakten av Norrbyggeby vid Gavel-Långsjön (UF-karta 13). Ej återfunnen.

Alchemilla plicata, **trubbdaggkåpa** - Ängsmark, vägkanter, tämligen allmän.

Amelanchier confusa, **svensk häggmispel** - Skogsbyn, tämligen allmän. Hammarn, i stor myckenhet naturaliserad i blandskog, 1983; Rånäs kapell, förvildad, 1984.

Argentina anserina, **gåsört** - Stränder, vägkanter m.m., allmän.

Aruncus dioicus, **plymspirea** - Sällsynt förvildad. Mörby ruin i kanten av Skedviken, förvildad, 1986.

- Comarum palustre*, **kråklöver** - Kärr, stränder m.m., allmän.
- Crataegus rhipidophylla*, **spetshagtorn** - Hagmarker, skogsbryn, allmän.
- Crataegus laevigata*, **rundhagtorn** - Skogsbryn, hagar m.m., tämligen allmän.
- Filipendula ulmaria*, **älggräs** - Fuktiga ställen, allmän.
- Filipendula vulgaris*, **brudbröd** - Torrbackar, skogsbryn m.m., allmän.
- Fragaria moschata*, **parksmultron** - Tämligen sällsynt. Rånäs vid vattenverket, talrikt, 1985; Hammarn, Freden, sparsamt, 1984; Aspenbol, sparsamt, 1987.
- Fragaria vesca*, **smultron** — Skogsbryn, dikeskanter, hagar m.m., allmän.
- Fragaria vesca* x *viridis* - Sällsynt. Torrbacke V om Fasterna k:a, 1987.
- Fragaria viridis*, **backsmultron** - Torrbackar, sällsynt. Skedvikens nordspets (UF-karta 177); Skedvikens västspets (UF-karta 177); V om Fasterna k:a, 1987 (AA-S).
- Geum rivale*, **humleblomster** - Fuktig mark och ängskogar, allmän.
- Geum rivale* x *urbanum* - Sällsynt. Hammarn, Freden, 1985; Prästgården, 1985.
- Geum urbanum*, **nejlikrot** - Kulturmark, allmän.
- Holodiscus discolor*, **vippspirea** - Förvildad i vägkant nära Västgötatorp, 1988 (AA6012-S). Odlad i närheten.
- Malus domestica*, **apel** - Sällsynt förvildad. Hammarn, förvildad i åkerkant, 1984.
- Malus sylvestris*, **vildapel** - Tämligen sällsynt. Hammarn, 1983; O om Långudden, 1974 (HR).
- Potentilla argentea*, **femfingerört** - Torrbackar, vägkanter m.m., allmän.
- Potentilla crantzii*, **vårfingerört** - Tämligen allmän. O om Storhammars gård, 1974 (HR); Hammarn, Fredshagen, 1983; Karlberg, 1984.
- Potentilla erecta*, **blodrot** - Granskog, kärr, myrar, allmän.
- Potentilla norvegica*, **norsk fingerört** - Sällsynt. 3 km NO om Fällbäcken, vid nyanlagt skogsdike, 1983.
- Potentilla reptans*, **revfingerört** - Ogräsmark, hagar m.m., allmän.
- Potentilla tabernaemontani*, **småfingerört** - Svärtingebackarna, 1927 (RP-UPS); Svärtingeholme och Söderbyholme vid Skedviken, 1974 (HR); nära Granby, 1995. Fasternaexemplaren bör möjligen föras till *P. subarenaria*, grå småfingerört.
- Potentilla thuringiaca*, **tyisk fingerört** - Sällsynt. Prästgården, skogsbryn, 1987 (AA-S). Även påträffad på flera platser strax utanför sockengränsen.
- Prunus avium*, **sötkörsbär** - Skog, sällsynt. Strax N om Ålderbäcken, V om vägen i skogen, 2-3 exemplar, 1986. Lillhammar och Bäck, vid gårdarna, 1974 (HR).
- Prunus cerasus*, **surkörsbär** - Fasterna k:a, 1984.
- Prunus padus*, **hägg** - Sjöstränder, kärr, skog och hagar, allmän. Ofta odlad.
- Prunus spinosa*, **slån** - Sällsynt. Enstaka små exemplar i vägkant vid Rånäs bruk, 1984.
- Rosa dumalis*, **nyponros** - Skogsbryn, hagar, allmän.
- Rosa glauca*, **daggros** - Sällsynt. En buske förvildad i landsvägskanten nära Västgötatorp, 1985 (AA-S).
- Rosa majalis*, **kanelros** - Fuktig skog, mindre allmän. S om vägen mot Granhult, 1985; Hammarn, Freden, talrikt i hässlet bakom huset, 1985. Även uppgiven från tre ytterligare lokaler (UF-karta 330).
- Rosa rugosa*, **vresros** - Sällsynt förvildad. Ett litet exemplar förvildad i vägkant nära sockengränsen nära Västgötatorp, 1984. Ofta odlad.
- Rosa villosa* ssp. *mollis*, **hartsros** - Hagar, skogsbryn m.m., allmän
- Rubus caesius*, **blåhallon** - Uppgiven från Ålderbäcken, 1929 (RP-UPS); Skedviken, Prästgårdshagen (Skärman 1921); (UF-karta 332). Ej återfunnen.
- Rubus chamaemorus*, **hjordron** - Myrar, allmän.
- Rubus idaeus*, **hallon** - All slags mark, allmän.
- Rubus odoratus*, **rosenhallon** - Kulturmark, sällsynt. Rånäs bruk på ruderatmark, 1995 (AA-S).
- Rubus saxatilis*, **stenbär** - Skogar, hagar m.m., allmän.
- Sorbus aucuparia*, **rönn** - Hagar, skogar, allmän.
- Sorbus intermedia*, **oxel** - Mindre allmän. Prästgården, 1927 (RP-UPS); Fredslund, 1983; Hammarn, längs vägen mot Kronberg, 1983. Ofta odlad.
- Spiraea salicifolia*, **häckspirea** - Förvildad på kulturmark, mindre allmän. Rånäs slottspark, 1984; Rånäs g:a järnvägsstation, 1984; hage V om Fasterna k:a, 1985. Ofta odlad.

FABACEAE

Anthyllis vulneraria, **getväppling** - Mest i vägkanter, tämligen allmän. Prästgårdens sjöhage, 1927 (RP-UPS); Kronberg, 1983; vägen mellan Alby och Uggelnäs vid avtaget mot Knutby, talrikt, 1984.

Caragana arborescens, **häckkaragan** - Förvildad på kulturmark, sällsynt. Falkhammar, ett flertal stora buskar, 1988.

Lathyrus linifolius, **gökärt** - Torrbackar, skogsbryn m.m., tämligen allmän. Svärtingebackarna, 1929 (RP-UPS); Hammarn, Freden, 1983; Falkhammar, 1988.

Lathyrus niger, **vippärt** - Skogsbryn, vägkanter, tämligen sällsynt. Svärtingebackarna, 1928 (RP-UPS); 500 m SSO om Lillhammar, 1974 (HR); 2 km åt NO längs vägen från Hagsättra, 20-tal exemplar i vägkanten, 1983; SV om Kornamossen, 1983.

Lathyrus palustris, **kärrvial** - Fuktängar, sällsynt. Skedvikens strand, N om Mörby ruin, talrikt, 1983.

Backvial *Lathyrus sylvestris*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Lathyrus pratensis, **gulvial** - Ängsmark, hagar m.m., allmän.

Lathyrus sylvestris, **backvial** - Skogsbryn, vägkanter, mindre allmän. Storhammar, backäng, 1929 (RP-UPS); Åldertorp, 1974 (HR); Ålderbäcken, 1974 (HR); c:a 200 m S om vändplanen vid Kornan, 1983; slutet av Hagsättravägen vid avtaget mot Österängby 1984.

Lathyrus vernus, **vårärt** - Ängsskogar, tämligen allmän. Flerstädes i området vid Kornan-Bäcksjön; Falkhammar, 1931 (RP-UPS); Hammarn, Freden, 1983.

Lotus corniculatus, **käringtand** - Ängsmark, vägkanter m.m., allmän.

Lupinus polyphyllus, **blomsterlupin** - Ängar, vägkanter, mindre allmän. 600 m N om Ålderbäcken, 1984; Rånäs bruk, 1984; Karlberg, vägkant, 1987; N om Ubby-Långsjön, flerstädes förvildad bland sommarstugorna, 1987; Freden, kvarstående, 1987; Falkhammar, 1988.

Medicago lupulina, **humlelusern** - Kulturmark, allmän.

Medicago sativa ssp. *sativa*, **blålusern** - Vägkanter, sällsynt. Rånäs skola, åker, 1927 (RP-UPS); strax S om Rørsbyn, vägkant, 1984.

Melilotus albus, **vit sötväppling** - Vägkanter m.m., mindre allmän. Mellan Fasterna k:a och Falkhammar, 1984; g:a järnvägsbanken, flerstädes, 1984; strax N om vägen till Uggelnäs, 1985.

Melilotus officinalis, **gul sötväppling** - Sällsynt. Något O om Henriksberg, V om Alby, 1984. Denna art förekom tidigare i oerhörda mängder på det närbelägna stationsområdet i Rimbo. Trots detta tycks ingen spridning ha skett norrut mot Fasterna socken längs g:a järnvägsbanken.

Pisum sativum, **ärt** - Tillfällig. Hammarn, Freden, 1984. Ofta odlad.

Trifolium arvense, **harklöver** - Torrbackar, tämligen allmän.

Trifolium aureum, **gullklöver** - Vägkanter, backar, mindre allmän. Prästgården, 1932 (RP-UPS); Fredslund, 1984; S om Stortjärnan, 1984; Råby, torräng, 1984; V delen av Hammarn, torrbacke i åkerkant, 1986; mellan Karlberg och Forsa, vägkant, 1987 (AA-S); SO om Rånäs bruk, talrikt, 1987.

Trifolium hybridum, **alsikeklöver** - Kulturmark, allmän.

Trifolium medium, **skogsklöver** - Skogar, hagar, skogsbryn, allmän. Prästgårdsparken, 1938 (RP-UPS); Freden, 1983.

Trifolium montanum, **backklöver** - Torrbackar, mindre allmän. Storhammar, 1974 (HR); Skedviken nära åmynningen, 1983; Hammarn, Fredshagen, 1984; V om Fasterna k:a, 1984; Rörby, vägen mot Skarpvärn, 1984; längs skogsvägen S om Norregård i Norrbyggeby, torrbacke, 1984; Svärtingebackarna, 1984.

Trifolium pratense, **rödsklöver** - Kulturmark m.m., allmän. Ofta odlad.

Trifolium repens, **vitklöver** - Kulturmark, allmän.

Vicia cassubica, **backvicker** - Lilla Svartsättra, 1970 (Kerstin & Lennart Holm-UPS). Även uppgiven från en närliggande plats strax utanför sockengränsen (Kers 1977).

Vicia cracca, **kråkvicker** - Ängsmark, skogsbryn m.m., allmän.

Vicia hirsuta, **duvvicker** - Ogräsmark, ängsmark m.m., tämligen allmän.

Vicia sativa, **fodervicker** - Prästgården, åkergröda, 1931 (RP-UPS).

Vicia sativa ssp. *segetalis*, **stor sommarvicker** - Fiskartorpet, 1995 (AA-S).

Vicia sepium, **häckvicker** - Hagar, ängsmark m.m., allmän.

Vicia sylvatica, **skogsvicker** - Ängsgranskog, vägkanter m.m., tämligen allmän. Flerstädes i området vid Kornan-Bäcksjön; Mjölsta, 1927 (RP-UPS); längs vägen till Storandsmossen, 1988.

Vicia tetrasperma, **sparvsvicker** - Ogräsmark, ängsmark m.m., tämligen allmän.

Vicia villosa, **luddvicker** (NT) - Trädesåkrar, sällsynt. Hovstälund, sandig trädesåker, 1984 (AA-S). Prästgården, 1927, 1934 (RP-UPS); 400 m NNV om Älderbäcken, 1974 (HR).

OXALIDACEAE

Oxalis acetosella, **harsyra** - Granskog, allmän.

Oxalis fontana var. *rufa*, **klöveroxalis** - Ruderatmark, tillfällig. Lindbacken, 1995 (AA-S).

GERANIACEAE

Erodium cicutarium, **skatnäva** - Sandig mark, sällsynt. Hovstälund, sandig åker, 1984; Grindstugan i Granby, trädgårdsland, 1988.

Harsyra *Oxalis acetocella*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Geranium bohemicum, **svedjenäva** (NT) - Sällsynt. Karlberg (7h0817), hundratals i glesbevuxen trädesåker, 1987 (AA-S). Även uppgiven från södra delen av Gavel-Långsjön (UF-karta 188).

Geranium columbinum, **duvnäva** - Skedviken, Prästgårdshagen vid *Hippophae-lokalen* (Skärman 1921). Ej återfunnen.

Geranium phaeum, **brunnäva** - Prästgården, 1933 (RP-UPS).

Geranium pusillum, **sparvnäva** - Ogräsmarker, torrbackar, allmän.

Geranium pyrenaicum, **skuggnäva** - Gräsmark nära bebyggelse, sällsynt. Mellan prästgården och Rånäs kapell, sparsamt, 1984; Rånäs slottspark, gräsvall, 1934 (RP-UPS); Skedvikens nordspets (UF-karta 193).

Geranium robertianum, **stinknäva** - Berg, torrbackar, ogräsmark, allmän.

Geranium sanguineum, **blodnäva** - Skogsbryn, torrbackar, tämligen sällsynt. Svärtingebackarna, 1927 (RP-UPS), 1987!; Hammarn i åkerkant vid g:a järnvägen, 1984; Fantbol-Rörby, flerstädes, talrikt, 1984; längs vägen till Skarpvärn,

talrikt, 1984; Hovstalund i tallskog, 1984; Prästgården, enstaka, 1985; festplatsen i Rånäs samt skogsbrynen i närheten, massvis, 1986.

Geranium sylvaticum, **midsommarblomster** - Skog, ängsmark, allmän.

LINACEAE

Linum catharticum, **vildlin** - Kalkfuktängar, vägkanter m.m., tämligen allmän. Allmän i området vid Kornan-Bäcksjön, samt kring Gavel-Långsjön.

Linum usitatissimum, **lin** - Svärtinge, i havreåker, 1928 (RP-UPS). Förr mycket i odling, så inte numera.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia helioscopia, **revormstörel** - Ogräsmark, mindre allmän. Rånäs bruk, trädgårdsland, 1984; Hammarn på vägen mellan Freden och Svärtinge, 1985.

Euphorbia peplus, **rävtörel** - Prästgården, trädgårdsogräs, 1927 (RP-UPS); Skedvikens nordspets (UF-karta 173). Ej återfunnen.

POLYGALACEAE

Polygala amarella, **rosettjungfrulin** - Kalkfuktängar, vägkanter, mindre allmän. Tämligen allmän i området vid Kornan-Bäcksjön; Falkhammar, dikesren, 1928 (RP-UPS); fuktig mark S om Äspenbol, N om Ubby-Långsjön.

Polygala vulgaris, **jungfrulin** - Ängsmark, hagar m.m., allmän.

ACERACEAE

Acer platanoides, **lönn** - Kring bebyggelse, tämligen allmän. Fasterna k:a, 1984; Fredslund, 1984; Grindstugan, Granby, 1987.

Acer pseudoplatanus, **tysklönn** - Rånäs slottspark, 1928 (RP-UPS); Rånäs samhälle, 1986.

HIPPOCASTANACEAE

Aesculus hippocastanum, **hästkastanj** - Rånäs slottspark, 1984, småplantor nära sjön; Rånäs kapell, småplantor i kompost. Ofta odlad.

BALSAMINACEAE

Impatiens noli-tangere, **springkorn** - Sällsynt. Rånäs lada, 1931 (RP-UPS); SV om Rånäs slott, talrikt i sumpig lövskog vid Skedviken, 1984, 1987.

CELASTRACEAE

Euonymus europaeus, **benved** - Sällsynt. Längs ån mellan Rånäs samhälle och Rånäs bruk, 1987. Troligen förvildad.

RHAMNACEAE

Frangula alnus, **brakved** - Fuktiga skogar m.m., allmän. 2 km SO om Österängby, talrikt i källgranskog, 1983; Kornamossen, 1983.

Rhamnus cathartica, **getapel** - Mest kring bebyggelse, tämligen allmän.

TILIACEAE

Tilia cordata, **lind** - Hagar, även granskog, mindre allmän. Hammarn, större bestånd nära Freden, 1983; 1 km NO om Hagsättra på Fällbäcksvägen, små exemplar, 1983; slutet av skogsvägen S om vägen till Djurgården, 1984; Apalbol, 1984; Falkhammar, 1988.

MALVACEAE

Malva moschata, **myskmalva** - Ängsmark vid bebyggelse, mindre allmän. Fasterna k:a, 1984; Prästgården, 1985; längs skogsvägen strax S om Råbylund, vid torplämning, 1985; Svärtinge, i backen åt S, 1986; Äspenbol, 1987; festplatsen i Rånäs, 1987; Grindstugan, Granby, 1986.

THYMELAEACEAE

Daphne mezereum, **tibast** - Ängsskogar, mindre allmän. Tämligen allmän i området kring Kornan-Bäcksjön; Ploglandshagarna, N om Västgötatorp, 1983; 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983; N om Målsjön, 1984; Norra Varleda, 1984.

ELAEAGNACEAE

Hippophae rhamnoides, **havtorn** - Sällsynt. NO stranden av Skedviken vid prästgården, flera stora handbuskar, men endast ett honexemplar, 1988. Lokalen känd sedan gammalt (Skärman 1921, RP-UPS, UF-karta 204). Växtplatsen är dock felaktigt angiven till NV-stranden av sjön hos Kers (1977). Förekomst av havtorn på insjölokal är mycket ovanlig, i närheten finns även *Rumex maritimus* och *Potamogeton filiformis*.

CLUSIACEAE

Hypericum hirsutum, **luden johannesört** - Skogsbryn m.m., sällsynt. Storhammar, 1974 (HR); Äldertorp, 1974 (HR); trakten kring Ålderbäcken, 1983; Lindbacken, 1995 (AA-S).

Hypericum maculatum, **fyrkantig johannesört** - Ängs-
mark, hagar m.m., allmän.

Hypericum perforatum, **äkta johannesört** - Ängs-
mark, hagar m.m., allmän

VIOLACEAE

Viola arvensis, **åkerviol** - Åkrar, skräpmark, allmän.
Fredslund, potatisland, 1984.

Viola canina, **ängsviol** - Mindre allmän. 200 m NV om
Storhammars gård, 1974 (HR); mellan Fantbol och
Ljusdal, vägen mot Båtmansby, 1984.

Viola canina x riviniana - Hammarn, 1983.

Viola epipsila, **mossviol** - Sumpig skog, källor, täm-
ligen sällsynt. 2 km SO om Österängby, käll-
granskog, 1983; mellan Kornan och Kornamossen,
1983.

Viola hirta, **buskviol** - Torrbackar, hagar m.m., täm-
ligen allmän.

Viola mirabilis, **underviol** - Ängsskogar, sällsynt.
Kvarnbol, 1933 (RP-UPS); 200 m NV om Stor-
hammars gård, 1974 (HR); N om Bäck, 1974 (HR);
O om Bäcksjön, 1974 (HR); Långuddens gård,
1974 (HR); N om Ålderbäcken, järnvägsslänt i
lund, 1983.

Viola palustris, **kärrviol** - Kärr och sumpskog, allmän.

Viola persicifolia, **strandviol** - Ubby-Långsjöns öst-
spets (UF-karta 424); Ubby-Långsjöns nordsida
mellan sockengränsen och östspetsen (UF-karta
424). Ej återfunnen.

Viola riviniana, **skogsviol** - Hagar och all slags skog,
allmän.

Viola tricolor, **stymorsviol** - All slags torr öppen
mark, allmän.

CICUTACEAE

Helianthemum nummularium, **solvända** - Torrbackar,
skogsbryn, mindre allmän. Hammarn, Freden,
1983; V om Råbylund, 1984; vägen mot Båt-
mansby, 1984; Rörsbyn, 1984; vid g:a järnvägen
400 m NNV om Ålderbäcken, 1984; N om
Stortjärnan, 1984; längs skogsvägen S om Norregård
i Norrbyggeby, 1984; allén mellan Rånäs och
bruket, 1984; Apalbol, 1984; Norra Varleda, 1984.

C

CUCURBITACEAE

Bryonia alba, **hundrova** - Mjölsta, 1927 (RP-UPS).

LYTHRACEAE

Lythrum portula, **rödlånke** (NT) - Sällsynt. Hammarn,
längs vägen mellan Freden och Svärlinge, i gropar
och hjulspår på berget, 1983, 1984 (AA-S). Även
belagd från en pöl vid Kronberg, 1932 (RP-UPS).
Exemplar inplanterades 1986 i hållkar vid
Universitetets tunnelbanestation i Stockholm av
Lars Kers och sågs där senast 1999.

Lythrum salicaria, **fackelblomster** - Stränder, diken
m.m., allmän.

ONAGRACEAE

Epilobium adenocaulon, **amerikansk dunört** - Diken,
hyggen, vägkanter, skräpmark, allmän.

Epilobium angustifolium, **mjölke** - Hyggen, vägkanter
m.m., allmän.

Epilobium ciliatum, **vit dunört** - Hyggen, vägkanter
m.m., allmän.

Epilobium collinum, **backdunört** - Sällsynt. Mjölsta,
bergavsats, 1927 (RP-UPS); Hammarn, vid vägen
mot Svärlinge (6i3412), berghäll, 1984, 1987 (AA-
S).

Epilobium hirsutum, **rosendunört** - Diken, mindre
allmän. Nykvarn, 1935 (RP-UPS); vid Rånäs bruk,
massor, 1974 (HR); Skedviken, vid sjölandet, 1983;
nära vägen mot Uggelnäs, 1985.

Epilobium montanum, **bergdunört** - Hagar, skog,
backar, allmän.

Epilobium palustre, **kärrdunört** - All slags fuktig mark, allmän.

Epilobium parviflorum, **luddunört** - Stränder, diken, mindre allmän. Prästgårdsstrand, 1927 (RP-UPS); V om Aldertorpsmossen, vid g:a järnvägen, 1974 (HR); mellan Målsjön och Skedviken, vid landsvägen strax O om Alby, 1984; betesmark strax N om Mörby ruin, 1984; Bredvik, 1988.

HALORAGACEAE

Myriophyllum spicatum, **axslinga** - Sjöar, tämligen allmän. Prästgårdstrakten, 1929 (RP-UPS); Skedviken och Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); sydspetsen av Gavel-Långsjön, 1984.

Myriophyllum verticillatum, **kransslinga** - Stränder, dammar, tämligen sällsynt. N sidan av Ubby-Långsjön, vid stranden i stugområdet, 1984; Rånäs slott, dammar, 1984.

HIPPURIDACEAE

Hippuris vulgaris, **hästsvans** - Tämligen sällsynt. Skedvikens strand, Prästgårdshagen, talrikt, 1983.

APIACEAE

Aegopodium podagraria, **kirskål** - Mest i kulturmark, allmän.

Aethusa cynapium, **vildpersilja** - Ogräsmarker, tämligen allmän.

Angelica sylvestris, **strätta** - All slags mark, allmän.

Anthriscus cerefolium, **dansk körvel** - Prästgården, 1930 (RP-UPS).

Anthriscus sylvestris, **hundkåx** - Hagar, ängar och skog, allmän.

Carum carvi, **kummin** - Skogsbryn, vägkanter m.m., allmän.

Cicuta virosa, **sprängört** - Eutrofierade sjöar och vattendrag, allmän. Skedviken och Metsjön, 1975-76 (Wallsten 1981); Skedviken strax N om Mörby ruin, 1984; Fredslund, i åkanten, 1983.

Conium maculatum, **odört** - Sällsynt. Apalbol, talrikt vid ladugården, 1984, 1987! (AA-S).

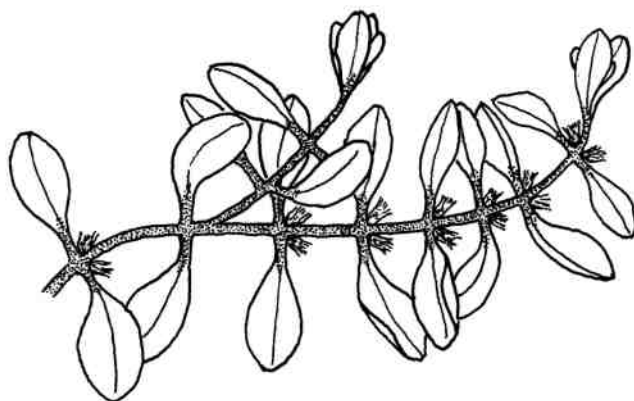
Daucus carota, **vildmorot** - Sällsynt. Rånäs samhällsjärnvägen (UF-karta 144); Hammarn, Freden, tre exemplar i åkerkant mot V, 1985.

Heracleum sphondylium ssp. *sibiricum*, **sibirisk björnlöka** - Skogsbryn, vägkanter m.m., allmän.

Heracleum sphondylium ssp. *sibiricum* f. *angustifolium* - Mellan Rånäs slott och skolan, väggkant, 1927 (RP-UPS).

Laserpitium latifolium, **spenört** - Skogsbryn, ängsskogar, mindre allmän. 300 m NO om Åldertorp, hyggeskant, 1984; Fantbol, 100 m längs vägen mot Forsa, 1984; längs vägen mot Skarpvärn, 1984; 500 m S om Karlberg, 1987; S om Falkhammar, 1988.

Levisticum officinale, **libbsticka** - Sällsynt. Kvarstående eller förvildad i ängsmark vid Tabatsberg i Råby, stort bestånd, 1984.

Rödlånke *Lythrum portula*.
Teckning: Bengt Nicolson.

- Myrrhis odorata*, **spansk körvel** - Ängsmark vid bebyggelse, mindre allmän. Mörby, 1931 (RP-UPS); Mörby ruin, 1984; Rånäs kapell, 1984; Prästgården, 1984; Fredslund, 1985; Grindstugan i Granby, introducerad, 1987.
- Oenanthe aquatica*, **vattenstäkra** - Diken, sjöstränder m.m., mindre allmän. Skedviken, flerstädes, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); betesmark strax N om Mörby ruin, 1984; 3 km NO om Fällbäcken, skogsdike, 1983.
- Pastinaca sativa*, **palsternacka** - Vägkanter, mindre allmän. Mellan brukshandeln och prästgården, 1927 (RP-UPS); d:o mycket talrikt, 1984!; Fasterna k:a, 3 exemplar, 1984.
- Petroselinum hortense* f. *crispum*, **persilja** - Tillfällig i trädgård, 1927 (RP-UPS).
- Peucedanum palustre*, **kärrsilja** - Fuktig mark, allmän.
- Pimpinella saxifraga*, **bockrot** - Torrbackar, vägkanter m.m., allmän.
- Sanicula europaea*, **sårläka** - Ängsgranskog, tämligen sällsynt. V om Åldertorp, 1974 (HR); O om Långudden, 1974 (HR); 600 m S om Lillhammar, samt längs vägen från Storhammarsvägen S om Kornamossen, 1983; 400 m SV om Ålderbäcken, 1984.
- Selinum carvifolia*, **krusfrö** - Fuktängar, tämligen allmän. Karlberg, fuktäng, 1984, 1987 (AA-S); Bredvik, 1988.
- Seseli libanotis*, **säfferot** - Torrbackar, sällsynt. Längs vägen till och vid Norra Varleða, flerstädes, 1984.
- Sium latifolium*, **vattenmärke** - Eutrofierade sjöar och vattendrag, tämligen allmän. Skedviken, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); mellan Västgötatorp och Kronberg, dike, 1984; N om Mörby ruin, 1984.
- 1983; 300 m NO om Åldertorp, 1984; 500 m N om Ålderbäcken, 1984; mellan Apalbol och sockengränsen, 1984; vid vägskälet mot Storandsmossen, 1985; O om Rånäs, Kåringbacken, 1986; Kornamossen, 1996 (AA-S).
- Monotropa hypopitys*, **tällört** - Skogsmark, tämligen allmän. Hammarn, 1983.
- Orthilia secunda*, **björkpyrola** - Hagar och skogar, tämligen allmän.
- Pyrola chlorantha*, **grönpyrola** - Granskogar, mindre allmän. Skurberget, 1931 (RP-UPS); S om Kornamossen, 1983; längs skogsvägen S om vägen till Djurgården, 1984; vägen till Granhult, 1985; N om Uggelnäs, 1985.
- Pyrola media*, **klockpyrola** - Fuktig skog, sällsynt. 5 exemplar i sumpgranskog SO om Kornamossen, 1984.

ERICACEAE

- Andromeda polifolia*, **rosling** - Myrar, allmän.
- Calluna vulgaris*, **ljung** - Torrare hagmark och skog, allmän.
- Chimaphila umbellata*, **ryl** (VU) - Sällsynt. Erlands-holm, 1942 (RP-UPS); 1987!; Uby-Långsjöns sydsida nära sockengränsen (UF-karta 118); N om väggkorsningen Falkhammarsvägen och Storandsvägen (UF-karta 118).
- Moneses uniflora*, **ögonpyrola** - Granskog, mindre allmän. Prästgårdsholmen, 1928 (RP-UPS); Skedviken vid sjölandet, 1983; O om Kornamossen,

Ögonpyrola *Moneses uniflora*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Pyrola minor, **klotpyrola** - Hagar, ängsskogar, allmän.
Pyrola rotundifolia, **vitpyrola** - Hagar, ängsskogar, allmän.

Rhododendron tomentosum, **skvattram** - Myrar och sumpskog, allmän.

Vaccinium myrtillus, **blåbär** - Skogsmark, allmän. Kornamossen, 1996 (AA-S).

Vaccinium myrtillus f. *epruinosa* - Tämligen allmän. Skogsmark tillsammans med föregående.

Vaccinium oxycoccos, **tranbär** - Myrar, allmän.

Vaccinium uliginosum, **odon** - Kärr och sumpskog, allmän.

Vaccinium vitis-idaea, **lingon** - Skogsmark, allmän.

EMPETRACEAE

Empetrum nigrum, **kråkbär** - Mindre allmän. Kornamossens NV ände, 1983; Kornamossen, 1996 (AA-S).

PRIMULACEAE

Lysimachia nummularia, **penningblad** - Freden, vid huset, förvildad, 1986.

Lysimachia punctata, **praktlysing** - Freden, förvildad, 1983.

Lysimachia thyriflora, **topplösa** - Sjöar, diken, kärr, tämligen allmän. Skedviken och Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); SO om Österängby, sumpgranskog, 1983.

Lysimachia vulgaris, **strandlysing** - Fuktig mark, allmän.

Primula farinosa, **majviva** - Fiskartorpet (AA-S). Enligt den siste lantbrukaren som bodde vid Fiskartorpet (Folke i Fiskartorpet) blommade hela sluttningen nedanför gården av majvivor fram till slutet av 1950-talet; Åldertorp, på landsvägens östra sida, fuktäng, 1974 (HR), men lokalen nu fördärvad genom igenväxning.

Primula veris, **gullviva** - Hagar, skogsbryn m.m., allmän. Enligt ortsbefolkningen har arten minskat starkt sedan 1960-talet.

Trientalis europaea, **skogsstjärna** - Skogsmark, allmän.

OLEACEAE

Fraxinus excelsior, **ask** - Kring bebyggelse, allmän.

Ligustrum vulgare, **liguster** - O om Fasterna k: a, tre buskar förvildade i snår mot åkern, 1984.

Syringa vulgaris, **syren** - Flerstädes kvarstående och förvildad. Freden, 1983; Falkhammar, 1988.

GENTIANACEAE

Gentianella amarella, **ängsgentiana** - Skedviken, Prästgårdshagen vid *Hippophae-lokalen* (Skärman 1921). Ej återfunnen.

Gentianella campestris, **fältgentiana** (VU) - Kalkfuktängar, sällsynt. Svärtinge, 1931 (RP-UPS); VSV om Bäck intill Ålderkärsån, 1974 (HR); mellan Ålderskogen och Bäck på N sidan av g:a järnvägen, 1974 (HR); strax SO om Åldertorp, 1974 (HR); 300 m ONO om Långudden, 1974 (HR); Karlberg, fuktäng, 1984, 1987 (AA-S); Fiskartorpet, 1995 (AA-S).

MENYANTHACEAE

Menyanthes trifoliata, **vattenklöver** - Myrar och i sumpskog m.m., allmän.

APOCYNACEAE

Vinca minor, **vintergröna** - Förvildad kring hus och i vägkanter, tämligen allmän.

RUBIACEAE

Galium album, **stormåra** - Ängsmark, kulturmark, allmän. Fasterna, 1927 (RP-UPS).

Galium album x *verum* - Kulturmark, mindre allmän. SO om kyrkan, 1942 (RP-UPS); Storhammar, 1974 (HR); backar kring Fasterna k:a samt längs vägen mot Mörby ruin, flerstädes, 1984; Grindstugan i Granby (612504), 1987 (AA-S).

Galium aparine, **snärjmåra** - Stränder, kulturmark, allmän.

Galium boreale, **vitmåra** - Ängsmark, skogsbryn m.m., allmän.

Galium odoratum, **myskmadra** - Sällsynt. 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983.

Galium palustre, **vattenmåra** - All slags fuktig mark, allmän.

Galium pumilum, **parkmåra** (EN) - Rånäs skolpark, gräsvall, 1928 (RP-UPS). Ej återfunnen.

Galium spurium ssp. *spurium*, **linmåra** (RE) - Loviselunds garveri, 1852 (Lönroth-UPS). Ej återfunnen.

Galium spurium ssp. *vaillantii*, **småsnärjmåra** - Kulturmark, allmän. Prästgården, 1928 (RP-UPS).

Galium trifidum, **dvärgmåra** - Gungflyn, mindre allmän. Kärr mellan Åldertorpsmossen och Storholmskärret, 1974 (HR); södra änden av Bäcksjön, 1987.

Galium uliginosum, **sumpmåra** - Rikare fuktmarker, tämligen allmän.

Galium verum, **gulmåra** - Torrbackar, skogsbyn m.m., allmän.

POLEMONIACEAE

Polemonium caeruleum, **blågull** - Sällsynt. Ängsmarker vid Äspenbol (6g4035), massvis, 1987 (AA-S).

CONVOLVULACEAE

Calystegia sepium, **snårvinda** - Kulturmark, vägkanter, mindre allmän. Rånäs bruk vid avtaget mot Gottröra, 1984; S om Stortjärnan, vägkanter, 1984; mellan landsvägen och g:a järnvägsbanken vid Rånäs vattenverk, 1985; Visnarne, 1932 (RP-UPS).

Convolvulus arvensis, **åkervinda** - Åkrar, vägkanter m.m., allmän.

Cuscuta europaea, **nässelsnärja** - Mest kring gårdar, mindre allmän. Lillhammar, 1974 (HR); Söderbyholme vid Skedviken, 1974 (HR); Svärlinge, 1983; Stortjärnan, 1984; Apalbol, 1984; Rånäs gård, 1984.

BORAGINACEAE

Anchusa arvensis, **fårtunga** - Åkrar, tämligen sällsynt. Fasterna k:a, 1983; O om Svärlinge, åkerholme, 1984.

Anchusa officinalis, **oxtung**a - Vägkanter, torrbackar, tämligen sällsynt. Hovstalund, 1984; landsvägen V om Mörby ruin, 1984; V om Fasterna k:a, 1984.

Cynoglossum officinale, **hundtung**a - Backar, kulturmark m.m., mindre allmän. Prästgårdstrakten, 1933 (RP-UPS); g:a järnvägsbanken O om Fredslund, 1983; Fasterna k:a, 1984.

Echium vulgare, **blåeld** - Sällsynt. Prästgårdstrakten, 1929 (RP-UPS); Falkhammar, i vägkant, 1984; Rånäs slottspark på ogräsmark vid Skedviken, 1984.

Lappula squarrosa, **piggfrö** (VU) - Sällsynt. Järnvägsbanken mellan Råby och Landbroån, enstaka, 1989. Fram till 1986 talrikt på Rimbo stationsområde.

Myosotis arvensis, **åkerförgätmigej** - Åkrar m.m., allmän.

Myosotis laxa ssp. *caespitosa*, **sumpförgätmigej** - Sällsynt. Sjöstrand S om Äspenbol på Ubbby-Långsjöns nordsida (6g3735), 1987 (AA-S).

Myosotis ramosissima, **backförgätmigej** - Torrbackar, vägkanter m.m., tämligen allmän. Lillhammar, 1974 (HR); Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärlinge (6i3412), 1983, 1987 (AA-S).

Myosotis scorpioides, **äkta förgätmigej** - Fuktig mark, sumpskog, tämligen allmän. Skedviken, 1983; S om Österängby, sumpig skog, 1983.

Myosotis sylvatica, **skogsförgätmigej** - Parker, tomter, sällsynt. Prästgården, 1985; Mörby ruin, 1987. Rånäs slottspark, 1987; Freden, 1987; Fredslund 1987.

Myosotis stricta, **vårförgätmigej** - Torrbackar m.m., tämligen allmän. Fasterna, tämligen allmän, 1974 (HR); Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärlinge (6i3412), 1983, 1987 (AA-S).

Pulmonaria obscura, **lungört** - Ängsskog, tämligen allmän. Området kring Kornan-Bäcksjön, flerstädes, Åldertorp, Karlberg etc, mindre allmän i andra områden. Hammarn, Freden, 1983; halvvägs längs skogsvägen S om vägen till Djurgården, 1984; Prästgården, 1985; 500 m S om Karlberg, 1987.

Symphytum asperum, **fodervallört** - Sällsynt. Vid gården Äspenbol (6g4035), 1987 (AA-S); Ekeby-holm strax utanför sockengränsen (UF 1929); Ekebyholm, massvis 1984 (AA-S).

Symphytum x uplandicum, **uppländsk vallört** - Ängsmark, parker, mindre allmän. Vanligen i stort antal. Rånäs slottspark, mot vägen, 1984; Rånäs kapell och prästgården, 1984; Fredslund, 1999.

CALLITRICHACEAE

Callitriche cophocarpa, **sommarlånke** - Stränder, diken, vattengropar, allmän. Svärlinge, 1931 (RP-UPS); Kronberg, 1932 (RP-UPS).

Strandklo *Lycopus europaeus*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Callitriche palustris, **småläanke** - Sällsynt. Polar i körväg på Hammarn. Arten växer tillsammans med *Lythrum portula* och *Limosella aquatica*.

LAMIACEAE

- Ajuga pyramidalis*, **blåsuga** - Hagar, skogsbryn, tämligen allmän.
- Galeopsis bifida*, **toppdån** - Stränder, ogräsmark, åkrar, allmän.
- Galeopsis speciosa*, **hampdån** - Ogräsmark, åkrar, allmän.
- Galeopsis tetrahit*, **pipdån** - Ogräsmark, åkrar, allmän.
- Glechoma hederacea*, **jordreva** - Gräsmark, skog, stränder, allmän.
- Lamiastrum galeobdolon*, **gulplister** - Prästgården, förvildad, 1985.

- Lamium album*, **vitplister** - Kulturmark, allmän.
- Lamium amplexicaule*, **mjukplister** - Ogräsmark, mindre allmän. Mellan Rånäs och avtaget mot Mjölsta, ärtåker, 1984.
- Lamium hybridum*, **flikplister** - Ogräsmark, åkrar, tämligen allmän.
- Lamium purpureum*, **rödplister** - Åkrar m.m., allmän.
- Leonurus cardiaca*, **hjärtstilla** (NT) - Sällsynt. Granby, mellan gården och Grindstugan, massvis, 1989 (AA-S).
- Lycopus europaeus*, **strandklo** - Stränder, diken, allmän.
- Mentha arvensis*, **åkermynta** — Stränder, skog, allmän.
- Mentha x gracilis*, **ädelmynta** (EN) - Målsjön, 1927 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Mentha longifolia*, **gråmynta** - Rånäs bruk, 1848 (Andersson-S, UPS); Rånäs bruk (UF). Ej återfunnen.
- Origanum vulgare*, **kungsmynta** - Sällsynt. Strax S om avtaget mot Norra Varleda, väggkant, 1984.
- Prunella vulgaris*, **brunört** - Vägkanter, hagar, stränder, allmän.
- Prunella vulgaris* f. *alba* - Skogsvägen S om Norregård i Norrbyggeby, talrikt, 1984.
- Satureja vulgaris*, **bergmynta** - Mindre allmän. O om Kornamossen, sumpskog, 1983; mellan Rånäs kapell och Rånäs bruk, väggkant, 1984; Prästgården vid hembygdsmuseet, 1985.
- Scutellaria galericulata*, **frossört** - Stränder, sumpskog, allmän.
- Stachys palustris*, **knölsyska** - Ogräsmark, stränder, allmän.
- Stachys sylvatica*, **stinksyska** - Stränder, ängskog, tämligen allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön, 1984; 2 km SO om Österäng-by, 1983; Mörby ruin, 1984; 500 m N om Ålderbäcken, 1984; N om Karlberg mot Kornan, 1987; Rånäs slottspark, massvis.
- Thymus pulegioides*, **stortimjan** (NT) - Fasterna kyrkogård, 1936 (N. Hylander-UPS).

SOLANACEAE

- Hyoscyamus niger*, **bolmört** - Sällsynt. Nyanlagd vägbank mellan Rånäs och avtaget mot Mjölsta, 1984; strax V om Djärv, hagkant, 1987.
- Solanum dulcamara*, **besksöta** - Stränder, kulturmark, tämligen allmän.

Solanum nigrum, **nattskatta** - Prästgårdstrakten, 1939 (RP-UPS).

SCROPHULARIACEAE

Chaenorhinum minus, **småsporre** - Grusmark, allmän på g:a järnvägen, sällsynt i vägkanter. Slutet av skogsvägen åt öster, just S om Norregård i Norrbyggeby, talrikt, 1984; Fasterna k:a, grusplan, fåtalig, 1987 (AA-S); sandiga vägkanter vid Hovstalund, 1988.

Digitalis purpurea, **fingerborgsblomma** - Berg, torrbackar, vägkanter, sällsynt. Falkhammar, 1988.

Euphrasia micrantha, **ljungögontröst** (VU) - Vadet, 1927 (RP-UPS). Ej återfunnen.

Euphrasia nemorosa, **grå ögontröst** - Öppen torr mark, vägkanter, allmän. Hovstalund, 1984 (AA-S).

Euphrasia stricta, **ögontröst** - Skogsstigar, vägkanter m.m., allmän. Hammarn, Freden, 1984 (AA-S).

Lathraea squamaria, **vätters** - Hässlen, ängsskogar, mindre allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; Hammarn, strax N om Kronberg, 1983; längs g:a järnvägen nära Äldertorp, 1983; SO om Norra Varleda, 1987.

Limosella aquatica, **ävjebrodd** - Uttorkande gropar och hjulspår, sällsynt. Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärlinge, 1983, 1984 (AA-S).

Linaria repens, **strimsporre** - Grusmark, mindre allmän. Järnvägsbanken mellan Råby och Fredslund, flerstädes, 1984, 1985.

Linaria repens x vulgaris, **mellansporre** - Sällsynt. Ett exemplar på gra järnvägen vid Råby, 1989. Tidigare talrikt på Rimbo stationsområde före exploateringen.

Linaria vulgaris, **gulsporre** - Vägkanter, grusmark, allmän.

Melampyrum cristatum, **korskovall** (NT) - Fasterna s:n (UF-karta 249); Prästgårdstrakten, 1929 (RP-UPS); Skedviken, Prästgårdshagen vid *Hippophaé-lokalen* (Skärman 1921). Ej återfunnen.

Melampyrum nemorosum, **natt och dag** - Ängsskogar, skogsbryn, allmän.

Melampyrum pratense, **ängskovall** - Hagar, skogar m.m., allmän.

Melampyrum sylvaticum, **skogskovall** - Ängsskogar, tämligen allmän. Området kring Kornan-Bäcksjön; strax N om Uggelnäs, 1985.

Odontites vulgaris, **rödtoppa** - Beteshagar, åkrar, stränder, mindre allmän. Rånäs jvstn, 1940 (RP-UPS); skjutbanan i Rånäs, beteshagar, 1984; Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1986 (AA-S).

Pedicularis palustris, **kärrespira** - Stränder, kärr, tämligen allmän.

Rhinanthus minor, **ängskallra** - Hagar, vägkanter m.m., allmän

Rhinanthus serotinus, **höskallra** - Sandig mark, sällsynt. Prästgårdstrakten, 1927 (RP-UPS); Storhammar, 1974 (HR); Hovstalund, talrikt, 1988 (AA-S). Inlandsförekomster av höskallra är numera ovanliga.

Scrophularia nodosa, **flenört** - Skogsbryn, vägkanter, kulturmark, allmän.

Ävjebrodd *Limosella aquatica*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Scrophularia vernalis, **vårflenört** - Kulturmark, sällsynt. Mörby ruin (5h4719), tämligen talrikt längs murarna och i omgivande skogsbyn, 1984, 1987 (AA-S); Prästgården, enstaka, 1987; Freden, insådd från Mörby 1986; Grindstugan i Granby, insådd från Mörby 1987; Mörby, 1931 (PvP-UPS).

Verbascum lychnitis, **grenigt kungsljus** - Prästgården, 1942 (RP-UPS).

Verbascum nigrum, **mörkt kungsljus** - Torrbackar, vägkanter m.m., allmän.

Verbascum thapsus, **kungsljus** - Torrbackar, vägkanter m.m., tämligen allmän.

Veronica agrestis, **åkerveronika** - Åkrar, ogräsmark m.m., allmän.

Veronica anagallis-aquatica, **vattenveronika** - Diken, mindre allmän. Prästgårdstrakten, 1927 (RP-UPS); Rånäs bruk, 1984; mellan Skedviken och Mjölsta, i diket vid landsvägen, 1984; betesmark strax N om Mörby ruin, 1985. Arten kan förekomma i stort antal i nygrävda diken, men försvinner efter ett par år då vegetationen tätnar.

Veronica arvensis, **fältveronika** - Åkrar, torrbackar, vägkanter m.m., allmän.

Veronica beccabunga, **bäckveronika** - Stränder, diken, sumpskog m.m., mindre allmän.

Veronica chamaedrys, **teveronika** - Ängsmark, skogsbyn m.m., allmän.

Veronica officinalis, **ärenpris** - Torra skogar, hyggen, tämligen allmän.

Veronica persica, **trädgårdsveronika** - Ogräsmark, tämligen sällsynt. Älderdoms hemmet, 1931 (RP-UPS); Rånäs kapell, 1985.

Veronica scutellata, **dyveronika** - Fuktig mark, allmän.

Veronica scutellata f. *villosa* - Prästgårdstrakten, 1927 (RP-UPS); Hammarn mellan Freden och Svärtinge, 1987.

Veronica serpyllifolia, **majveronika** - Gräsmark, skogsbyn, allmän.

Veronica spicata, **axveronika** - Fasterna (UF-karta 416); Skedviken, Prästgårdshagen vid *Hippophae*-lokalen (Skärman 1921). Ej återfunnen.

Veronica verna, **vårveronika** - Torrbackar, allmän.

LENTIBULARIACEAE

Pinguicula vulgaris, **tätört** - Kalkfuktängar, vägkanter m.m., mindre allmän. Gavel-Långsjöns nord-

östspets (UF-karta 289); järnvägens västsida vid sockengränsen i N (UF-karta 289); östra kanten av Kornamossen mot Storhammar, 1974 (HR); g: a hygget i Storskogen vid Råbylund, 4 exemplar, 1983; diken och fuktängar S om Äspenbol på nordsidan av Ubbby-Långsjön, massvis, 1987.

Utricularia intermedia, **dybläddra** - Stränder, myrar, tämligen allmän. Mjölsta kärr, 1927 (RP-UPS); Kornamossens NV ände, 1983; Bredvik vid Gavel-Långsjön, 1984; O om Norra Varleda vid Gavel-Långsjön, 1984; Storandsmossen, 1988 (AA-S).

Utricularia minor, **dvärgbläddra** - Dammar, myrar, allmän. Storandsmossen, 1988 (AA-S).

Utricularia vulgaris, **vattenbläddra** - Sjöar, åar, dammar, allmän.

PLANTAGINACEAE

Plantago lanceolata, **svartkämpar** - Ängsmark m.m., allmän.

Plantago major, **groblad** - Stränder, kulturmark, allmän.

Plantago major var. *intermedia*, **åkergroblad** - Skedvikens strand, 1939 (RP-UPS).

Plantago media, **rödkämpar** - Ängsmark, tämligen allmän.

Plantago uniflora, **strandpryl** - Mindre allmän. Gavel-Långsjön vid Lindbacken, 1986; Fasterna (UF-karta 237).

CAPRIFOLIACEAE

Linnaea borealis, **linnea** - Mossig granskog, mindre allmän. Hammarn, Kronberg, 1933 (RP-UPS), 1982; längs vägen till Norra Varleda, 1984.

Lonicera xylosteum, **skogstry** - Skogar, allmän.

Sambucus nigra, **fläder** - Kring bebyggelse, mindre allmän. Prästgårdstrakten, 1927 (RP-UPS); Rånäs bruk vid avtaget mot Gottröra, 1984.

Sambucus racemosa, **druvfläder** - Kulturmark, sällsynt. Rånäs kring samhället, 1983.

Symphoricarpos albus, **snöbär** - Prästgårdstrakten, 1927 (RP-UPS); mellan Rånäs bruk och kapellet, små exemplar förvildade i vägkant, 1985.

Viburnum opulus, **olvon** - Mest skogsbyn, tämligen allmän.

ADOXACEAE

Adoxa moschatellina, **desmeknopp** - Fuktig skogsmark, sällsynt. Flerstädes vid Skedviken mellan Rånäs bruk och Landbroåns mynning vid sockengränsen i söder.

VALERIANACEAE

Valeriana officinalis, **läkevänderot** - Fuktig ängsmark, tämligen allmän. 500 m N om Ålderbäcken, 1984; Rånäs vid gra järnvägsstationen, 1984.

Valeriana sambucifolia, **flädervänderot** - Trakten N om Bäck, mellan Bäcksjön och g:a järnvägen, 1974 (HR); OSO om Bäck vid g:a järnvägen, 1974 (HR). Ej återfunnen.

DIPSACACEAE

Knautia arvensis, **åkervädd** - Vägkanter, skogsbryn, tämligen sällsynt. Bäck, 1974 (HR); V om Råbylund, talrikt, 1985; strax N om vägen till Västgötatorp, 1985; strax S om Hovstalund, tämligen talrikt, 1985.

Succisa pratensis, **ängsvädd** - Ängar, skog, stränder, allmän.

CAMPANULACEAE

Campanula cervicaria, **skogsklocka** (NT) - Skogsbryn, vägkanter m.m., mindre allmän. Längs g:a järnvägen i trakten av Bäck och Åldertorp, talrikt, 1984; Fantbol, 100 m längs vägen mot Forsa, 1984; O om Apalbol, 1984; Prästgården, 1985; N sidan av Ubbby-Långsjön, i stugområde, talrikt, 1987; Bredvik, enstaka, 1988.

Campanula glomerata, **toppklocka** - Vägkanter, sällsynt. Alby, vid vägen mot Bygget, sparsamt förvildad i vägkant, 1984; Rånäs samhälle, sparsamt förvildad i vägkant, 1984.

Campanula latifolia, **hässleklocka** - Sällsynt. Lövskog mellan Fastnäs gård och stranden av Gavel-Långsjön, tämligen talrikt; förvildad vid prästgården.

Campanula patula, **ängsklocka** - Ängsmark, skogsbryn, vägkanter, tämligen allmän. Hammarn vid vägen till Svärlinge, 1983; Hovstalund, talrikt, 1989.

Campanula persicifolia, **stor blåklocka** - Ängsmark, skogsbryn m.m., allmän.

Campanula rapunculoides, **knölklocka** - Ängsmark nära bebyggelse, mindre allmän. Lillhammar, 1974 (HR); ängsmark vid Stortjärnan, 1984; Prästgården, 1985; Hammarn, Freden, 1986; Fredslund, 1986.

Campanula rotundifolia, **liten blåklocka** - Skogsbryn, torrbackar m.m., allmän.

Campanula trachelium, **nässelklocka** - Ängsskogar, parker, vägkanter m.m., tämligen allmän.

Campanula trachelium f. *albiflora* - Kulturmark. I stort antal vid Rånäs bruk, 1983.

ASTERACEAE

Achillea millefolium, **röllika** - Ängsmark, vägkanter m.m., allmän.

Achillea ptarmica, **nysört** - Ängsmark, vägkanter m.m., tämligen allmän. Hammarn, 1983; Åldertorp, 1984; Uggelnäs.

Antennaria dioica, **kattfot** - Torra skogsbryn, vägkanter, hagar, tämligen allmän. N om Västgötatorp, Ploglandshagen, 1983; Hammarn, 1983; Karlberg, 1984; gra järnvägsbanken O om Bäck, 1984. Minskande. Enligt ortsbefolkningen har arten minskat mycket sedan 1960-talet.

Anthemis arvensis, **åkerkulla** (NT) - Prästgårdstrakten, 1932 (RP-UPS). Ej återfunnen i Fasterna men påträffad av oss under 1990-talet strax söder om socknen.

Anthemis tinctoria, **färgkulla** - Vägkanter, sandig mark, tämligen allmän. Alby, 1984; S om Rörby talrikt, 1984; Rånäs gra järnvägsstation, 1984; S om Falkhammar, trädesåker, talrikt, 1988.

Arctium tomentosum, **ullkardborre** - Vägkanter, kulturmark, allmän.

Artemisia absinthium, **malört** - Vid gårdar, vägkanter m.m., tämligen sällsynt. Fasterna kra, 1983; Svärlinge, 1983.

Artemisia vulgaris, **gråbo** - Kulturmark, allmän.

Bellis perennis, **tusensköna** - Gräsmark vid bebyggelse, tämligen sällsynt. V-VSV Bäck, naturaliserad, 1974 (HR); Prästgårdshagen vid Skedviken, 1983; Rånäs slottpark, 1984; Rånäs kapell, 1984; Prästgården, 1985; Fasterna kra, 1987.

Bidens cernua, **nickskära** - Åkerdiken, stränder, tämligen sällsynt. S om Svärlinge, tämligen talrikt, 1982; Skedviken V om Svärlinge, 1983; Sked-

vikens strand nedom prästgården, 1927 (RP-UPS).
Bidens tripartita, **brunskära** - Stränder, dammar, diken, kärr m.m., allmän.
Calendula officinalis, **ringblomma** - Tillfälligt förvildad vid Granby, Hammargården, 1987.
Carduus crispus, **krustistel** - Vägkanter, kulturmark, allmän.
Carlina vulgaris, **spåtistel** - Torrbackar, hagmarker, sällsynt. Gra järnvägsbanken vid Ålderbäcken, i vägskärningen, 1983; Korsningen mellan Falkhammarsvägen och vägen mot Storandsmossen (UF-karta 104); O om Långudden, 1974 (HR); VSV-V om Bäck, 1974 (HR); OSO om Bäck vid g:a järnvägens östra sida, 1974 (HR); Prästgårdstrakten, 1928 (RP-UPS).
Centaurea cyanus, **blåklint** - Åkrar, vägkanter, mindre allmän. Rånäs, flerstädes; mellan Rånäs och Mjölsta, nyanlagd vägbank, 1984; Stortjärnan, vägkanter, 1984; Hovstalund, sandig åker, 1984;

Blåklint *Centaurea cyanus*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

strax S om Svärlinge, åkerholme, 1984; Uggelnäs, rapsåker, 1985. Enligt ortsbefolkningen var arten mycket allmän i Fasterna på 1960-talet.
Centaurea jacea, **rödklint** - Skogsbryn, ängsmark, vägkanter m.m., allmän.
Centaurea montana, **bergklint** - Ängsmark vid byggelse, tämligen sällsynt. Rånäs slottspark, 1984; Rånäs kapell, 1984; Karlberg, i dike vid torpet, 1987.
Cicerbita macrophylla, **parksallat** — Sällsynt. Prästgården, 1941 (RP-UPS); Prästgården, massvis, 1985; Fredslund, inplanterad, 1985; Freden, inplanterad, 1986.
Cichorium intybus, **cikorior** - Rånäs skola, åkerren 1927 (RP-UPS). Ej återfunnen, men fanns på Rimbo stationsområde före exploateringen.
Cirsium arvense, **åkertistel** - Åkrar, stränder, skogsbryn m.m., allmän.
Cirsium helenioides, **brudborste** - Fuktängar, sumpig skog, tämligen allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; S om Falkhammar, ängsgranskog, 1982; Hammarn, vid vägen till Kronberg, 1984.
Cirsium palustre, **kärrtistel** - Kärr, fuktängar, sumpskog m.m., allmän.
Cirsium vulgare, **vägtistel** - Hagar, skogsbryn, vägkanter, allmän.
Crepis biennis, **skånefibbla** - Prästgårdstrakten, 1930 (RP-UPS). Ej återfunnen.
Crepis paludosa, **kärrfibbla** - Sumpig ängsgranskog, tämligen sällsynt. I Kornamossen med omgivningar, ofta mycket talrik, 1983; Lindbacken, enstaka i skogsbryn, 1986.
Crepis praemorsa, **klasefibbla** - Fuktiga ängsmarker, skogsbryn m.m., mindre allmän. I trakten kring Ålderbäcken och Bäck, flerstädes; mellan Rånäs samhälle och bruket, vägrenar, 1984; nära Apalbol, 1984; längs vägen mot Djurgården, nära Skedviken, 1989; Rånäs park, 1932 (RP-UPS).
Crepis tectorum, **klofibbla** - Åkrar, järnvägsbankar m.m., mindre allmän. Hovstalund, massor av stora exemplar, 1984; O om Svärlinge, åkerholmar, 1984; g:a järnvägen mellan Råby och Kronberg, 1984; Granby, ogräsmark, 1988.
Doronicum cf. orientale, **gemsrot** - Sällsynt. Ängsmark vid Äspenbol, förvildad vid ladan, 3-4 exemplar, 1987.
Echinops sphaerocephalus, **bolltistel** - Sällsynt. Prästgården, förvildad i skogsbryn (AA-S).

Erigeron acer, **gråbinka** - Grusig, sandig mark, mindre allmän. 1 km S om Österängby, 1983; längs g:a järnvägen tämligen talrikt, 1984; Fredslund, vid huset, 1987.

Galinsoga parviflora, **gängel** - Prästgården, 1941 (RP-UPS).

Gnaphalium sylvaticum, **skogsnoppa** - Vägkanter m.m., allmän.

Gnaphalium uliginosum, **sumpnoppa** - Fuktig mark, åkrar, vägkanter, allmän.

Helianthus annuus, **solros** - Tillfällig i vägkanter m.m., mindre allmän. Fredslund, 1983.

Hieracium sect. *Hieracioides*, **flockfibblor** - Ängsmark, vägkanter, stränder m.m., allmän

Hieracium sect. *Hieracium*, **skogsfibblor** - All slags mark, allmän.

Hieracium sect. *Tridentata*, **stvyfibblor** - Skogsbryn, vägkanter m.m., allmän.

Hieracium sect. *Vulgata*, **hagfibblor** - All slags mark, allmän.

Hypochoeris maculata, **slätterfibbla** - Vägkanter, ängs- mark, skogsbryn, tämligen allmän.

Inula salicina, **krissla** - Vägkanter, sällsynt. Rånäs, 1891 (Haggren-UPS); längs vägen mellan Rånäs och bruket, stort bestånd på vägens östra sida nära Rånäs, 1986; enstaka i sjöstranden just N om Lindbackens badplats, 1990. Skedvikens nordspets (UF-karta 210) samt från Skedvikens SV sida mellan Mörby och sjöns sydspets (UF-karta 210).

Lactuca serriola, **taggsallat** - Ogräsmark, sällsynt. Lillhammar, runt gamla källan, 1974 (HR); Rånäs vid g:a järnvägstationen, i jordhögar bland villorna, 1983.

Lapsana communis, **harkål** - Åkrar, vägkanter m.m., allmän.

Leontodon autumnalis, **höstfibbla** - Ängsmark, vägkanter m.m., allmän.

Leucanthemum vulgare, **prästkraze** - Ängsmark, hagar, vägkanter, tämligen allmän. Enligt uppgift var arten mycket vanligare på 1960-talet.

Mycelis muralis, **skogssallat** - Skogar, vägkanter m.m., allmän.

Matricaria matricarioides, **gatkamomill** - Kulturmark, mindre allmän. Fasterna k:a, 1983; Fredslund, 1983.

Matricaria recutita, **kamomill** - Åkrar, kulturmark, tämligen allmän. Fasterna k:a, 1983; nyanlagd

Krissla *Inula salicina*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

vägbank mellan Rånäs och avtaget mot Mjölsta, mycket talrikt, 1984.

Onopordum acanthium, **ulltistel** - Kulturmark, sällsynt. Prästgården, 1 exemplar i kohage, 1987.

Petasites hybridus, **pestskräp** - Sällsynt. Lillhammar, 1974 (HR); mellan Rimbo och Gottröra vid Stortjärnan, längs väg 77, i dike i landsvägskanten, 1984; Fredslund, inplanterad, 1983.

Pilosella aurantiaca, **rödfibbla** - Sällsynt. Prästgården, sedan gammalt, 1927 (RP-UPS), 1985; Rånäs bruk, sparsamt i gräsmatta vid vägen, 1984.

Pilosella floribunda, **svenskfibbla** - Skedviken, Prästgårdshagen vid *Hippophaé-lokalen* (Skärman 1921). Ej återfunnen.

Pilosella lactucella, **revfibbla** - Ängsmark, skogsbryn, tämligen allmän.

Pilosella officinarum, **gråfibbla** - Torrbackar, vägkanter, skogsbryn, allmän.

- Pilosella peleteriana*, **mattfibbla** - Åtminstone belagd från Grindstugan i Granby (6i2504), 1987 (AA-S).
- Pilosella* spp., **kvastfibblor** - Skogsbryn, vägkanter, längs järnvägen m.m., allmän.
- Rudbeckia laciniata*, **höstrudbeckia** - Sällsynt. Rånäs slottspark i oftast klippt gräsmark vid dammen närmast brukslängorna, 1984 (ofyllda korgar!). Som flore pleno ofta odlad i trädgårdar.
- Scorzonera humilis*, **svinrot** - Storhammar, 1974 (HR). Ej återfunnen.
- Senecio squalidus*, **stenkorsört** - Sällsynt. Prästgårdens sjöhage, lövhög, 1940 (RP-UPS); Prästgården, på berg i skogsbryn, talrikt, 1985 (AA-S). Arten är sedan gammalt känt från Bergianska trädgården varifrån den uppges ha spridits vidare (Hylander 1971). Till prästgården i Fasterna har den sannolikt kommit genom Plengiérs hortikulturella verksamhet. Nu är arten fullt naturaliserad i skogsbrynen vid prästgården och har uppenbarligen funnits kvar på platsen i över 60 år, trots att den vanligen betraktas som tillfällig och kortlivad.
- Senecio sylvaticus*, **bergkorsört** - Hyggen, berg, tämligen allmän. S om Ljusdal, massvis på hygge, 1984; Hammarn, Västergårdshagen, berg, 1984; SO om Råbylund, mycket talrikt, 1985.
- Senecio viscosus*, **klibbkorsört** - Åkrar, diken, ogräs-
mark, allmän.
- Senecio vulgaris*, **korsört** - Ogräsmark, allmän.
- Solidago canadensis*, **kanadensiskt gullris** - Tämligen sällsynt. Ängsmark vid bebyggelse i Rånäs, 1987.
- Solidago canadensis* x *virgaurea* - Sällsynt. Rånäs, Nykvärn, 1995.
- Solidago virgaurea*, **gullris** - Skogsmark, vägkanter, allmän.
- Sonchus arvensis*, **åkermolke** - Åkrar, stränder, allmän.
- Sonchus asper*, **svinmolke** - Ogräsmark, mindre allmän. Svärtinge, 1983; S om Stortjärnan, vägkant, 1984; Fredslund, 1987.
- Sonchus oleraceus*, **kålmolke** - Ogräsmark, allmän.
- Tanacetum balsamita*, **balsamblad** - Mjölsta, 1927 (RP-UPS).
- Tanacetum parthenium*, **mattram** - Kulturmark, tämligen sällsynt. Fasterna k:a, 1987; Hammarn, Freden, 1984; Granby, Grindstugan, ogräs, 1988.
- Tanacetum vulgare*, **renfana** - Skogsbryn, vägkanter, allmän.

- Taraxacum* sect. *Erythrosperma*, **sandmaskrosor** (*77 rubicundum*) - Torrbackar, sällsynt. Hammarn, Västergårdshagen, 1986 (AA-S).
- Taraxacum* sect. *Ruderalia*, **ogräsmaskrosor** - All slags mark, allmän.
- Telekia speciosa*, **strålöga** - Sällsynt. Rånäs slottspark, spridd, men enstaka i äng mot Skedviken, 1987 (AA-S). Almquists (1929) uppgift "Rånäs" skulle kunna gälla samma förekomst.
- Tragopogon pratensis*, **ängshaverrot** - Ängsmark, skogsbryn, vägkanter, allmän.
- Tussilago farfara*, **hästhov** - All slags mark, allmän.
- Tripleurospermum perforatum*, **baldersbrå**-Åkrar, kulturmark, allmän.

TRILLIACEAE

- Paris quadrifolia*, **ormbär** - Ängsgranskog och hässlen, allmän.

CONVALLARIACEAE

- Convallaria majalis*, **liljekonvalj** - All slags skog, allmän.
- Maianthemum bifolium*, **ekorrbar** - All slags skog, allmän.
- Polygonatum odoratum*, **getrams** - Mindre allmän. Hammarn, berg å V, 1983; mellan Hovstälund och Vadet, talrikt i vägkant, 1987.

HYACINTHACEAE

- Scilla siberica*, **rysk blåstjärna** - Fasterna k:a, i gräs-
mark utanför murarna; Grindstugan i Granby, förvildad; mellan Rånäs kapell och Bruket; nära vägen till Knutby, 1990.

ALLIACEAE

- Allium oleraceum*, **backlök** - Torra ängar, vägkanter, mindre allmän. Massor på torrbacke vid Tabatsberg i Råby, 1984; vägkanter mellan Granby och Rånäs slott, 1987.
- Allium vineale*, **sandlök** - Mindre allmän. Dikesrenar vid Stortjärnan, 1984; S om Mörby ruin vid ladugården, 1984; O om Fasterna k:a, 1984.

AMARYLLIDACEAE

- Narcissus poeticus*, **pingstlilja** - Enstaka strax N om Hovstälund, äng i vägkanten, 1987; nordsidan av Rånäs kapell, dikeskant 1987.
- Narcissus pseudonarcissus*, **påsklilja** - Fasterna k:a, fåtalig i buskage utanför södra muren, 1988; Mörby, fåtalig nedanför gamla slottsträdgårdsmuren, vid trapporna, 1988.

LILIACEAE

- Gagea lutea*, **vårlök** - Gräsmark och hässlen m.m., allmän.
- Gagea minima*, **dvärgvårlök** - Gräsmark och hässlen m.m., tämligen allmän.
- Lilium bulbiferum*, **brandlilja** - Råby i vägkant, förvildad; Freden, kvarstående och förvildad, 1987.
- Lilium martagon*, **krollilja** - Rånäs slottspark, 1984; Prästgården, 1984; Råby i vägkant utanför tomt, 1987.
- Tulipa gesneriana*, **tulpan** - Rånäs kapell, dikeskant, spridd genom trädgårdsavfall.
- Tulipa sylvestris*, **vildtulpan** - Ej funnen i Rånäs slottspark men massvis i den närbelägna Ekebyholms slottspark, strax utanför sockengränsen.

IRIDACEAE

- Crocus x stellaris*, **gullkrokus** - Enstaka i gräsmark utanför östra muren vid Fasterna k:a, 1988.
- Crocus tommasinianus*, **snökrokus** - Rånäs slott, vid gamla växthuset, 1988.
- Crocus vernus*, **vårkrokus** - Enstaka vid Fasterna k:a, i ängsbacke, 1988.
- Iris pseudacorus*, **svärdsililja** - Eutrofierade vattendrag och sjöar, samt i sumpskogar och kärrlaggar, allmän. Skedviken, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981).

ORCHIDACEAE

- Coeloglossum viride*, **grönkulla** - Hagar, ängskogar, tämligen sällsynt. V om Åldertorp, vid g:a järnvägen, 1974 (HR); O om Långudden, 1974 (HR); Storhammar, lövhagar, 1974 (HR); Hammarn, flerstädes i hagar, 1982, 1983; O om Kornamossen, sumpskog, talrikt, 1983; 500 m S om Karlberg, ängsgranskog, talrikt, 1987; strax O om Fantbol på vägen mot Forsa, talrikt, 1987.

Corallorrhiza trifida, **korallrot** - Sumpgranskog, alkärr m.m., sällsynt. Mellan Bäck och Ålderbäcken, 1974 (HR); skogen O om Råbylund, skogskärr, 1982; O om Kornamossen, sumpskog, tämligen talrikt, 1983; Kornamossen, 1983; 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983.

Cypripedium calceolus, **guckusko** (NT) - Skogsbryn, sällsynt, men nu försvunnen. 400 m S om Falkhammar, juni 1983 (20 blommande), juni 1985 (2 blommande), ej återfunnen 1988! (jfr Kers 1977). Guckusko förekomsten vid Falkhammar har uppenbarligen förstörts genom uppgrävning vid något tillfälle mellan 1985 och 1988. Förekomsten var anmärkningsvärd på grund av sitt sydliga läge i landskapet. Närmaste förekomst skall enligt uppgift (UF) vara belägen V om Ubby-Långsjön.

Dactylorhiza incarnata, **ängsnycklar** - Kalkfuktängar, sjöstränder, tämligen sällsynt. Strandäng V om Storhammar, 1974 (HR); VSV om Bäck vid Ålderkärrsån, 1974 (HR); Kornamossen-Kornan, 1983; mellan Kornan och Bäcksjön (7h1633), 1987 (AA-S); Bredvik vid Gavel-Långsjön, 1984; mellan Åldertorpsmossen och Storholmskärr vid g:a järnvägen, talrikt, 1984; stranden av Gavel-Långsjön vid Norra Varleda, talrikt, 1984.

Dactylorhiza incarnata x maculata ssp. *fuchsii* — Storandsmossen, 1988 (AA-S); Storandsmossen (Ekman 1988).

Dactylorhiza latifolia, **Adam och Eva** - Hagar, betesmarker. Hammarn, Västergårdshagen åt S, 10 exemplar varav 2 blommande, 1987; nära Bäck (RK). Arten har varit känd från Hammarn sedan 1950-talet (LJ), men i alltmer minskande antal och nu är dess sista växtplats starkt hotad av igenväxning.

Dactylorhiza maculata ssp. *maculata*, **Jungfru Marie nycklar** - All slags fuktigare skogsmark, tämligen allmän. Hammarn, Fredshagen, 1983; mellan Fantbol och Ljusdal, 1984; SO om Målsjön talrikt, 1984; N om Uggelnäs, 1985.

Dactylorhiza maculata ssp. *fuchsii*, **skogsnycklar** - Rikare skogsmark, kärrkanter, tämligen allmän. 300 m SSV om Lillhammar, O om vägen, 1983; Storandsmossen, kärrlagg, 1984.

Dactylorhiza ef. *sphagnicola*, **mossnycklar** - Mellan Åldertorpsmossen och Storholmskärr, kärr, 1974 (HR); V sidan av ån mellan Kornan och Bäcksjön (7h1633), 1987 (AA-S), Kornamossen

(Ekman 1988). En stor population mossnycklar växer också strax söder om Fasterna socken, på Bolsmossen i Rimbo (AA-S).

Dactylorhiza traunsteineri, **sumpnycklar** - Kalkkärr, sällsynt. Kornamossen, 1987; Kornamossen (Ekman muntl.); Bäcksjöns N del, 1987 (AA-S).

Epipactis helleborine, **skogsknipprot** - Ängskogar, tämligen sällsynt. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; 400 m SV om Ålderbäcken, 100-tals i ängsgranskog O om vägen, 1984; SO om Norra Varleda, asp-hasselskog, nära Gavel-Långsjön, 1987; Kalkmossen, 1992.

Spindelblomster *Listera cordata*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Epipactis palustris, **kärrknipprot** - Kalkkärr, stränder, sällsynt. Kornan vid Kornamossen, sjökant, 1983; Kornamossen, 1983; Bredvik vid Gavel-Långsjön, talrikt, 1984; i slutna strandvegetation N om Bredvik, 1988.

Goodyera repens, **knärot** - Blåbärsgranskog, mindre allmän. Skogen O om Råbylund, 1982.

Gymnadenia conopsea, **brudsporre** - Skogar och ängar, tämligen sällsynt. S om Åldertorp, 1974 (HR); ONO Långudden vid Gavel-Långsjön, 1974 (HR); 300 m SSV om Lillhammar, på vägens östsidan, 1983; kanten av g:a järnvägen strax O om Bäck, 1984; längs vägen till Apalbol, 1984; vägen till Norra Varleda, 1984; O om Norra Varleda, stranden av Gavel-Långsjön, 1984.

Hammarbya paludosa, **myggblomster** - Gungflyn, tämligen allmän. Lillhammarskäret mot skogen vid Lillhammar, 1974 (HR); kärr mellan Åldertorpsmossen och Storholmskäret, 1974 (HR); Storandsmossen, 1984, 1987 (AA-S); V sidan av myren vid ån mellan Kornan och Bäcksjön, 1987; Kornamossen, 1997.

Listera cordata, **spindelblomster** - Granskog, sällsynt. 600 m S om Lillhammar på vägens V sida, 1983.

Listera ovata, **tvåblad** - Ängskogar, hagar, tämligen allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; Skedviken V om Svärlinge, 1983; O om Kornamossen, sumpskog, talrikt, 1983; Rånäs slottspark vid dammarna, 1984; Mörby ruin, 1987.

Neottia nidus-avis, **nästrot** - Ängsgranskog, sumpskog, tämligen sällsynt. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön, 1983; 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983; skogen c:a 2,5 km VNV om Rånäs, 1983; Infarten till skogsvägen S om vägen till Djurgården, 1984; mellan Hovstalund och Lindbacken, 1987.

Platanthera bifolia, **nattviol** - Ängskogar, hagar, vägar, tämligen allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; Hammarn, 1983.

ARACEAE

Calla palustris, **missne** - Eutrofa sjöstränder, kärrlagg, källskog m.m., mindre allmän. 1 km S om Österängby, i örtrik källgranskog, 1983; Skedvikens strand, flerstädes, 1983, 1987.

Korsandmat *Lemna trisulca*.
 Bilden är hämtad från C.A.M.
 Lindman 1922: *Bilder ur
 Nordens Flora*. Stockholm.

LEMNACEAE

Lemna minor, **andmat** - Eutrofierade sjöar och vattendrag, allmän.

Lemna trisulca, **korsandmat** - Mindre allmän. Skedviken, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); Skedviken, mellan Djurgården och Sörboda, 1984; Rånäs slottspark, dammar, 1984.

Spirodela polyrhiza, **stor andmat** - Dammar, sällsynt. Rånäs slottspark, sparsamt, 1988.

BUTOMACEAE

Butomus umbellatus, **blomvass** - Sjöar, dammar, åar, allmän. Skedviken och omgivande vattendrag, 1983; Metsjön och Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981).

ALISMATACEAE

Alisma plantago-aquatica, **svalting** - Sjöar och vattendrag, dammar. Fredslund, 1983; i flera sjöar (Wallsten 1981).

Sagittaria sagittifolia, **pilblad** — Metsjön, 1975-76 av Wallsten (1981). Ej återfunnen.

HYDROCHARITACEAE

Elodea canadensis, **vattenpest** - Sjöar, dammar, allmän. Skedviken och omgivande vattendrag, 1983; Gavel-Långsjön, vid Lindbacken, 1984; dammarna kring Rånäs slott, massvis, 1984; Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981). Arten uppges inte ha funnits i Skedviken under 1930-

talet (Wallsten 1981). Den andra arten i släktet, smal vattenpest (*Elodea nuttallii*), har inte påträffats i Fasterna.

Hydrocharis morsus-ranae, **dyblad** - Skedviken, tämligen allmän. Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981). *Stratiotes aloides*, **vattenaloe** - Näringsrika sjöar, åar, sällsynt. Lokalt talrik i Skedviken; Metsjön, 1933-34, ej återfunnen 1975-76 (Wallsten 1981); Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981); ån mellan Kornan och Bäcksjön, 1974 (HR).

JUNCAGINACEAE

Triglochin palustre, **kärrsälting** - Rikkärr och rikare gungflyn, fuktängar och sjökanter, tämligen allmän

POTAMOGETONACEAE

Potamogeton alpinus, **rostrat** - Sjöar, åar, diken, dammar, allmän. Skedviken; Uby-Långsjön; Målsjön (nu utdikad), 1927 (RP-UPS); Rånäs slottspark, 1983.

Potamogeton berchtoldii, **gropnat** - Dammar, diken, sällsynt. Skedvikens nordspets (UF-karta 305); dike mellan slottet och Rånäs skola, 1929 (RP-UPS); Fredslund, dammen, 1997 (AA-S); Fredslund, 1998, massvis uppträdande i nygrävd damm under det andra året efter anläggandet, tillsammans med *Potamogeton obtusifolius*.

Potamogeton compressus, **bandnat** (VU) - Metsjön och Skedviken (Tiselius 1882-S, Tiselius 1858-S). Arten fanns kvar i Metsjön i båda undersök-

ningarna 1933-34 och 1975-76, och i Skedviken, 1933-34 (Wallsten 1981). Ej återfunnen.

Potamogeton crispus, **krusnate** - Sjöar, sällsynt. Skedviken, 1927, 1940 (RP-UPS), 1983, 1984; **Metsjön**, 1975-76 (Wallsten 1981).

Potamogeton filiformis, **trådnate** - Sjöar, mindre allmän. Skedviken, 1928 (**RP-UPS**); **Skedviken** 1933-34, men ej återfunnen 1975-76 av Wallsten (Wallsten 1981); Skedviken, sjölandet, mjukbotten, 1983, 1984; Metsjön, 1975-76 (Wallsten 1981).

Potamogeton friesii, **uddnate** (VU) - Metsjöns västspets (UF-karta 303); även Wallsten (1981) anger arten från Metsjön, 1933-34, 1975-76. Ej återfunnen.

Potamogeton gramineus, **gräsnate** - Sjöar, allmän. Grunda stränder i Skedviken och Gavel-Långsjön. Även uppgiven från Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981).

Potamogeton lucens, **grovnate** - Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981). Ej återfunnen.

Potamogeton natans, **gäddnate** - Sjöar, åar, diken, allmän. Skedviken och omgivande åar och dammar samt i Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981).

Potamogeton obtusifolius, **trubbnate** - Fredslund, 1998, massvis uppträdande i nygrävd damm under det andra året efter anläggandet, tillsammans med *Potamogeton berchtoldii*.

Potamogeton perfoliatus, **ålnate** - Sjöar, allmän. Skedviken, 1928 (RP-UPS), 1983; Metsjön, 1933-34, 1975-76, (Wallsten 1981); Ubby-Långsjön, 1983; Gavel-Långsjön, 1983.

Potamogeton perfoliatus x *praelongus* - Skedviken, 1927 (RP-UPS). Ej återfunnen.

Potamogeton praelongus, **långnate** - Sjöar, mindre allmän. Skedviken, 1928 (RP-UPS); mellan Uggelnäs och Mörby ruin (6h0525), 1987 (AA-S); Gavel-Långsjöns sydspets (UF-karta 302); Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981); Metsjön 1933-34, ej återfunnen 1975-76 (Wallsten 1981).

Potamogeton rutilus, **styvsnate** (EN) - Sällsynt. Metsjön (flera samlare under 1850-talet-S, UPS). Arten är sällsynt i hela landet med få kända moderna växtplatser i Uppland. Ej återfunnen. Förekomsten i Metsjön har möjligen försvunnit genom sjösänkning och genom ökande eutrofiering av vattnet.

SPARGANIACEAE

Sparganium emersum, **igelknopp** - Eutrofierade sjöar och vattendrag, mindre allmän. Skedviken, 1928 (RP-UPS); Skedviken och Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); Prästgårdshagen, 1983.

Sparganium erectum, **storigelknopp** - Eutrofierade sjöar och vattendrag, mindre allmän. Skedviken, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); N om Mörby ruin, dike, 1983; mellan Svärlinge och Hammarn, dike, 1983.

Sparganium natans, **dvärgigelknopp** - Kärr, diken och sumpskog, allmän.

TYPHACEAE

Typha angustifolia, **smalkaveldun** - Mer oligotrofa vatten, tämligen allmän. Skedviken, 1975-76 och Metsjön, 1933-34, 1975-76 (Wallsten 1981); 1984!; mellan Bäcksjön och Kornan, 1984; liten göl längs skogsvägen S om Ubby-Långsjön, 1984.

Typha latifolia, **bredkaveldun** - De flesta sjöar, diken och vattendrag, allmän.

JUNCACEAE

Juncus alpinoarticulatus ssp. *alpinoarticulatus*, **torvtåg** - Fuktig mark i kalkområdena, tämligen allmän. Bredvik vid Gavel-Långsjön, flerstädes längs stränderna, 1984; Karlberg, kalkfuktäng, 1987 (AA-S).

Juncus alpinoarticulatus ssp. *nodulosus*, **vanlig myrtåg** - Ålderbacken, 1931 (RP-UPS).

Juncus articulatus, **ryltåg** - All slags fuktig mark, allmän. Skurberget, 1931 (RP-UPS).

Juncus bufonius, **vägtåg** - All öppen fuktig jord, allmän. Vid Lindbacken vid Gavel-Långsjön en småväxten form på våt sand (men troligen ej *J. minutulus* enl. S. Snogerup), 1986 (AA-S).

Juncus compressus, **stubbtag** - All slags fuktig mark, vägkanter m.m., allmän.

Juncus conglomeratus, **knapptåg** - Sänka ängar, diken m.m., allmän.

Juncus effusus, **veketåg** - Sänka ängar, diken m.m., allmän.

Juncus filiformis, **trådtåg** - Fuktig skogsmark, mindre allmän. Lilla sjön 1 km från Fantbol mot Rid-darbol, 1984, massvis; Hammarn, nära stenbrottet, 1984.

Juncus stygius, **dytåg** - Mellersta Roslagen, troligen trakten av Rånäs enl. Almquist (1929 - UF s. 525). Lämpliga växtplatser för arten saknas och den har inte heller påträffats av oss.

Luzula campestris, **knippfryle** - Torrare skogar och backar, allmän.

Luzula luzuloides, **vitfryle** - Sällsynt. Enstaka på g:a järnvägsbanken NNV om Bäck, 1974 (HR); återfunnen på samma lokal 1984.

Luzula multiflora, **ängsfryle** - Ängsmark, allmän. Karlberg, fuktäng, 1987 (AA-S).

Luzula pallidula, **blekfryle** - Sandig eller grusig mark, sällsynt. Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984; vändplanen på skogsvägen vid Glashytteberget på Fixbylevägen (7i0327), 1987 (AA-S); **talrikt** N om Ubbby-Långsjön i stugområde, 1987.

Luzula pilosa, **vårfryle** - Lövskog, barrskog, ängsmark, allmän.

CYPERACEAE

Blysmus compressus, **plattsäv** - Sällsynt. Stranden av Gavel-Långsjön vid Lindbacken (7i0008), 1987 (AA-S).

Carex acuta, **vasstarr** - Sjöstränder och åar m.m., tämligen allmän.

Carex appropinquata, **tagelstarr** - Rikare sumpskog och sjöstränder, mindre allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; sumpgranskog SO om Österängby, spridd men enstaka, 1983; nära Bäcksjöns nordspets, 1984; Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984.

Carex canescens, **gråstarr** - All slags fuktig mark, allmän.

Carex capillaris, **hårstarr** - Kalkrika fuktängar, mindre allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön; Prästgårdens sjöhage vid Skedvikens strand, 1931 (RP-UPS, S); Norrbyggeby och Prästgården, 1929 (UF-karta 77); Gavel-Långsjöns stränder, flerstädes, t.ex. Norra Varleda, 1984; Fiskartorpet, 1995 (AA-S).

Carex caryophylla, **vårstarr** - Hagar och skogsbryn, allmän.

Carex cespitosa, **tuvstarr** - Rikare fuktängar och sumpskogar, mindre allmän. Mörby, 1931 (RP-UPS); Prästgårdens sjöhage, 1939 (RP-UPS); sydänden av Kornamossen, 1983; längs skogsvägen S om vägen till Djurgården, 1984.

Carex chordorrhiza, **strängstarr** - Myrar, mindre allmän. Sto randsmossen, 1984 (AA-S); nära Bäck-

jöns nordspets, 1984; mellan Kornan och Bäcksjön, 1987.

Carex demissa, **grönstarr** - Skogsvägar, sällsynt. Rånäs (UF); vändplan på skogsvägen vid Glashytteberget på Fixbylevägen (7i0327), 1987 (AA-S). En äldre synonym, *C. oedocarpa*, beskrevs av N. J. Andersson på material från Rånäs bruk. Holotypen för detta namn finns i Naturhistoriska riksmuseets samlingar (S).

Carex diandra, **trindstarr** - Kärr och myrar, mindre allmän. Hammarn, Kronbergahagen, 1983; Kornamossen, 1983; mellan Aldertorpsmossen och Storholmskärret, 1984.

Carex digitata, **vispstarr** - All slags skog, allmän.

Carex dioica, **nålstarr** - Kalkfuktängar, även i skogsmark, tämligen sällsynt. Vadet, 1933 (RP-UPS); skogen vid Råbylund, i *Sphagnum*, 1983; Kornamossen, talrikt, 1983; Storandsmossen, 1984; Karlberg, 1984, 1987 (AA-S); Gavel-Långsjön vid Bredvik, 1987.

Carex disticha, **plattstarr** - Fuktängar, tämligen allmän. Flerstädes kring Skedviken; Fixbyle, NV om Hagsättra, 1983; Hammarn mot Svärlinge, 1984; nära Fasterna k:a, 1984; vägen mot Ug-gelnäs, 1985.

Carex echinata, **stjärnstarr** - Fuktig skogsmark, allmän.

Carex elata, **bunkestarr** - Eutrofa sjöar och åar, mindre allmän. Skedviken, 1975-76 (Wallsten 1981); ån S om Ålderbäcken, 1983; Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984; Bredvik vid Gavel-Långsjön, 1984; Bäcksjöns sydände, 1987.

Carex elongata, **rankstarr** - Alkär, kärrlaggar m.m., mindre allmän. Hammarn, Fredshagen, 1983; 500 m längs vägen norrut från g:a järnvägsforsningen vid Ålderbäcken; Storandmossen, kärr-lagg, 1984.

Carex ericetorum, **backstarr** - Torrbackar, sällsynt. Prästgårdens sjöhage, 1931 (RP-UPS); Svärlinge och Söderbyholme, 1974 (HR); Hammarn, nära Kronberg, 1983.

Carex flacca, **slankstarr** - Ängsskogar, vägkanter, fuktängar m.m., tämligen allmän. Flerstädes i området kring Kornan-Bäcksjön.

Carex flava, **knagglestarr** - Skogskärr, stränder, diken m.m., tämligen allmän.

Carex flava x *viridula* - Ålderbäcken, kärräng, 1931 (RP-UPS); Vadet, 1933 (RP-UPS).

Knagglestarr *Carex flava*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

- Carex hartmanii*, **hartmansstarr** (NT) - Ängsmark, sällsynt. Karlberg (Joakim Ekman, muntl.); 2 km Ö om Norrbyggeby, vid Norruda, 1995 (AA-S).
- Carex hirta*, **grusstarr** - Vägkanter, torra skogsbryn m.m., allmän.
- Carex hostiana*, **ängsstarr** - Kalkrika fuktängar, naturbetesmark, sällsynt. VSV om Bäck vid Ålderkärrsån, 1974 (HR); ONO Långudden vid Gavel-Långsjön, 1974 (HR); Vadet, 1933 (RP-UPS); Kornamossens NV del mot Kornan, 1983; Karlberg, 1984, 1987 (AA-S); Fiskartorpet, 1995 (AA-S); V om Norrbyggeby, 1995 (AA-S).
- Carex lasiocarpa*, **trådstarr** - Fuktängar, sjöstränder, myrar, allmän.
- Carex limosa*, **dystarr** - Myrar, mindre allmän. Storandsmossen, 1984; mellan Åldertorpsmossen och Storholmskärret, kärr, 1984.
- Carex loliacea*, **repestarr** - Sumpig granskog, källor, sällsynt. SO om Ålderskogen, 1974 (HR); skogen vid Råbylund, 1982; kring Kornamossen, 1983; 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1983; c:a 500 m längs vägen från Ålderbäcken, 1984.
- Carex magellanica*, **sumpstarr** - Storandsmossen, 1984.
- Carex montana*, **lundstarr** - Ängsgranskog, hyggen, tämligen allmän. Ålderskogen, skogsbryn, 1932 (RP-UPS); skogen vid Råbylund, talrikt på hygget, 1983; c:a 700 m NV om lilla Målsättra vid vägskälet till skogsvägen, 1984; c:a 600 m S om Karlberg, sankmark vid vägen, 1987.
- Carex nigra*, **hundstarr** - All slags fuktig mark, allmän.
- Carex ovalis*, **harstarr** - Fuktig skogsmark, fuktäng m.m., allmän.
- Carex pairaei*, **snårstarr** - Snår, skogsbryn, tämligen sällsynt. O om Storhammars gård, 1974 (HR); Fredslund, 1983; Stortjärnan, ängsmark, 1984; Mörby ruin (5h4719), massvis, 1987 (AA-S).
- Carex pallescens*, **blekstarr** - All slags fuktig mark, allmän.
- Carex panicea*, **hirsstarr** - Fuktängar, vägkanter, ängskogar, allmän.
- Carex pauciflora*, **taggstarr** - Sällsynt. Storandsmossen, talrikt, 1984, 1987 (AA-S).
- Carex pilulifera*, **pillerstarr** - Berg, torrbackar, mindre allmän. Hammarn, vid vägen till Kronberg, 1983.
- Carex pseudocyperus*, **slokstarr** - Diken, sjöstränder m.m., mindre allmän. Mörby vid dammen, 1933 (RP-UPS); Skedviken och Metsjön, 1975-76 (Wallsten 1981); Hammarn, diken nära Svärlinge; mellan Målsjön och Skedviken, vid landsvägen, 1984; lilla sjön 1 km från Fantbol mot Riddarbol, talrikt, 1984.
- Carex pulicaris*, **loppstarr** - Kalkfuktängar, sällsynt. Gavel-Långsjöns sydspets V och SO om järnvägen (UF karta-99); VSV om Bäck intill Ålder-kärrsån, 1974 (HR); Karlberg (7h0617), 1984, 1987 (AA-S); Fiskartorpet, 1995 (AA-S).
- Carex remota*, **skärmstarr** - Sällsynt. Källgranskog, c:a 2 km SO om Österängby, 1983; S om Lindbacken, sumpskog, 1990, 1995 (AA-S).
- Carex riparia*, **jättestarr** - Eutrofierade sjöstränder, tämligen sällsynt. Skedviken, Mörby, 1928 (RP-UPS), Prästgårdshagen, 1983; V om Målsjön, 1984; västra änden av Kornan, 1987.
- Carex riparia x rostrata* - Skogsdike SO om Österängby, 1984.

- Carex rostrata*, **flaskstarr** - Alkärr, sjöstränder, fuktängar, myrar m.m., allmän.
- Carex spicata*, **piggstarr** - Torrare skogsbryn och ängsmarker, tämligen allmän.
- Carex vesicaria*, **blåsstarr** - Kärr och myrar, allmän. Ålderbäcken, kärräng, 1931 (RP-UPS); Hammarn, Fredshagen, 1983.
- Carex viridula*, **ärtstarr** - Särskilt på fuktig sand, tämligen allmän. Vadet, 1933 (RP-UPS); Kornamossen vid Kornan, 1983; Rånäs vid Gavel-Långsjön, 1984; strax N om Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984; Bredvik vid Gavel-Långsjön, 1984.
- Eleocharis acicularis*, **nålsäv** - Oligotrofa vatten, mindre allmän. Skedviken V om Svärlinge, 1982; Ubby-Långsjöns S om Äspenbol, 1984; Bredvik vid Gavel-Långsjön, 1985; Skedviken vid prästgården, 1940 (RP-UPS).
- Eleocharis mammilata*, **veksäv** - Sällsynt. Hammarn, i damm, 1983; S om Kalkmossen, 1983; 1 km från Fantbol på vägen mot Riddarbol, liten göl, 1984.
- Eleocharis palustris*, **knappsäv** - Sjöstränder m.m., tämligen allmän.
- Eleocharis quinqueflora*, **tagelsäv** - Kalkrika fuktängar, mindre allmän. Kornamossen, 1983; N om Stortjärnan, fuktäng, 1984; stranden av Gavel-Långsjön, flerstädes, 1984; Bredvik, talrikt, 1984; Norra Varleda, 1984.
- Eleocharis uniglumis*, **agnsäv** - Sällsynt. V om vägen mot Sto randsmossen, liten göl i vägkanten, 1984 (AA-S); Lindbacken (7i0008) vid Gavel-Långsjön, 1987 (AA-S).
- Eriophorum angustifolium*, **ängsull** - Skogskärr, fuktäng m.m., tämligen allmän.
- Eriophorum latifolium*, **gräsull** - Kalkfuktängar, sällsynt. Kornamossen, 1983.
- Eriophorum vaginatum*, **tuvull** - Myrar, fuktstråk i skog, allmän.
- Rhynchospora alba*, **vitag** - Sällsynt. Kärr nära Bäcksjöns nordspets.
- Schoenoplectus lacustris*, **säv** - De flesta sjöar och åar, allmän.
- Scirpus sylvaticus*, **skogssäv** - Diken, fuktängar m.m., tämligen allmän. Nära Råby, i diket under g:a järnvägen, 1984; Rånäs bruk, 1984; N om Mörby ruin, fuktäng, 1987.
- Trichophorum alpinum*, **snip** - I rikare myrar, mindre allmän. Strandäng V om Storhammar, 1974 (HR); kärr längs g:a järnvägen mellan Kornan

och Åldertorp, 1983; N del en av Kornamossen, 1983; Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984; gungfly längs ån mellan Bäcksjön och Kornan, 1987; Storandsmossen, 1988.

POACEAE

- Agrostis canina*, **brunven** - Sumpig skogsmark, sällsynt. S stranden och sumpskogen vid Bäcksjön (7hll36), 1987 (AA-S).
- Agrostis capillaris*, **rödven** - Torrbackar, vägkanter m.m., allmän.
- Agrostis gigantea*, **storven** - Kulturmark, allmän. Rånäs badhus, 1932 (RP-UPS); Fredslund, 1983 (AA-S).
- Agrostis stolonifera*, **krypven** - Fuktig mark, även i sumpig skog, allmän.

Knägräs *Danthonia decumbens*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

- Alopecurus aequalis*, **gulkavle** - Fuktig jord, sällsynt. Rånäs slottspark vid sjön (RP-UPS); betad fuktäng NV om Mörby ruin, 1983; Skedviken, Prästgårdshagen (6i1503), talrikt vid stranden, 1983; lilla sjön c:a 1 km från Fantbol mot Riddarbol, 1984; Fredslund, i nyanlagd damm, 1998.
- Alopecurus geniculatus*, **kärrkavle** - All slags fuktig mark, allmän. Hammarn, 1983.
- Alopecurus pratensis*, **ängskavle** - All slags kulturmark, allmän. Rånäs slottspark, 1932 (RP-UPS).
- Anisantha sterilis*, **sandlosta** - Freden (6i4207), 1 exemplar som ogräs i rabatt, 1987 (AA-S).
- Anthoxanthum odoratum*, **vårbrodd** - All slags torr mark, allmän.
- Apera spica-venti*, **åkerkösa** - Sandig mark, sällsynt. NO änden på Gavel-Långsjön (UF); massor i sandig trädesåker vid Hovstaland, 1984 (AA-S), enstaka, 1988; Rånäs bruk, 1997.
- Arrhenatherum elatius*, **knylhavre** - Vägkanter, mindre allmän. 2 km SO om Österängby, Fixbyle, talrikt, 1983; Rånäs bruk, allmän, 1984; Prästgården, talrikt, 1985.
- Avena fatua*, **flyghavre** - Åkrar, sällsynt. I kornåker mellan Mörby ruin och Fasterna k:a, 1984; Råby i havreåker, 1998.
- Avena sativa*, **havre** - Vägkanter och på kulturmark, ofta odlad som åkergröda, allmän.
- Brachypodium pinnatum*, **backskafting** - Torrare skog, tämligen allmän i trakten av Rörby, mellan Fantbol och Rörby, 1987 (AA-S), mindre allmän i ängsgranskog i övriga trakter. Fuktig skog O om Råbylund, hyggeskant; sumpskog O om Kornamossen, 1983; längs g:a järnvägsbanken mellan Rånäs och Råby, 1984.
- Briza media*, **darrgräs** - Fuktig mark, allmän.
- Briza media* f. *albida* — Prästgårdens sjöhage, 1927 (RP-UPS).
- Bromopsis inermis*, **foderlosta** - Vägkanter, sällsynt. En liten tuva i vägkant vid Rånäs gård, 1988 (AA-S).
- Bromus hordeaceus*, **luddlosta** - Torrbackar och kulturmark, allmän. Fasterna k:a, 1987 (AA-S).
- Bromus secalinus*, **råglosta** (VU) - Fasterna, 1930 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Calamagrostis arundinacea*, **piprör** - Skogar, hyggen, allmän. Granskog, 1932 (RP-UPS).
- Calamagrostis canescens*, **grenrör** - Fuktig skog, fuktängar, stränder, allmän.
- Calamagrostis canescens* x *epigeios* - Fuktstråk i området kring Kornan-Bäcksjön, tämligen allmän.
- Calamagrostis epigeios*, **bergör** - Vägkanter och skogsbrunn, allmän.
- Calamagrostis stricta*, **madrör** - Fuktängar, sällsynt. Skedvikens strand, prästgården, pöl vid sjöboden, 1932 (RP-UPS); enstaka i sydänden av Bäcksjön, 1987. Arten kan antas vara sällsynt till följd av minskat bete av sjöstränderna och andra lämpliga miljöer.
- Cynosurus cristatus*, **kamäxing** - Betesmark, kulturmark, tämligen allmän.
- Dactylis glomerata*, **hundäxing** - Kulturmark, allmän.
- Danthonia decumbens*, **knägräs** - Skogsbrunn och fuktiga gräsbackar, allmän
- Deschampsia caespitosa*, **tuvtåtel** - Fuktig mark, allmän.
- Deschampsia caespitosa* f. *pallida* - Prästgården, 6. 7. 1932 (RP-UPS).
- Deschampsia flexuosa*, **kruståtel** - Torrare skogsmark, allmän.
- Elymus caninus*, **lundelm** - Lövdungar och ängsgranskog, sällsynt. 3,5 km NO om Fällbäcken, skogsdike, 1983; N sidan av Målsjön, 1984; liten skogsväg 300 m O om Apalbol, 1984; nära Rånäs vattenverk, 1985.
- Elytrigia repens*, **kvickrot** - Kulturmark, allmän.
- Festuca arundinacea*, **rörsvingel** - Sällsynt. Rånäs slottspark och omgivning, 1984.
- Festuca brevipila*, **hårdsvingel** - Grusmark, sällsynt. G:a järnvägsbanken strax O om Bäck, 1 m², 1984; Prästgården, 1942 (RP-UPS).
- Festuca gigantea*, **långsvingel** - Örtrik skog, sällsynt. Norrbyggeby, i skog vid badplatsen, 1995 (AA-S).
- Festuca ovina*, **farsvingel** - Torrbackar, berg, skogsbrunn, allmän.
- Festuca pratensis*, **ängssvingel** - Kulturmark, ofta odlad, allmän.
- Festuca rubra*, **rödsvingel** - Ängar, skogsbrunn, kulturmark, allmän.
- Glyceria fluitans*, **mannagräs** - Fuktängar, diken och skogskärr, allmän.
- Glyceria maxima*, **jättegröe** - Sjöar, dammar, tämligen allmän. Lokalt mycket talrik i eutrofierade delar av Skedviken och Metsjön; Skedviken, 1933-34, 1975-76 och Metsjön, 1975-76 (Wallsten 1981); Skedviken, 1983; Prästgården, 1930 (RP-UPS); Hyddan vid Granby, 1987.
- Helictotrichon pratense*, **ängshavre** - Torrbackar, tämligen allmän.

- Helictotrichon pubescens*, **luddhavre** - Ängsmark, allmän.
- Hierochloa odorata* ssp. *baltica*, **strandmyskgräs** - Fuktig mark, stränder, tämligen allmän i Kornan-Bäcksjön området och på stränderna av Gavel-Långsjön. Gavel-Långsjön, Lindbacken (7i0008), 1984, 1987 (AA-S). Sällsynt i andra delar av socknen; Målsjön, enstaka, 1984; enstaka i vägorset mot Storandsmossen, 1985.
- Hokus lanatus*, **luddtåtel** - Prästgården, gräsvall, 1932 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Hokus mollis*, **lentåtel** - Skogsbryn på sandig mark, sällsynt. Hovstalund, 1989 (AA-S).
- Hordeum jubatum*, **ekorkorn** - Rånäs slottspark, 20-tal exemplar, 1984.
- Hordeum vulgare* var. *distichon*, **tvåradigt korn** - Vägkanter och kulturmark, ofta odlad, tämligen allmän.
- Lolium perenne*, **engelskt rajgräs** - Gårdar, tomter, vägkanter, allmän.
- Lolium temulentum*, **dårrepe** (RE) - Åker, Fasterna, 1944 (RP-UPS). Ej återfunnen.
- Melica nutans*, **bergslök** - Skogsmark, allmän.
- Molinia caerulea*, **blåtåtel** - Fuktig skogsmark, tämligen allmän.
- Milium effusum*, **hässlebrodd** - Hässlen och ängsgranskog, allmän speciellt i området kring Kornan-Bäcksjön; Rånäs slottspark, 1984; Mörby ruin, 1984.
- Nardus stricta*, **stagg** - Fuktig ängsmark och skogs-bryn, mindre allmän. Hammarn längs vägen mellan Freden och Svärlinge (6i3412), 1982, 1987 (AA-S); Ploglandshagarna, enstaka, 1983; Karlberg, fuktäng, 1987.
- Phragmites australis*, **bladvass** - Sjöar och allehanda vattendrag, allmän. Genom sjösänkningar och ökande eutrofiering har vassarnas utbredning ökat i de flesta sjöarna (Wallsten 1981). På vissa platser vid Skedviken hålls vassens utbredning fortfarande i schack genom strandbete vilket gett upphov till väl utbildade blåzoner mellan vass och strand.
- Phalaris arundinacea*, **rörflen** - Sjöar, fuktängar m.m., allmän.
- Phalaris arundinacea* f. *picta*, **randgräs** - Grindstugan i Granby, kvarstående från Plengiér's tid, även förvildad.
- Phleum phleoides*, **flentimotej** - Torrbackar, sällsynt. V om Fasterna k:a, 1984; ekbacken V om Mörby ruin (5h4616) 1987; mellan Prästgården och stranden av Skedviken, 1998.
- Phleum pratense*, **tímotej** - Ängsmark, vallar, kulturmark, allmän. Fasterna, 1927 (RP-UPS).
- Poa annua*, **vitgröe** - All slags kulturmark, allmän.
- Poa compressa*, **berggröe** - Stenig, grusig mark, mindre allmän. Lillhammar, 1974 (HR); vändplan i slutet av skogsvägen VNV om Rånäs, 1983; Hammarn nära backen mot Svärlinge, 1984; Råby, längs gra järnvägen, 1985; Mörby ruin, 1987.
- Poa nemoralis*, **lundgröe** - Torrare skogsbryn, hässlen m.m., allmän.
- Poa palustris*, **sengröe** - Åar, sjöstränder, mindre allmän. Fredslund, 1983; Skedvikens strand mellan Uggelnäs och Mörby ruin, 1987.
- Poa pratensis*, **ängsgröe** - All slags öppen mark, allmän.
- Poapratensis* ssp. *angustifolia*, **smalgröe** - Torrare mark, tämligen allmän. Mellan prästgården och bruks-handeln, 1933 (RP-UPS).
- Poa pratensis* ssp. *irrigata*, **smågröe** - Sjöstränder, vägkanter m.m., tämligen allmän.
- Poa remota*, **storgro** (NT) - 600 m SSO om Lillhammar, bäckfåra, 1974 (HR). Ej återfunnen.
- Poa supina*, **trampgröe** - Skogsstigar, mindre allmän. Fasterna, 1937 (G. Lohammar-UPS); Svärlinge holme, 1974 (HR); Lillhammar, 1974 (HR); Freden (611213), 1983, 1987 (AA-S); Norra Varleda, 1984; Mörby ruin, 1987.
- Poa trivialis*, **kärrgröe** - All slags fuktig mark, allmän.
- Puccinellia distans*, **grått saltgräs** - Vägkanter, allmän. Mellan Nykvarn och Rånäs bruk, vid bron över ån, 1984 (AA-S); V om Fasterna k:a, Täby, talrik, 1985; nära Uggelnäs, 1985. Arten sprider sig i trakten.
- Secale cereale*, **råg** - Vägkanter och kulturmark, ofta odlad, tämligen allmän.
- Sesleria uliginosa*, **älvväxing** - Fuktängar, allmän i området kring Kornan-Bäcksjön och på Gavel-Långsjöns stränder, mindre allmän till sällsynt på andra håll.
- Triticum aestivum*, **vete** - Vägkanter och kulturmark, ofta odlad, tämligen allmän.

MOSSOR

Namnsättningen följer Söderström & Hedén (1998).

LEVERMOSSOR

- Anastrophyllum saxicola*, **blocktrappmossa** - Transkaf-tet, på granitvägg, 1991 (AA-S).
- Aneurapinguis*, **fetbålmossa** - Bäcksjöns östra sida vid gra järnvägen, 1983.
- Barbilophozia barbata*, **lundlummermossa** - Hammarn, nära Freden, 1983 (AA-S).
- Blasia pusilla*, **lerbålmossa** - Mellan Österängby och Fixbyle, dike, 1984 (AA-S).
- Blepharostoma trichophylla*, **hårflikmossa** - Hygge V om Kornamossen, i tuvor av *Herzogiella seligeri*, 1983 (AA-S); mellan Fixbyle och Österängby, 1984 (AA-S).
- Calypogeia integratipula*, **skogssäckmossa** - Hammarn, Fredshagen, alkärr, 1983 (AA-S).
- Cephalozia divaricata*, **mikromossa** - Fredslund, berghäll, 1985 (AA-S).
- Chiloscyphus profundus*, **vedblekmossa** - Hammarn, Fredshagen, alkärr, 1983 (AA-S).
- Fossombronia wondraczekii*, **lerbronia** - Mellan Freden och Fredslund, åker, 1984 (AA-S).
- Lepidozia reptans*, **fingermossa** - Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S).
- Marchantia polymorpha*, **lungmossa** - Norra sidan av Mörby ruin, bergvägg, 1983; Bäcksjön, 1983.
- Metzgeria furcata*, **bandmossa** - Hammarn, nära Freden, 1984 (AA-S).
- Pellia endiviifolia*, **kragpellia** - Mellan Fixbyle och Österängby, dike, 1984 (AA-S).
- Plagiochila asplenioides*, **praktbräkenmossa** - Storskogen vid Skurberget, 1983.
- Preissia quadrata*, **kalklungmossa** - Badplatsen Bredvik vid Gavel-Långsjön, kalkkärr, 1984 (AA-S); Ubby-Långsjöns norra sida, diken vid badplatsen S om Aspenbol, 1987.
- Ptilidium ciliare*, **stor fransmossa** - Hammarn, 1983.
- Ptilidiumpulcherrimum*, **tät fransmossa** - Hammarn, 1983.
- Radula complanata*, **samboradula** - Hammarn, nära Freden, på asp, 1984 (AA-S).
- Riccia sorocarpa*, **vanlig rosettmossa** - Skedviken, Sjölandet, beteshage, 1982 (AA-S).

Ricciocarpus natans, **vattenstjärna** - Hammarn, Västergårdshagen, kodamm, 1983; Skedviken, Prästgårdshagen, i vatten och på land, 1983; Rånäs slotts dammar, 1988; stora diket S om Svärlinge, 1988.

Scapania ef. *irrigua*, **strandskapania** - Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S).

BLADMOSSOR

- Abietinella abietina*, **gruskammossa** - Mörby ruin, berghäll, 1983.
- Amblystegium serpens*, **späd krypmossa** - Grindstugan i Granby, 1991 (AA-S).
- Andreaea rupestris*, **sotmossa** - Storskogen vid Skurberget, 1982.
- Antitrichia curtipendula*, **fällmossa** - Hammarn, nära Freden på bergvägg, 1982 (AA-S); öster om Fredslund, block i hässle, 1983.
- Atrichum undulatum*, **vågig sågmossa** - Storskogen vid Skurberget, 1982; Fredslund, 1983.
- Aulacomnium palustre*, **räffelmossa** - Hammarn, 1982; Bäcksjön, 1983.
- Barbula convoluta*, **liten neonmossa** - Hammarn, 1982; Fredslund, 1983.
- Brachythecium albicans*, **blek gräsmossa** - Skedvikens strand nära Svärlinge, på berg, 1991 (AA-S).
- Brachythecium reflexum*, **späd gräsmossa** - Hammarn, Västergårdshagen, 1983 (AA-S).
- Brachythecium rivulare*, **källgräsmossa** - 2 km S om Österängby, källgranskog, 1983 (AA-S).
- Brachythecium rutabulum*, **stor gräsmossa** - Mörby ruin, på muren, 1983 (AA-S).
- Brachythecium salebrosum*, **skogsgräsmossa** - Fredslund, hässle, 1982 (AA-S).
- Bryoerythrophyllum recurvirostrum*, **rödfotsmossa** - Mörby ruin, på berghäll, 1983 (AA-S).
- Bryum argenteum*, **silverbryum** - Fredslund, grusplan, 1984; Kronberg, vägkant, 1984 (AA-S).
- Bryum creberrimum*, **brännbryum** - G:a järnvägsbanken nära kärret mellan Kornan och Bäcksjön (AA-S, som *B. cf. affine*).
- Bryum* ef. *turbinatum*, **halsbryum** (NT) - G:a järnvägsbanken nära kärret mellan Kornan och Bäcksjön (AA-S).
- Buxbaumia aphylla*, **brun sköldmossa** - Hammarn, längs vägen till Kronberg, 1982; vägen till Fällbäcken, vägskärningar, 1983 (AA-S).

Buxbaumia viridis, **grön sköldmossa** (NT) - 2 km S om Österängby, källgranskog, 1983 (AA-S).

Calliergon cordifolium, **kärskedmossa** - Hygge nära Råbylund, 1983 (AA-S).

Calliergon giganteum, **stor skedmossa** - Hammarn, 1983; Bäcksjön, 1983 (AA-S, AA&LH-S).

Calliergonella cuspidata, **spjutmossa** - Skedviken, Sjölandet, 1982; Kornamossen, 1991; Bäcksjön, 1983 (AA-S).

Calliergonella lindbergii, **krokspjutmossa** - Hammarn, Kronberg, på g:a järnvägsbanken, 1989 (AA-S); järnvägsbanken nära Bäcksjön, 1991.

Campylium protensum, **sumpspärrmossa** - Hygge nära Råbylund, 1983 (AA-S).

Campylium stellatum, **guldspärrmossa** - Bäcksjön, 1983 (AA-S); mellan Bäcksjön och Åldertorpsmossen (AA&LH-S).

Ceratodon purpureus, **brännmossa** - Fredslund, 1983.

Cinclidium stygium, **myruddmossa** - Kornamossen, 1991.

Cirriphyllum piliferum, **hårgräsmossa** - Hammarn, 1983; Fredslund, 1991 (AA-S).

Climacium dendroides, **palmossa** - Freden, 1983; Hammarn, 1983 (AA-S).

Cynodontium strumiferum, **strumaklipptuss** - Hammarn, stenbrottet, 1983; Transkaftet, 1991 (AA-S).

Dicranella cerviculata, **myrsmaragdmossa** - Kalkmossen, på torv, 1982 (AA-S).

Dicranella heteromalla, **smaragdmossa** - Hammarn, bar jord, 1982 (AA-S).

Dicranum bergeri, myrkvastmossa - Åldertorpsmossen, 1991 (det. Lars Hedenäs).

Dicranum bonjeanii, **kärrkvastmossa** - Kornamossen, 1991 (det. Lars Hedenäs).

Dicranum flagellare, **flagellkvastmossa** - Kornans östra strand, 1991 (det. Lars Hedenäs).

Dicranum majus, **stor kvastmossa** - Transkaftet, 1982 (AA-S).

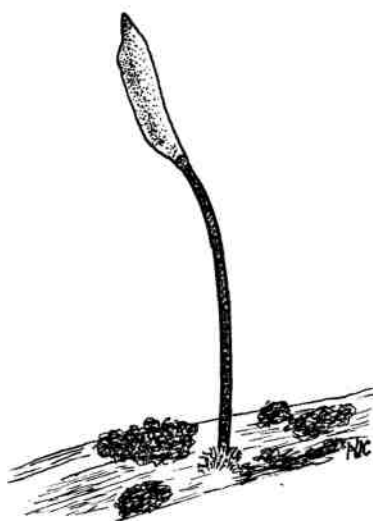
Dicranum montanum, **stubbkvastmossa** - S om Hagsättra, granskog, 1991 (AA-S).

Dicranum polysetum, **vågig kvastmossa** - Hammarn, strax N om Freden, 1984.

Dicranum scoparium, **kvastmossa** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Dicranum spurium, **hällkvastmossa** - O om Råbylund, 1984.

Didymodon fallax, **kalklansmossa** - Mörby ruin, på berghäll, 1991 (AA-S).

Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis*. Teckning: Bengt Nicolson.

Drepanocladus polygamus, **spärrkrokmossa** - Kornans östra strand, gungfly (AA&LH-S).

Encalypta streptocarpa, **stor klockmossa** - Mörby ruin, på berghäll, 1983 (AA-S).

Eurhynchium hians, **lundsprötmossa** - Mellan Rånäs bruk och prästgården, vid Skedviken, 1991 (AA-S).

Fissidens bryoides, **lundfickmossa** - Fredslund, i hässle, 1982 (AA-S).

Fissidens osmundoides, **bräkenfickmossa** - Kornamossens V sida, hyggeskant, 1983 (AA-S).

Fontinalis antipyretica, **stor näckmossa** - Bäck österut från Kornan-Bäcksjön, rikligt, 1983 (AA-S).

Funaria hygrometrica, **vanlig spåmossa** - Brandfläckar, vägkanter, allmän. Storskogen, 1983.

Grimmia ovalis, **hällgrimmia** - Skedviken, Sjölandet, på strandklippor, 1982 (AA-S).

Hamatocaulis vernicosus, **käppkrokmossa** (NT) - Kornamossen, 1997 (K. Hylander 1998-S).

Hedwigia ciliata, **kakmossa** - Freden, 1983.

Helodium blandowii, **kärrkammosa** - Kalkmossen, S laggen, 1982 (AA-S); gra järnvägen nära kärr vid Bäcksjön, 1983.

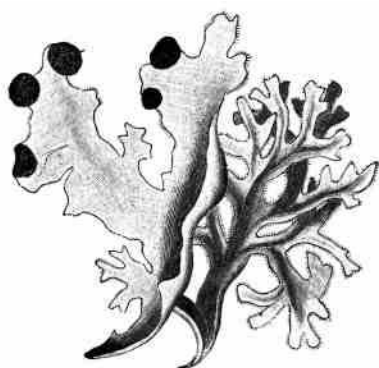
- Herzogiella seligeri*, **stubbspretmossa** - Kornamossens V sida, hyggeskant, 1983 (AA-S).
- Homalothecium lutescens*, **kalklockmossa** - Mörby ruin, på berghäll, 1983 (AA-S).
- Homalothecium sericeum*, **guldlockmossa** - Mörby ruin, berghäll, 1983 (AA-S).
- Homomallium incurvatum*, **klängmossa** - Fredslund, på sten i lövdunge, 1982 (AA-1516-S, som *Amblystegium subtile*, det Lars Hedenäs).
- Hyalocomastrum umbratum*, **mörk husmossa** - 1 km S om Hagsättra, 613030, fuktig granskog (AA-S).
- Hylocomium splendens*, **husmossa** - Hammarn, 1982; Storskogen vid Skurberget, 1983.
- Hypnum cupressiforme*, **cypressfläta** - Hammarn, 1982 (AA-S).
- Leptobryum pyriforme*, **päronmossa** - NN V om Österängby, N om Byle, hygge, 1983 (AA-1786-S).
- Leucobryum glaucum*, **blåmossa** - Storskogen vid Skurberget, hällmark, 1984 (AA-S).
- Leucodon sciuroides*, **allémossa** - Freden, på stor ek, 1983.
- Mnium bornum*, **skuggstjärnmossa** - Hammarn, på alsocklar, 1983.
- Mnium marginatum*, **uddstjärnmossa** - Mörby ruin, klippspringor, 1983 (AA-S).
- Octodiceras fontanum*, **vattenfickmossa** - Skedviken vid Mörby gård, 1939 (G. Lohammar-S).
- Orthotrichum affine*, **strimhättemossa** - Hammarn, på grov ek, 1991 (AA-S).
- Orthotrichum cupulatum*, **kalkhättemossa** - Mörby ruin, på berghäll, 1983 (AA-S).
- Orthotrichum gymnostomum*, **asphättemossa** (NT) - NO om Norra Varleda, 1998 (K. Hylander 1855-S).
- Paludella squarrosa*, **piprensarmossa** - Vid ån mellan Kornan och Bäcksjön, 1991 (AA&LH-S).
- Paraleucobryum longifolium*, **skärbladsmossa** - Hammarn, 1983 (AA-S).
- Philonotis fontana*, **källmossa** - Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärlinge, 1983 (AA-S).
- Plagiomnium affine*, **skogspraktmossa** - Skedviken, Sjölandet, 1983.
- Plagiomnium cuspidatum*, **lundpraktmossa** - Fredslund, hässle, 1982 (AA-S).
- Plagiomnium elatum*, **bandpraktmossa** - Kornamossen, 1983 (AA-S, som *Mnium seligeri*).
- Plagiomnium undulatum*, **vågig praktmossa** - Hammarn, 1982; Ploglandshagarna mot landsvägen, 1983.
- Plagiothecium curvifolium*, **klosidenmossa** - Transkaf-tet (AA-1529-S); Hammarn, 1983 (AA-1825-S).
- Plagiothecium laetum*, **vedsidenmossa** - Hammarn, 1982 (AA-S).
- Pleurozium schreberi*, **väggmossa** - Hammarn, 1982; Storskogen vid Skurberget, 1983.
- Pohlia cruda*, **opalnicka** - Hammarn, på berg vid åkerkanten mot Svärlinge, 1984 (AA-S).
- Pohlia nutans*, **vanlig nickmossa** - Hammarn, 1983.
- Polytrichum commune*, **stor björnmossa** - Storskogen vid Skurberget, 1982; Hammarn, 1983.
- Polytrichum juniperinum*, **enbjörnmossa** - Hammarn, 1982 (AA-S).
- Polytrichum piliferum*, **hårbjörnmossa** - Hammarn, 1982.
- Polytrichum strictum*, **myrbjörnmossa** - Storandsmos-sen, 1987.
- Pseudobryum cinclidoides*, **källpraktmossa** - Hammarn, Fredshagen, alkärr, 1983 (AA-S).
- Pseudocalliergon trifarium*, **maskgulmossa** - Kornamossen, 1991 (AA&LH-S).
- Pseudoleskeella nervosa*, **spetsig dvärgbågmossa** - Prästgården, på alm, 1985 (AA-S).
- Pterigynandrum filiforme*, **repmossa** - Hammarn, nära Freden, bergvägg, 1982 (AA-S); Fredslund, på sten vid huset, 1983.
- Ptilium crista-castrensis*, **kammossa** - Hammarn, 1982.
- Pylaisia polyantha*, **aspmossa** - Freden, på apel, 1982 (AA-S).
- Racomitrium canescens*, **sandruggmossa** - Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärlinge, 1982 (AA-S); Svärlingeholme, 1983.
- Racomitrium heterostichum*, **bergruggmossa** - Mellan Freden och Skedviken, torrbackar, 1983.
- Racomitrium lanuginosum*, **grå ruggmossa** - Storskogen vid Skurberget, hällmark, 1984 (AA-S).
- Rhizomnium pseudopunctatum*, **filtrundmossa** - Kornamossen, 1991 (det. Lars Hedenäs).
- Rhizomnium punctatum*, **bäckrundmossa** - Ploglandshagarna mot landsvägen, 1983 (AA-S).
- Rhodobryum roseum*, **rosmossa** - Freden, 1982; mellan Österängby och Fixbyle, 1984.
- Rhytidadelphus squarrosus*, **gräshakmossa** - Freden, 1982.
- Rhytidadelphus subpinnatus*, **skogshakmossa** - Storskogen vid Skurberget, fuktig granskog, 1983 (AA-S).

- Rhytidiadelphus triquetrus*, **kranshakmossa** - Hammarn, 1982.
- Sanionia uncinata*, **cirkelmossa** - Hygge nära Råbylund, 1983 (AA-S).
- Schistidium apocarpum*, **strålblommossa** - Mörby ruin, på bergvägg, 1983 (AA-S).
- Scorpidium cossoni*, **späd skorpionmossa** - Kornamosen, 1991; Bäcksjön, 1983 (AA-S); mellan Åldertorpsmossen och Bäcksjön.
- Scorpidium scorpioides*, **korvskorpionmossa** - Bäcksjön (HR); Kornamosen, 1983 (AA-S); Storandsmossen, 1988 (AA-S).
- Sphagnum capillifolium*, **tallvitmossa** - Storskogen O om Råbylund, 1983.
- Sphagnum compactum*, **tät vitmossa** - Storskogen O om Råbylund, 1983.
- Sphagnum cuspidatum*, **flytvitmossa** - Storandsmossen, 1984.
- Sphagnum fuscum*, **rosvitmossa** - Storandsmossen, 1984.
- Sphagnum girgensohnii*, **granvitmossa** - Storskogen O om Råbylund, 1983.
- Sphagnum magellanicum*, **praktvitmossa** - Storandsmossen, 1984.
- Sphagnum palustre*, **sumpvitmossa** - Storandsmossen, 1984.
- Sphagnum squarrosum*, **spärrvitmossa** - Storskogen, Råbylund, 1983 (AA-S).
- Sphagnum warnstorffii*, **purpurvitmossa** - Kornamosen, 1987; vid ån mellan Kornan och Bäcksjön (HR); g:a järnvägsbanken nära kärr vid Bäcksjön (HR).
- Splachnum ampullaceum*, **komossa** - Kornamosen, 1983 (AA-S); Storandsmossen, 1984 (AA-S); g:a järnvägsbanken nära kärr vid Bäcksjön (HR).
- Splachnum rubrum*, **röd parasollmossa** - Kornamosen, 1983 (AA-S).
- Splachnum sphaericum*, **långskaftad komossa** - Storskogen vid Skurberget, hällmark, 1983 (AA-S).
- Straminergon stramineum*, **blek skedmossa** - Bäcksjön, 1983 (AA-S).
- Syntrichia ruralis*, **takskruvmossa** - Rånäs kapell, allé, 1983 (AA-S); Skedviken, Sjölandet, 1983.
- Tetraphis pellucida*, **fyrtdandsmossa** - Hammarn, alkärr 1982; Kalkmossen, 1982 (AA-S).
- Tetraplodon mnioides*, **lämmelmossa** - Hammarn, Västergårdshagen, berghäll, 1984 (AA-S).
- Thuidium delicatulum*, **skuggtujamossa** - Mörby ruin, 1983 (AA-S).
- Thuidium tamariscinum*, **stor tujamossa** - 2 km S om Österängby, källgranskog 1983 (AA-S).
- Tomentypnum nitens*, **gyllenmossa** - Kornamosen (HR); g:a järnvägsbanken nära kärr vid Bäcksjön, 1983 (AA-S).
- Tortula atherodes*, **knopptuss** - Grindstugan i Gran-by, naken jord, 1991 (AA-S).
- Tortula truncata*, **åkertuss** - Mellan Freden och Fredslund, åker, 1982 (AA-S).
- Warnstorffia exannulata*, **kärrkrokmossa** - Kornans östra sida, gungfly, 1991 (det. Lars Hedenäs).

LAVAR

Namnsättningen följer Moberg, Thor & Hermansson (1995).

- Acarospora fuscata*, **brun spricklav** - Kullar mellan Freden och Skedviken, 1983; Freden, 1984.
- Anaptychia ciliaris*, **allélav** - Rånäs kapell, på alm i allén, 1983.
- Arctoparmelia centrifuga*, **vinterlav** - Storskogen vid Skurberget, 1982; Transkaftet, på berg, 1991.
- Arctoparmelia incurva*, **krumlav** - Storskogen vid Skurberget, hållmark, 1983; Transkaftet, på berg, 1991.
- Arthopyrenia pluriseptata* - Rånäs slott, på ask, 1945 (G. Degelius-UPS).
- Aspicilia caesiocinerea*, **mörk gråstenslav** - Hammarn, 1983.
- Aspicilia cinerea*, **gråstenslav** - Hammarn, 1983.
- Bacidia fraxinea*, **slät lönnlav** - Grindstugan i Granby, på alm, 1991 (AA-S, det. Göran Thor).
- Bacidia rubella*, **lönnlav** - Grindstugan i Granby, på alm, 1991 (AA-S).
- Baeomyces rufus*, **hattlav** - Ålderbäcken, skärningen vid g:a järnvägen, 1983 (AA-S); S om Hagsättra i hållmarksskog, 1984.
- Bryoria capillaris*, **grå tagellav** - Hammarn, Kronberghagen, 1983.

Islandslav *Cetraria islandica*. Bild efter H. Schenck, hämtad från 18:e upplagan (1931) av E. Strasburger's *Lehrbuch der Botanik für Hochschulen*. Jena.

- Bryoria fuscescens*, **manlav** - Hammarn, Kronberghagen, 1983 (AA-S).
- Buellia alboatra*, **vitskivlav** - Mörby, på alm, 1918 (A. H. Magnusson-UPS).
- Buellia punctata*, **liten skivlav** - Freden, på grov ek, 1984 (AA-S); Rånäs, Grindstugan i Granby, allé, 1987 (AA-S).
- Calicium glaucellum*, **svart spiklav** - Freden, gammal ekstolpe, 1984 (AA-S); Hammarn, Västergårds-hagen, gårdsgård, 1984.
- Calicium salicinum* - Freden, på grov ek, 1984 (AA-S).
- Calicium viride*, **grön spiklav** - Freden, på grov ek, 1983 (AA-S); Svartsättra, på gran, 1913 (H. Magnusson-UPS).
- Caloplaca decipiens*, **matt orangelav** - Mörby ruin, på murarna, 1991 (AA-S, det. Göran Thor).
- Caloplaca flavorubescens*, **asporangelav** - NV om Rånäs, på asp, 1991 (AA-S).
- Caloplaca holocarpa*, **liten orangelav** - NV om Rånäs, på asp, 1991 (AA-S, det. Göran Thor).
- Caloplaca saxicola*, **murlav** - Mörby ruin, på murarna, 1991 (AA-S, det. Göran Thor).
- Candelaria concolor*, **citronlav** - Freden, på grov ek, 1984 (AA-S).
- Candelariella coralliza*, **kuddägglav** - Betesmark mellan Freden och Skedviken, på granitblock, 1983.
- Candelariella xanthostigma*, **grynig ägglav** - Freden, på grov ek, 1984 (AA-S), allén vid Rånäs bruk, 1987.
- Cetraria chlorophylla*, **brämlav** - Fredslund, på oxel, 1984; Kronberg, 1984 (AA-S).
- Cetraria ericetorum*, **smal islandslav** - Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S).
- Cetraria hepaticum*, **hälllav** - Hammarn, på stenblock, 1984 (AA-S).
- Cetraria islandica*, **islandslav** - Hammarn, längs vägen till Kronberg, fertil!, 1983 (AA-S).
- Cetraria muricata*, **tuvad hedlav** - Betesmark mellan Freden och Skedviken, på berg, 1983; Skurberget SO om Råby, 1991 (AA-S).
- Cetraria odontella*, **dvärghedlav** - Hammarn, Fredshagen, berghällar åt V, 1983 (AA-S); Skurberget, 1991 (AA-S).
- Cetraria sepincola*, **gårdsgårdslav** - Hammarn, Fredshagen, på björk, 1983.
- Chaenotheca ferruginea*, **rostfläckig nållav** - Freden, på gammal stolpe, 1984 (AA-S).

Chaenotheca furfuracea, **äragnål** - Skurberget, 1991 (AA-S).

Chaenotheca phaeocephala, **brun nållav** - Freden på grov ek, 1984 (AA-S, A. Tehler-S); Tjären ("Tjären"), 1908 (G. Degelius-UPS).

Chaenotheca trichialis, **grå nållav** - Freden, på grov ek, 1984 (AA-S).

Chrysothrix candelaris, **gulmjöl** - Freden, på grov ek, 1984.

Chrysothrix chlorina, **grönt gulmjöl** - Mörby ruin, skuggig, mossig skreva, 1991 (AA-S).

Cladonia arbuscula, **gulvit renlav**- Hammarn, 1983.

Cladonia arbuscula ssp. *mitis* - Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S, conf. Göran Thor).

Cladonia botrytes, **stubbilav** - Hygget vid Råbylund, 1983.

Cladonia cariosa, **rödbägarlav** - Ålderbäcken vid vägens skärning med g:a järnvägen, liten torrbacke med *Carlina vulgaris*, 1983 (AA-S).

Cladonia coccifera, **kochenillav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia coniocraea, **mjölilig trattlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia cornuta, **syllav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia crispata, **taggbägarlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia digitata, **fingerlav** - O om Råbylund, 1984.

Cladonia fimbriata, **naggbägarlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia furcata, **rislav**- Hammarn, 1983 (AA-S); S om Österängby, 1983 (AA-S).

Cladonia gracilis, **stängellav** - Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S); Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia macilenta ssp. *floerkeana*, **pinnlav** - Hammarn, vid vägen mot Kronberg, block, 1983 (AA-S).

Cladonia pyxidata, **trattlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

Cladonia rangiferina, **grå renlav** - Hammarn, 1983.

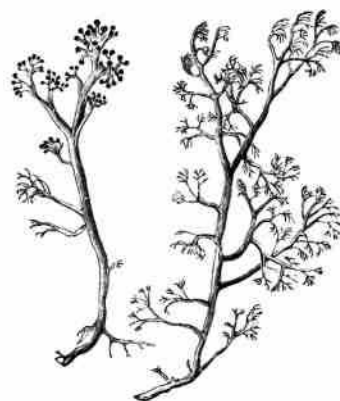
Cladonia squamosa, **fnaslav** - Mellan Freden och Fredslund, 1984.

Cladonia stellaris, **fönsterlav** - Storskogen vid Skurberget, 1982.

Cladonia strepsilis, **kuddbägarlav** - Mellan Freden och Fredslund, block, 1984 (AA-S).

Cladonia sulphurina, **trasig pöslav** - 2 km S om Österängby, källgranskog, 1983 (AA-S).

Cladonia uncialis, **piggilav** - Hammarn, 1983.

Grå renlav *Cladonia rangiferina*. Bild efter H. Schenck, hämtad från 18:e upplagan (1931) av B. Strasburger's *Lehrbuch der Botanik für Hochschulen*. Jena.

Cliostomum corrugatum, **gul dropplav** (NT) - Freden, på grov ek, 1984 (AA-S).

Cyphelium inquinans, **sotlav** - Hammarn, nära Kronberg, gårdsgård, 1984 (AA-S); längs gra järnvägen nära Kronberg, på stolpar, 1984.

Cyphelium sessile, **parasitsotlav** (VU) - Freden, på *Per-tusaria coccodes*, på asp, 1984 (AA-S, det. Anders Tehler).

Diploschistes scruposus, **groplav** - Hammarn, Fredshagen, berghällar åt V, 1984.

Evernia prunastri, **slånlav** - Fredslund, på oxel, 1983 (AA-S); Rånäs kapell, i allén, 1983.

Hypocnomyces calaris, **flarnlav** - Svärtinge, gårdsgårdstolpe, 1983 (AA-S); Hammarn, Kronberg, 1984.

Hypogymnia farinacea, **grynig blåslav** - Mellan Freden och Fredslund, på björk, 1984 (AA-S, som *H. bitteriana*).

Hypogymnia physodes, **blåslav** - Hammarn, 1983.

Hypogymnia tubulosa, **pukstockslav** - Hammarn, längs kronbergs vägen, på gårdsgård, 1984 (AA-S).

Imshaugia aleurites, **klilav** - Hammarn, på gårdsgård, 1984 (AA-S).

Lasallia pustulata, **tuschlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).

- Lecania cyrtella* - Grindstugan i Granby, på alm, 1991 (det. Göran Thor).
- Lecanora argentata*, **brun kantlav** - Granby, på alléträd, 1991.
- Lecanora carpinea*, **al-lav** - Grindstugan i Granby, på syren, med *Scoliciosporum sarothamii* (AA-S).
- Lecanora muralis*, **kvartslav** - Skedviken, Sjölandet, på strandklippor, 1983.
- Lecanora populicola*, **aspkantlav** - NV om Rånäs, på asp, 1991.
- Lecanora rupicola*, **grådaggig kantlav** - Mellan Freden och Fredslund, på block, 1991.
- Lecanora subcarnea* - Transkäftet, på granitvägg, 1991 (AA-S, det Roland Moberg).
- Lecanora varia*, **gärdsgårdskantlav** - Grindstugan i Granby, på *Prunus*, 1991 (AA-S)
- Lecidea fuscoatra*, **rutlav** - Transkäftet, på granitberg, 1991 (AA-S, det Roland Moberg).
- Lecidella elaeochroma*, **asplav** - Rånäs, Grindstugan i Granby, allé, 1987 (AA-S, det. G. Thor).
- Lecidella effugiens* — Fasterna kyrkby, 1918 (A. H. Magnusson-UPS).
- Lepraria incana*, **blågrå mjöllav** - O om Råbylund, på gran, 1991 (AA-S).
- Lepraria neglecta*, **klipp-mjöllav** - Transkäftet, på berg, 1991.
- Leproloma membranaceum*, **mjöllav** - Transkäftet, på berg, 1991.
- Lobaria scrobiculata*, **skrovellav** (NT) - ONO om Grindtorpet, 1964 (I. Nordin-UPS).
- Melanelia exasperatula*, **klubb-sköldlav** - Freden, på apel, 1984 (AA-S).
- Melanelia fuliginosa*, **glänsande sköldlav** - Freden, på block, 1983; Freden, på asp, 1984.
- Melanelia olivacea*, **snömärkeslav** - Mellan Freden och Fredslund, på hassel, 1983 (AA-S); Grindstugan i Granby, på ask, 1988 (AA-S).
- Melanelia panniformis*, **finflikig sköldlav** - Transkäftet, på berg, 1991.
- Melanelia stygia*, **svart sköldlav** - Hammarn, på block, 1984; Transkäftet, på berg, 1991.
- Melanelia subargentifera*, **ljuskantad sköldlav** - Freden, på grov ek, 1984.
- Mycoblastus sanguinarius*, **blodlav** - Hammarn, Kronberg, 1983 (AA-S); Transkäftet, på berg, 1991.
- Neofuscelia loxodes*, **knölig sköldlav** - Mellan Freden och Fredslund, på block, 1984 (AA-S).
- Neofuscelia pulla*, **mörkbrun sköldlav** - Skedviken, Sjölandet, strandklippor, 1983.
- Nephroma laevigatum*, **västlig njurlav** (NT) - Fasterna, 1913 (H. Magnusson-UPS).
- Nephroma parile*, **bårdlav** - Storskogen vid Skurberget, på asp, 1982 (AA-S); Hammarn, nära Kronberg, på asp, 1984 (AA-S); Norra Varleda, på block i aspskog, nära Gavel-Långsjön, 1987 (AA-S).
- Nephroma resupinatum*, **luddlav** - Norra Varleda, på block i aspskog, nära Gavel-Långsjön, 1987 (det. G. Thor).
- Ophioparma ventosa*, **vindlav** - Transkäftet, på bergvägg, 1991 (AA-S).
- Parmelia omphalodes*, **letlav** - Hammarn, på block, 1984 (AA-S); Transkäftet, på berg, 1991.
- Parmelia saxatilis*, **färglav** - Freden, 1983; S om Kornamossen, på flyttblock, fertil!, 1984.
- Parmelia sulcata*, **skrynkellav** - Freden, på apel, 1983; Hammarn, Fredshagen, på sten, 1983.
- Parmeliopsis ambigua*, **stocklav** - Storskogen vid Skurberget, 1982; Skedviken, Sjölandet, 1983; 1 km S om Hagsättra, hällmark, fertil!, 1984 (AA-S).
- Peltigera aptosa*, **torsklav** - Hammarn, 1983 (AA-S).
- Peltigera canina*, **filltav** - Hammarn, 1983.
- Peltigera collina*, **grynig filltav** - Norra Varleda, 1960 (Hasselrot-S).
- Peltigera degenii*, **tunn trevarlav** - Hammarn, nära Freden, lodrät bergvägg 1982 (AA-S).
- Peltigera didactyla*, **styverlav** - Hammarn, längs vägen till Kronberg, 1984 (AA-S); östsidan av kullarna mellan Freden och Skedviken, 1984 (AA-S).
- Peltigera rufescens*, **krusig filltav** - Rörby, längs vägen mot Skarpvärn, 1984 (AA-S).
- Pertusaria albescens*, **mjölilig porlav** - Hammarn, nära Freden, på lind, 1991 (AA-S).
- Pertusaria amara*, **bitterlav** - Freden, på grov ek, 1983.
- Pertusaria coccodes*, **hagelporlav** - Freden, på asp och ek, 1984 (AA-S, det. A. Tehler); Fredslund, på ek, 1984.
- Phaeophyscia ciliata*, **asprakslav** - Hammarn, Fredshagen, på asp, 1984 (AA-S).
- Phlyctis agelaea*, **rikfruktig blemlav** - Mörby, på lönn, 1918 (A. H. Magnusson-UPS).
- Phlyctis argena*, **blemlav** - Hammarn, på asp, 1983.
- Physcia adscendens*, **hjälmrosettlav** - Freden, på apel, 1983 (AA-S).
- Physcia aipolia*, **rosettlav** - Freden, 1983; Hammarn, på asp, 1983 (AA-S).

- Physcia stellaris*, **stjärnlav** - Hammarn, Fredshagen, på asp, 1984 (AA-S).
- Physcia tenella*, **finlav** - Freden, på apel, 1984.
- Physconia enteroxantha*, **gulkantad dagglav** - Freden, på apel, 1983; Hammarn, på asp, 1983 (AA-S).
- Platismatia glauca*, **näverlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).
- Pleurosticta acetabulum*, **kyrkogårdslav** - Grindstugan i Granby, på ask, 1984; allén vid Rånäs bruk, flerstädes, på ask och alm, 1987 (AA-S).
- Porpidia macrocarpa*, **blocklav** - Transkäftet, på berg, 1991.
- Pseudevernia furfuracea*, **gällav** - Hammarn, 1983; Storskogen vid Skurberget, 1983.
- Psilolechia lucida*, **citrongul skivlav** - Transkäftet, på berg, 1991 (AA-S); Skurberget, på berg, 1991.
- Ramalina calicaris*, **rännformig brosklav** (DD) - Mörby, 1918 (H. Magnusson-UPS).
- Ramalina farinacea*, **mjöllig brosklav** - Rånäs kapell, på alm i allén, 1983 (AA-S).
- Ramalina fraxinea*, **brosklav** - Fredslund, på ek, 1983 (AA-S).
- Ramalina thrausta*, **trådbrosklav** (EN) - Svartsättra, 1913 (H. Magnusson-UPS).
- Rhizocarpon badioatrum*, **brun kartlav** - Skurberget, på berg, 1991 (AA-S); Transkäftet, på berg, 1991.
- Rhizocarpon geograficum*, **kartlav** - Transkäftet, på berg, 1991 (AA-S); Skurberget, på berg 1991.
- Rhizocarpon lecanorinum*, **kragkartlav** - Skedvikens strand vid prästgården, på strandblock, 1991.
- Rimularia insularis*, **parasitskivlav** - Mellan Freden och Fredslund, på block, 1991.
- Rinodina lecideina* - Nära Fasterna kyrka (A. H. Magnusson-UPS).
- Sclerophora farinacea*, **brunskäftad blekspik** (NT) - Mörby, på ask, 1918 (A. H. Magnusson-UPS).
- Sclerophora nivea*, **gulvit blekspik** - Mellan Rånäs och Bredvik, SV om Trollesberget, på ask (O. Löfgren-UPS)
- Scoliciosporum chlorococcum*, **trädgrönelav** - Grindstugan i Granby, på *Prunus*, 1991 - på samma insamling som *Lecanora varia* (AA-S, det. Göran Thor).
- Scoliciosporum sarothamni*, **spiralträdgrönelav** - Grindstugan i Granby, på syren, 1991 (AA-S, det. Göran Thor).
- Sphaerophorus globosus*, **korallav** - Transkäftet, på branta bergväggar nära högsta punkten (7i0318), 1987 (AA-S).
- Stereocaulon* spp., **påskrislavar** - Hammarn, på sten (AA-1744-S, AA-1775-S); Fredslund (AA-1783-S); Transkäftet, på berg, 1991; Skurberget, på berg, 1991.
- Tephromela atra*, **svart kantlav** - Prästgårdens sjöhage, på block, 1991; Transkäftet, 1991.
- Thelomma ocellatum*, **thelomma** - Fredslund, på södra sidan av gammal stängselstolpe, 1984 (AA-S).
- Trapeliopsis granulosa*, **knottterlav** - Hygget vid Råbylund, 1983 (AA-S).
- Umbilicaria deusta*, **svedlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).
- Umbilicaria hyperborea*, **nordlig navellav** - Storskogen vid Skurberget, hällmark, 1984 (AA-S).
- Umbilicaria polyphylla*, **glatt navellav** - Kullarna mellan Freden och Skedviken, på block, 1983.
- Usnea filipendula*, **skägglav** - Hammarn, längs vägen till Kronberg, 1983 (AA-S).
- Usnea hirta*, **luddig skägglav** - Skurberget, på tallbark, 1991 (AA-S).
- Verrucaria muralis*, **murvårtlav** - Freden, på norra sidan av husgrunden, 1984 (A. Tehler-S).
- Vulpicidia juniperinus*, **enlav** - Skurberget, på en, 1991 (AA-S).
- Vulpicidiapinastris*, **granlav** - Hammarn, 1983 (AA-S).
- Xanthoparmelia conspersa*, **kaklav** - Freden, 1982; Hammarn, 1987.
- Xanthoparmelia somloensis*, **smalflikig kaklav** - Freden, på block, 1983 (AA-S).
- Xanthoria candelaria*, **ljuslav** - Svärtingeholme, på granitblock vid Skedvikens strand, 1983 (AA-S).
- Xanthoria fallax* s. lat. **fjällig vägglav** - Svärtinge, 1991 (AA-S).
- Xanthoria parietina*, **vägglav** - Hammarn, på asp, 1983.
- Xanthoria polycarpa*, **mångfruktig vägglav** - Skedviken, Sjölandet, 1983 (AA-S); Fredslund, 1986; Freden, 1983; Grindstugan i Granby, 1987.

SVAMPAR

Namnsättningen följer Hallingbäck & Aronsson (1988) och Lundqvist & Persson (1987).

BASIDIOMYCETER

- Agaricus arvensis*, **snöbollschampinjon** - Norra Varleda (NS, HJ).
- Agaricus augustus*, **kungschampinjon** - Fasterna (NS).
- Agaricus campestris*, **ängschampinjon** - Fasterna (NS); Kronberg, hästhage, 1985 (AA-S).
- Agaricus sylvaticus*, **skogschampinjon** - Fasterna (NS); Hammarn, Västergårdshagen, under gran, 1984.
- Agaricus sylvicola*, **knölchampinjon** — Fasterna (NS); Ploglandshagarna, 1984; Hammarn, 1984 (AA-S); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget 1984.
- Agrocybe praecox*, **tidig åkerskivling** - Fasterna (NS).
- Albatrellus confluens*, **brödticka** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Albatrellus ovinus*, **färticka** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Amanita battarrae*, **zonkamskivling** - Norra Varleda (HJ); N om Hovstälund, (6i4313), 1988 (AA-S); NO om Rånäs, Näsudden, 1988.
- Amanita ceciliae*, **jättekamskivling** (NT) - Fredslund, talrikt vid stor ek, 1985 (AA-S); Freden, 1986; Rånäs slottspark, 1987 (AA-S), 1988!
- Amanita citrina*, **vitgul flugsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984 (AA-S).
- Amanita crocea*, **orange kamskivling** - Norra Varleda (HJ); N om Hovstälund (6i4313), 1988 (AA-S).
- Amanita fulva*, **brun kamskivling** - Fasterna (NS).
- Amanita magnivolva* — Norra Varleda (HJ). Kanske avser detta fynd arten *A. battarae*.
- Amanita muscaria*, **röd flugsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Amanita pantherina*, **panterflugsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, vid Kronberg, 1985 (AA-S).
- Amanita porphyria*, **mörkringad flugsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982; Storskogen vid Råbylund, 1987.
- Amanita regalis*, **brun flugsvamp** - Nära Norrbyg-geby (HJ); NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Amanita rubescens*, **rodnande flugsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984 (AA-S); NO om Rånäs, Näsudden, 1988.
- Amanita spissa*, **gråfotad flugsvamp** - Fasterna (NS); NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Amanita vaginata*, **grå kamskivling** - Fasterna (NS).
- Amanita virosa*, **vit flugsvamp** - Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, (6i2323), talrikt 1982, 1988 (AA-S).
- Amylostereum* ef. *areolatum* - Norra Varleda, på ligande gran (HJ).
- Anthracoidea pratensis* - Mellan Rånäs samhälle och Rånäs bruk, på *Carexflacca*, 1984 (AA-S); stranden av Gavel-Långsjön, vid Norra Varleda, 1987.
- Armillaria mellea*, **sydlig honungsskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982; Fredslund, 1985 (AA-S).
- Armillaria* ef. *ostoyae*, **mörkfjällig honungsskivling** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, Fredshagen, 1986 (AA-S).
- Arrhenia acerosa*, **musselkantarell** - NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), på sågspånsstig, 1988 (AA-S).
- Arrhenia lobata*, **kärrkantarell** - Norra Varleda, stranden av Gavel-Långsjön, på mossor, 1987 (AA-S, det. Åke Strid).
- Arrhenia retiruga* - Hammarn, Västergårdshagen, torrbacke, på mossor, 1987 (AA-S, det. Åke Strid).
- Arrhenia spathulata*, **mosskantarell** - Norra Varleda (NS, HJ).
- Asterophora lycoperdoides*, **stoftkremling** - Norra Varleda (HJ); Hammarn (6i1813), 1988 (AA-S).
- Auriscalpium vulgare*, **örttaggsvamp** - Hammarn, nära Kronberg, 1984 (AA-S); Hammarn, Fredshagen, 1987.
- Bjerkandera adusta*, **svedticka** - Fredslund, 1983 (AA-S).
- Bjerkandera fumosa*, **rökticka** - Rånäs slottspark, på murken lövträdsstubbe, 1987 (AA-S).
- Bolbitius titubans*, **guldskevling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, hästhage, 1985 (AA-S).
- Boletopsis leucomelaena*, **grangräticka** (NT) - 1 km S om Hagsättra, granskog, 1984 (AA-S).
- Boletus badius*, **brunsopp** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1984.
- Boletus chrysenteron*, **rutsopp** - Hammarn, Fredshagen 1985; Fredslund, 1985.

- Boletus edulis*, **stensopp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982; Ploglandshagarna, 1984; Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Boletus luridus*, **eldsopp** - Fasterna (NS); mellan Freden och Fredslund, lövskogsduge, 1984 (AA-S); Rånäs slottspark (6h2647), 1987 (AA-S).
- Boletus luridiformis*, **blodsopp** - Fasterna (NS).
- Boletus pinophilus*, **rödbrun stensopp** - NO om Rånäs, Näsudden, (6i4605), 1988 (AA-S).
- Boletus queletii*, **flamsopp** (EN) - Norra Varleda, under hassel längs vägen till sjön, 1973 (HJ).
- Boletus reticulatus*, **finluden stensopp** - Hammarn, 1988.
- Boletus subtomentosus*, **sammetsopp** - Fasterna (NS); Freden 1982; NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S). Hit bör förmodligen även räknas det som Suber kallade *B. spadiceus* (enl. Åke Strid).
- Bovista nigrescens*, **svartnande äggsvamp** - Hammarn, Kronbergahagen, 1984 (AA-S).
- Bovista plumbea*, **blygrå äggsvamp** - Fasterna (NS); Fredslund, 1984 (AA-S); Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärtinge, 1984.
- Byssomerulius corium*, **pappersgröppa** - Freden, på asp, 1985 (AA-S, det. Åke Strid); Fredslund, på ris, 1984 (AA-S, det. Åke Strid).
- Calocera cornea*, **gullpigg** - Freden, 1984.
- Calocera viscosa*, **gullhorn** - Storskogen vid Skurberget, 1982 (AA-S).
- Calocybe gambosa*, **vårmusseron** - Fredslund vid ån, 1983.
- Calvatia excipuliformis*, **långfotad röksvamp** - Ploglandshagarna, hässle, 1984 (AA-S); Skedviken, Sjölandet, 1984.
- Calvatia gigantea*, **jätteröksvamp** - Mörby ruin, beteshage, 2 exemplar, 1984 (AA-S); mellan prästgården och Skedviken, beteshage med bland annat *Phleum phleoides*, flera fjolårsexemplar, 1998.
- Cantharellula umbonata*, **fläckkantarell** - Hammarn, 1982 (AA-S).
- Cantharellus cibarius*, **kantarell** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982; Fredslund, 1983; Storskogen vid Skurberget, 1983; 1 km S om Hagsättra, 1984.
- Cantharellus lutescens*, **rödgul trumpetsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Råbylund; S om Kornamossen, 1984; 1 km S om Hagsättra, 1984 (AA-S).
- Cantharellus melanoxeros*, **svartnande kantarell** (VU) - Fasterna (NS); Norra Varleda, mot sjön, 1974 (HJ).
- Cantharellus pallens*, **blek kantarell** - Hammarn, under hassel, 1984; Norra Varleda, hasselskog (HJ).
- Cantharellus tubaeformis*, **trattkantarell** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982; Storskogen vid Skurberget, 1982 (AA-S).
- Cerrena unicolor*, **slingerticka** - Fasterna (NS); Fredslund, på björkstubbe, 1983 (AA-S).
- Chalciporus piperatus*, **pepparsopp** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1982 (AA-S).
- Cheimonophyllum candidissimum*, **kritmussling** - Hammarn, Kronberg, 1985 (AA-S, det. Åke Strid).
- Chondrostereum purpureum*, **purpurskinn** - Hammarn, Kronbergahagen, på asp, 1983 (AA-S).
- Chroogomphus rutilus*, **rabarbersvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982 (AA-S).
- Chrysomyxa* sp., **granrost** - Storandsmossen (5g4239), på *Picea abies*, 1988 (AA-S).
- Clavaria fumosa*, **rökfingersvamp** (NT) - Hammarn, Kronberg, betad hästhage (AA-S, det. Åke Strid).
- Clavaria rosea*, **rosenfingersvamp** (NT) - Fasterna (NS).
- Clavaria zollingeri*, **violett fingersvamp** (NT) - Fasterna (NS).
- Clavariadelphus fistulosus*, **stor pipklubba** - Hammarn, Kronbergahagen, 1987 (AA-S).
- Clavariadelphus junceus*, **trädpipklubba** - Hammarn, på asplöv, 1983 (AA-S); Kronberg, 1986, 1987.
- Clavariadelphus ligula*, **barrklubbsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1986 (AA-S).
- Clavariadelphus pistillaris*, **stor klubbsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, 1984 (AA-S), 1985 (AA-S).
- Clavariacorona pyxidata*, **kandelabersvamp** (NT) - Norra Varleda, på asp (NS, HJ); N om Bäck längs g:a järnvägsbanken (7h2035), på murken liggande asp, 1988 (AA-S).
- Clavulina cinerea*, **grå fingersvamp** - Fasterna (NS); Freden, 1984 (AA-S); Hammarn, Kronbergahagen, 1987 (AA-S).
- Clavulina cristata*, **kamfingersvamp** - Fasterna (NS); Freden, 1984 (AA-S).
- Climacocystis borealis*, **trädticka** - Ålderbäcken, granstubb (HJ).

- Climacodon septentrionalis*, **grentaggsvamp** (NT) - Fasterna (NS); N om Ekebyholm, nära Västgötatorp, alléträd (HJ).
- Clitocybe clavipes*, **klubbtrattskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, 1986 (AA-S).
- Clitocybe dealbata*, **gifttrattskivling** - Fasterna (NS); Grindstugan, Granby, 1988 (AA-S).
- Clitocybe begetropa*, **häggrattskivling** - Fasterna (NS).
- Clitocybe gibba*, **sommartrattskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Clitocybe lignatilis*, **vedtrattskivling** (NT) - Nära Norrbyggeby (HJ).
- Clitocybe nebularis*, **pudrad trattskivling** - Fasterna (NS); Fredslund, 1986 (AA-S); Hammarn, Kronberg, 1987.
- Clitocybe odora*, **grön trattskivling** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982 (AA-S); Hammarn, 1987.
- Clitopilus prunulus*, **mjölskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Coleosporium campanulae* - Grindstugan i Granby (6i2603), på *Campanula persicifolia*, 1988 (AA-S).
- Coleosporium melampyri* - Hammarn, Fredshagen, på *Melampyrum pratense*, 1984 (AA-S).
- Coleosporium tussilaginis* - Hammarn, Fredshagen, på *Pinus sylvestris*, 1983 (AA-S).
- Collybia acervata*, **tuvnagelskivling** - Fasterna, Norra Varleda (NS-S); S om Hagsättra, 1985 (AA-S).
- Collybia asema*, **horngrå nagelskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, under gran, 1984 (AA-S).
- Collybia butyracea*, **mörk nagelskivling** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1986 (AA-S).
- Collybia confluens*, **brosknagelskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1985 (AA-S).
- Collybia dryophila*, **blek nagelskivling** - Fasterna (NS); mellan Freden och Fredslund, 1985 (AA-S).
- Collybia maculata*, **fläcknagelskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, vid stenbrottet under tall, 1984 (AA-S).
- Collybia tuberosa*, **spetsknölig nagelskivling** - Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, på gammal svamp, 1986 (AA-S).
- Coltricia perennis*, **skinnticka** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1984 (AA-S).
- Coniophora arida*, **pulverskinn** - Freden, gamla bodbjälkar, 1984 (AA-S), Hammarn, på gårdsgård, 1984 (AA-S, det. Åke Strid).
- Conocybe arrhenii*, **ringhättning** - Hammarn, Västergårdshagen (6il414), kortbetad gräsmark med vaxskivlingar (AA-S).
- Conocybe tenera*, **gäckhättning** - Fasterna (NS).
- Coprinus atramentarius*, **grå bläcksvamp** - Fasterna (NS).
- Coprinus comatus*, **fjällig bläcksvamp** - Fasterna (NS); 1 km S om Hagsättra, vägkant, 1984.
- Coprinus micaceus*, **glitterbläcksvamp** - Fredslund, gräsmatta, 1985.
- Coprinus niveus*, **snövit bläcksvamp** - Fasterna (NS).
- Coprinus plicatilis*, **veckad bläcksvamp** - Fredslund, gräsmatta, 1984 (AA-S); Freden, kompost, 1984.
- Cortinarius alboviolaceus*, **blekviolett spindling** - Hammarn, Fredshagen, 1985 (AA-S).
- Cortinarius anomalus*, **björkspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius argutus*, **asprotspindling** - Hammarn, Kronberg, under ek, 1986 (AA-S, det. Åke Strid).
- Cortinarius armillatus*, **rödbandad spindling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Cortinarius* cf. *betuletorum* - Hammarn, Fredshagen under ek, 1985 (AA-S).
- Cortinarius bolaris*, **brokspindling** - Hammarn, Fredshagen, 1984 (AA-S).
- Cortinarius camphoratus*, **stinkspindling** - Fasterna (NS); 1 km S om Hagsättra, 1985 (AA-S); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1987.
- Cortinarius cinnamomeus*, **kanelspindling** - Hammarn, granskog, 1985 (AA-S).
- Cortinarius collinitus*, **violettfotad slemspindling** - Fasterna (NS); 1 km S om Hagsättra, 1985.
- Cortinarius croceoconus*, **spetspucklig kanelspindling** - Hammarn, granskog, 1985 (AA-S).
- Cortinarius cyanites*, **rodnande spindling** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, nära Kronberg, i hässle, 1985 (AA-S).
- Cortinarius delibutus*, **gulspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius* cf. *eburneus*, **elfbensspindling** - 1 km S om Österängby, källgranskog, 1985 (AA-S).
- Cortinarius gentilis*, **gulbandad spindling** - Hammarn, granskog, 1987 (AA-S).
- Cortinarius glaucopus*, **strimspindling** - Fasterna (NS); Femråbergen, 1985 (AA-S); Storskogen

- mellan Råbylund och Skurberget, 1985 (AA-S, var. *acyaneus*).
- Cortinarius hinnuleus*, **glesskivig spindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius lividochrasceus*, **rynkspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius mucosus*, **hedspindling** - Mellan Fixbyle och Hagsättra, 1985 (AA-S).
- Cortinarius odorifer*, **anisspindling** - 1 km S om Hagsättra, granskog, 1984 (AA-S); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1987 (AA-S).
- Cortinarius paleaceus*, **pelargonspindling** - Hammarn, vid alkärr, 1985 (AA-S).
- Cortinarius pholideus*, **tofsspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius praestans*, **jättespindling** (NT) - Norra Varleda (NS, HJ).
- Cortinarius purpurascens*, **blånande lökspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius sanguineus*, **blodspindling** - 1 km S om Hagsättra, granskog, 1984; Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1986 (AA-S).
- Cortinarius semisanguineus*, **rödskivig kanelspindling** - Mellan Österängby och Fixbyle, 1984; Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1984; Hammarn, 1987.
- Cortinarius torvus*, **strumpspindling** - Hammarn, Kronberg, 1985 (AA-S).
- Cortinarius traganus*, **bockspindling** - Fasterna (NS); Hammarn, granskog, 1985 (AA-S).
- Cortinarius triumphans*, **mångkransad spindling** - Fasterna (NS); mellan Freden och Fredslund, 1985 (AA-S); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1987.
- Cortinarius trivialis*, **trappspindling** - Hammarn, 1983 (AA-S); Rånäs festplats, 1987.
- Cortinarius varicolor*, **kantspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius varius*, **klubbspindling** - Fasterna (NS).
- Cortinarius violaceus*, **löviospindling** - Hammarn, Fredshagen, 1984; Hammarn, Västergårdshagen, 1986 (AA-S).
- Craterellus cinereus*, **grå kantarell** (NT) - Freden, under hassel, 1984 (AA-S).
- Craterellus cornucopioides*, **svart trumpetsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982 (AA-S); Storskogen vid Skurberget, 1982.
- Creolophus cirrhatus*, **gyttrad taggsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, på björkstubbe, 1984 (AA-S).
- Crepidotus calolepis*, **fjällmussling** - Fasterna (NS).
- Crepidotus mollis*, **mjukmussling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, på asp, 1986 (AA-S); Freden, på apel, 1986.
- Crinipellis scabellum*, **stråbrosking** - Grindstugan, Granby, 1987 (AA-S); Fredslund (6i1014), 1987 (AA-S).
- Cronartium flaccidum*, **pionrost** - Fredslund, på *Paeonia*, 1984 (AA-S).
- Cronartium ribicola*, **filtrost** - Granby, Grindstugan, på *Ribes nigrum*, 1988 (AA-S).
- Crucibulum laeve*, **gul brödkorgssvamp** - Fredslund, 1986 (AA-S).
- Cumminsia mirabilissima*, **mahoniarost** - Fredslund, på *Mahonia aquifolia*, 1984 (AA-S).
- Cylindrobasidium laeve*, **mjukskinn** - Hammarn, Freden, på död asp, 1984 (det. Åke Strid).
- Cystoderma amianthinum*, **ockragul grynskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983 (AA-S).
- Cystoderma carcharias*, **rödgrå grynskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983 (AA-S).
- Cystoderma cf. fallax* - Storskogen mellan landsvägen och Skurberget, 1985 (AA-S).
- Cystoderma granulatum*, **rostbrun grynskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronbergahagen, 1983 (AA-S).
- Cystoderma terreii*, **cinnoberröd grynskivling** - Hammarn, Fredshagen, 1988 (AA-S).
- Cytidia salicina*, **sälglätt** - Kärr nära g:a järnvägen strax S om Kronberg, 1984 (AA-S).
- Daedalea quercina*, **korkmussling** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1984.
- Dichomitus campestris*, **hasselticka** - Fasterna (NS); Fredslund, 1984 (AA-S); Norra Varleda, mycket allmän (HJ).
- Entoloma lampropus*, **stålnoopping** - NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Entoloma lividocyanulum*, **ögonnoopping** - Hammarn (6i1513), 1988 (AA-S).
- Entoloma nidorosum*, **stinkrödling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1988 (AA-S).
- Entoloma nitidum*, **svartblå rödning** - Hammarn, 1 exemplar, 1988 (AA-S).
- Entoloma rhodopolium*, **tvålrödning** - Grindstugan i Granby (6i2603), 1988 (AA-S).
- Entoloma sericellum*, **bleknoopping** - NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Entoloma serrulatum*, **naggnoopping** - NO om Rånäs, Näsudden, (6i4605), 1988 (AA-S).

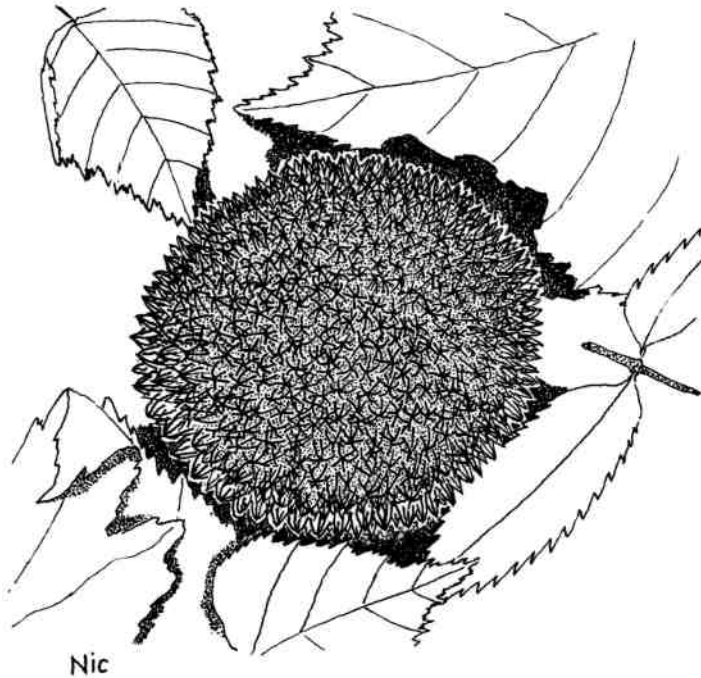
- Entoloma sinuatum*, **bolmörtsskivling** - Nära Freden, skogsbryn, 1985.
- Entoloma undatum*, **bandad navelrödning** - Freden, i gräsmatta, 1985 (AA-S); Grindstugan i Granby, 1988 (AA-S).
- Entoloma vernum*, **vårroddhätting** - Skedviken, Sjölandet, 1983 (AA-S).
- Exidia cartilaginea*, **broskkrös** - Skedviken, Sjölandet, på björkstubbe, 1983 (AA-S).
- Exidiaglandulosa*, **vårtrkrös** - Hammarn, på asp, 1983 (AA-S).
- Exidia recisa*, **snurrkrös** - Längs g:a järnvägen S om Kronberg, på *Salix* i kärr, 1984 (AA-S).
- Exobasidium pachysporum*, **odonsvulst** - Storskogen O om Råbylund (6i2526), 1987 (AA-S).
- Exobasidium vaccinii*, **lingonsvulst** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Flammulina velutipes*, **vinterskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983; S om Kronberg vid g:a järnvägen, 1984 (AA-S).
- Fornes fomentarius*, **fnöskticka** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1982; Skedviken, Sjölandet, 1983.
- Fomitopsis pinicola*, **klibbticka** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Fomitopsis rosea*, **rosenticka** (NT) - Fasterna (NS).
- Galerina marginata*, **gifthätting** - NO om Rånäs, Näsudden. (6i4605), på sågspånsstig, 1988 (AA-S).
- Galerina* sp. - N om Hovstalund (6i4313), videkärr, 1988 (AA-S).
- Ganoderma applanatum*, **platticka** - Fasterna (NS); Skedviken, Sjölandet, 1983.
- Ganoderma lucidum*, **lackticka** - Fasterna (NS); 2.5 km NNV om Rånäs, 1974 (HR); Mörby ruin, 1986.
- Gastrum pectinatum*, **kamjordstjärna** - 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1984 (AA-S).
- Gastrum quadrifidum*, **fyrflikig jordstjärna** (NT) - 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1984 (AA-S); Storskogen, längs nyanlagda skogsvägen vid Råbylund, 1986 (AA-S).
- Gloeophyllum sepiarium*, **vedmussling** - Fasterna (NS); Hammarn, Västergårdshagen, 1984 (AA-S).
- Gloeoporus dichrous*, **tvåfärgsticka** - Norra Varleda, på björk (HJ).
- Gloeoporus taxicola*, **blodticka** - Hammarn, Fredshagen, på tall, 1986 (AA-S).
- Gomphidius glutinosus*, **citronslemskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Gomphidius roseus*, **rosenslemskivling** - Fasterna (NS); Storskogen vid Råbylund, nära g:a hygget, 1982, 1984.
- Gomphus clavatus*, **violgubbe** (NT) - Fasterna (NS); 1 km S om Hagsättra, granskog, 1984 (AA-S); Storskogen vid Skurberget, 1985.
- Gymnopilus junonius*, **ringbitterskivling** - Hammarn, Fredshagen, 1986 (AA-S).
- Gymnopilus penetrans*, **fläckig bitterskivling** - Fasterna (NS).
- Gymnosporangium clavariiforme*, **hagtornsrost** - S om Råby längs gra järnvägen, på *Juniperus communis*, 1983 (AA-S).
- Gymnosporangium cornutum*, **hornrost** - Hammarn, Fredshagen, på *Sorbus aucuparia*, 1984 (AA-S).
- Gyrodon lividus*, **alsopp** - Fasterna (NS); Norra Varleda vid stranden av Gavel-Långsjön (HJ); Skedvikens strand, Sjölandet, under al, 1985 (AA-S).
- Hapalopilus rutilans*, **lysticka** - Fasterna (NS); Fredslund, på hassel just S om huset, 1984 (AA-S).
- Hebeloma crustuliniforme*, **tårfränskivling** - Fasterna (NS); Grindstugan i Granby (6i2603), 1988 (AA-S).
- Hebeloma mesophaeum*, **diskfränskivling** - Hammarn, längs vägen till Kronberg, 1985 (AA-S).
- Hebeloma truncatum*, **rödbrun fränskivling** - Hammarn, Kronbergahagen, hästhage, 1985 (AA-S).
- Heterobasidion annosum*, **rotticka** - Fasterna (NS); Hammarn, längs vägen till Kronberg, 1986 (AA-S).
- Heterotextus alpinus*, **vårplätt** - Hammarn, mellan Freden och Svärlinge, på tallpinne på västexponerad berghäll, 1983 (AA-S); Storskogen O om Råbylund, i torrt skogsbryn, 1988 (AA-S).
- Hydnellum aurantiacum*, **orange taggsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).
- Hydnellum conrescens*, **zontaggsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1984 (AA-S).
- Hydnellum ferrugineum*, **dropptaggsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).
- Hydnellum geogenium*, **gul taggsvamp** (NT) - Storskogen vid Skurberget, 1985 (AA-S).
- Hydnellum peckii*, **skarp dropptaggsvamp** - NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Hydnellum suaveolens*, **dofttaggsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).

- Hydnum repandum*, **blek taggsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984; Norra Varleda, 1987.
- Hydnum rufescens*, **rödgul taggsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984; Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Hygrocybe chlorophana*, **gul vaxskivling** - Norra Varleda (NS, HJ); nära Norra Varleda, 1984 (AA-S); Hammarn, Västergårdshagen, 1986.
- Hygrocybe citrinovirens*, **gröngul vaxskivling** (VU) - Fasterna (NS).
- Hygrocybe coccinea*, **blodvaxskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Västergårdshagen, 1984 (AA-S); Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-2461-S).
- Hygrocybe conica* (inkl. *H. nigrescens* och *H. tristis*), **toppvaxskivling** - Norra Varleda (NS, HJ); Kornamossen, 1984 (AA-S); Hammarn, Kronbergahagen, hästhage, 1985 (AA-S).
- Hygrocybe insipida*, **småvaxskivling** - Hammarn, Kronberg, hästhage, 1985 (AA-S, som *H. subminutuld*).
- Hygrocybe irrigata*, **grå vaxskivling** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, Kronberg, hästhage, 1984 (AA-S).
- Hygrocybe laeta*, **broskvaxskivling** - Hammarn, nära stenbrottet, under en, 1984 (AA-S); Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-S); 1 km S om Öst-erängby (AA-S).
- Hygrocybe lepida*, **kantarellvaxskivling** - Norra Varleda (HJ).
- Hygrocybe mucronella*, **bitter vaxskivling** - Norra Varleda (HJ).
- Hygrocybe nitrata*, **lutvaxskivling** - Hammarn, Västergårdshagen, 1984 (AA-S).
- Hygrocybe persistens*, **spetsvaxskivling** - Norra Varleda (HJ, ÅS); Hammarn, Kronbergahagen, i hästhage, 1985 (AA-S), 1987 (AA-S).
- Hygrocybe pratensis*, **ängsvaxskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, hästhage, 1984.
- Hygrocybe psittacina*, **papegojvaxskivling** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, Västergårdshagen, 1984 (AA-S).
- Hygrocybe punicea*, **scharlakansvaxskivling** (NT) - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, i hagarna, 1982, 1984, 1987 (AA-S).
- Hygrocybe reidii*, **honungsvaxskivling** - Hammarn, Kronberg, hage i kanten av granskog, 1985 (AA-S).
- Hygrocybe russocoriacea*, **lädervaxskivling** - Hammarn, Västergårdshagen, 1985 (AA-S), 1987.
- Hygrocybe spadicea*, **dadelvaxskivling** (NT) - Fasterna (NS).
- Hygrocybe virginea*, **vit vaxskivling** - Hammarn, Kronberg, hästhage, 1984 (AA-S), 1987.
- Hygrophoropsis aurantiaca*, **narrkantarell** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982, 1983.
- Hygrophorus agathosmus*, **doftvaxskivling** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982 (AA-S).
- Hygrophorus camarophyllus*, **sotvaxskivling** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982 (AA-S); Hammarn, 1983.
- Hygrophorus erubescens*, **besk vaxskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Hygrophorus hedrychii*, **björkvaxskivling** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1983 (AA-S).
- Hygrophorus hypothejus*, **frostvaxskivling** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982, 1987.
- Hygrophorus karstenii*, **äggvaxskivling** - O om Hagsättra, granskog, 1984.
- Hygrophorus olivaceoalbus*, **oliwaxskivling** - Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982; Hammarn, 1987.
- Hygrophorus persoonii*, **vitbrun vaxskivling** - Freden, i hässle, 1986 (AA-S).
- Hygrophorus pustulatus*, **grynvaxskivling** - Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1983 (AA-S), 1987.
- Hymenochaete rubiginosa*, **rostöra** - Fasterna (NS); Freden, 1983 (AA-S); Fredslund, 1984 (AA-S).
- Hymenochaete subfuliginosa*, **ekborstskinn** (VU) - Norra Varleda (HJ).
- Hymenochaete tabacina*, **kantöra** - Fasterna (NS); Fredslund, 1984 (AA-S); Hammarn, 1984.
- Hyphoderma echinocystis*, **flodtagging** (DD) - Norra Varleda, 1949 (Haglund-S).
- Hypholoma capnoides*, **rökslöjkskivling** - Fasterna (NS); 1 km S om Hagsättra, granskog, 1984.
- Hypholoma fasciculare*, **svavelgul slöjkskivling** - Fredslund, på jätteoxel, 1982 (AA-S).
- Hypholoma lateritium*, **tegelröd slöjkskivling** - Fasterna (NS).
- Inocybe asterospora*, **stjärntråding** - Freden, i hässle, 1985 (AA-S).
- Inocybe bongardii*, **dofttråding** - Norra Varleda (HJ).

- Inocybe dulcamara*, **bittersöt tråding** - Stranden av Gavel-Långsjön O om Norra Varleda (HJ).
- Inocybe geophylla*, **sidentråding** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S); Fasterna (NS, var. *lilacina*); Hammarn, Fredshagen vid Freden, i hässle, 1985 (AA-S, var. *lilacina*).
- Inocybe rimosa*, **topptråding** - Fasterna (NS).
- Inonotus dryophilus*, **kärnticka** (VU) - Fasterna (NS).
- Inonotus obliquus*, **sprängticka** - Fasterna (NS); Skedviken, Sjölandet, 1983.
- Inonotus radiatus*, **alticka** - Fasterna (NS); Skedviken, Sjölandet, på al, 1983.
- Inonotus rheades*, **rävticka** - Fasterna (NS); Hammarn, stenbrottet, på asp, 1983 (AA-S).
- Inonotus tomentosus*, **luddticka** (NT) - Fasterna (NS, som *Coltricia tomentosa*).
- Ischnoderma benzoinum*, **sotticka** - Fasterna (NS); stora vägkorsningen mellan Fixbyle och Hagsättra, 1985 (AA-S).
- Laccaria amethystina*, **ametistskivling** - Fredslund, hässle, 1984 (AA-S); Hammarn, 1984.
- Laccaria bicolor*, **tvåfärgad laxskivling** - Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1983 (AA-S).
- Laccaria laccata*, **laxskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Laccaria tortilis*, **dvärglaxskivling** - Freden, längs vägen över Hammarn, 1985 (AA-S, som *L. cf. altaica*).
- Lactarius acerrimus*, **gaffelriska** (NT) - Norra Varleda (HJ); Hammarn, 1988; N om Ålderbacken längs g:a järnvägsbanken, 1988.
- Lactarius aquizonatus*, **blek fransriska** - Norra Varleda (HJ); N om Ålderbacken längs g:a järnvägsbanken, 1988 (AA-S).
- Lactarius aspideus*, **videriska** - Kornamossen vid Lillhammar, 1965 (HJ).
- Lactarius camphoratus*, **kamferriska** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1982 (AA-S).
- Lactarius citriolens*, **fransriska** - Fasterna (NS).
- Lactarius controversus*, **fläckriska** - Fasterna (NS); Norra Varleda (HJ).
- Lactarius deliciosus*, **läcker riska** - Fasterna (NS); Storskogen mellan Råbylund och Skurberget, 1985; 1 km O om Hagsättra, 1985 (AA-S); S om Lindbacken, 1988.
- Lactarius deterrimus*, **blodriska** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget 1985.
- Lactarius flexuosus*, **buktriska** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Lactarius fuliginosus*, **rökriska** - Rånäs skjutbana, hässle, 1984 (AA-S).
- Lactarius fulvissimus*, **rävriska** - Rånäs slottspark, i gräsmatta under lind, 1987 (AA-S).
- Lactarius glyciosmus*, **kokosriska** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1983 (AA-S); Rånäs skjutbana, 1984; Hammarn, 1987.
- Lactarius helvus*, **lakritsriska** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982.
- Lactarius hysginus*, **gulskivig riska** - Norra Varleda (NS, HJ); Storskogen vid Skurberget, 1985 (AA-S).
- Lactarius mammosus*, **mörk kokosriska** - Hammarn, vid vägen till Kronberg, hällmark, 1987 (AA-S).
- Lactarius mitissimus*, **brandriska** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983 (AA-S).
- Lactarius moseri*, **knoppriska** - Fixbylevägen vid avtaget mot Hagsättra, i *Sphagnum*, 1985 (AA-S).
- Lactarius necator*, **svartriska** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Lactarius olivinus*, **olivinriska** - N om Hovstälund (6i4313), 1988 (AA-S); NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Lactarius pergamenus*, **grönmjölkg vitriska** - Norra Varleda (HJ).
- Lactarius piperatus*, **slät vitriska** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1984.
- Lactarius pubescens*, **blek skäggriska** - Fasterna (NS); Grindstugan i Granby, 1985 (AA-S); Norra Varleda, vid stranden av Gavel-Långsjön (HJ).
- Lactarius pyrogalus*, **hasselriska** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984; Oxhagen, bakom Rånäs skola, 1984.
- Lactarius quietus*, **ekriska** - Fasterna (NS); Freden, vid ek, 1985 (AA-S).
- Lactarius repraesentaneus*, **gulriska** - Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Lactarius resimus*, **alabasterriska** - Fasterna (NS); Hammarn, Västergårdshagen, 1985 (AA-S).
- Lactarius rufus*, **pepparriska** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Lactarius scrobiculatus*, **svavelriska** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982.
- Lactarius spinosulus*, **fjällriska** - Hammarn, Kronbergahagen, 1987 (AA-S).
- Lactarius thejogalus*, **småriska** - Svärlinge, bland aspar, 1984 (AA-S).

- Lactarius torminosus*, **skäggriska** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1982.
- Lactarius trivialis*, **skogsrisika** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982.
- Lactarius uvidus*, **lilariska** - Kornamossen, 1984 (AA-S).
- Lactarius vellereus*, **luden vitrisika** - Fasterna (NS); Oxhagen bakom skolan i Rånäs, 1984; Hammarn, Fredshagen, 1984.
- Lactarius vietus*, **grårisika** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1983 (AA-S).
- Lactarius violascens*, **stor lilariska** - Norra Varleda (NS, HJ); mellan Freden och Fredslund, under ek, 1985.
- Lactarius volemus*, **mandelrisika** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen och Kronbergahagen, 1984 (AA-S).
- Lactarius zonarius*, **zonrisika** - Norra Varleda (HJ).
- Laetiporus sulphureus*, **svavelticka** - Fasterna (NS); Getingbol, på grov ek, 1990.
- Leccinum duriusculum*, **brun aspsopp** - Hammarn, Västergårdshagen, under asp, 1985.
- Leccinum pseudoscabrum*, **hasselopp** - Fasterna (NS); Hammarn, Västergårdshagen (6il414), under ek, 1987 (AA-S); Norra Varleda, hasselskog, 1945-1965 (HJ).
- Leccinum niveum*, **kärropsopp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982; Hammarn, 1985; Norra Varleda, i *Sphagnum* (HJ).
- Leccinum oxydabile* - Badplatsen Lindbacken vid Gavel-Längsjön (7i0008), under tall och björk, 1987 (AA-S).
- Leccinum percandidum*, **blek björksopp** - Hammarn, Västergårdshagen, under asp, 1985 (AA-S); Norra Varleda, längs stigen till stranden, vid asp (HJ-S?).
- Leccinum quercinum*, **eksopp** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, under ek, 1986 (AA-S).
- Leccinum roseofractum*, **rodnande strävsopp** - Fasterna (NS); Norra Varleda (HJ); Norra Varleda (HJ, som *L. melaneum*).
- Leccinum rufum*, **aspsopp** — Fasterna (NS); Hammarn, under asp, 1984.
- Leccinum scabrum*, **björksopp** — Fasterna (NS); Ploglandshagarna, 1984; Hammarn, 1984.
- Leccinum versipelle*, **tegelsopp** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1982.
- Leccinum thalassinum* - Norra Varleda, under björk (HJ, oklart vilken art namnet syftar på).
- Leccinum varicolor*, **fläck-sopp** - Fasterna (NS); Kornamossen åt öster, 1984; N om Freden, alkärr (AA-S); Norra Varleda, i *Sphagnum* (HJ).
- Lentinellus micbeneri*, **navelmussling** - Hammarn, Kronberg, 1986 (AA-S).
- Lentinellus vulpinus*, **rynk-mussling** (NT) — Fasterna (NS).
- Lentinus conchatus*, **broks-mussling** - Hammarn, vid backen mot Svärlinge, 1984 (AA-S).
- Lentinus lepideus*, **syllsvamp** - Fasterna (NS); på järnvägen mellan Rimbo och Uppsala, mycket allmän (HJ); Råby, på syllar i trädgård, 1988 (AA-S).
- Lenzites betulina*, **björkmussling** - Fasterna (NS); O om Hagsättra, 1984 (AA-S); Norra Varleda, 1987.
- Lepiota aspera*, **spärrfjällskivling** - Fasterna (NS).
- Lepiota clypeolaria*, **spenslig fjällskivling** - Fasterna (NS); Fredslund, 1986 (AA-S).
- Lepiota cristata*, **syrlig fjällskivling** - Fasterna (NS).
- Lepiota cf. grangei*, **grönfjällig fjällskivling** (VU) - Hammarn, Kronberg (6il814), i lövskog med ek och hassel, 1985 (AA-S, conf. Åke Strid). Svampens hatt och fot var grönfjälliga och överensstämmer också i övrigt med beskrivningen av *L. grangei*, en art som anses sårbar i Gårdenfors (2000) men som inte upptas för Sverige i Dossing & Knudsen (1992).
- Lepiota ventriosospora*, **gullockig fjällskivling** - Hammarn, Kronbergahagen, 1984 (AA-S).
- Lepista flaccida*, **rödbrun tratts-kivling** - Fasterna (NS, som *L. gilva*); Fasterna (NS, som *L. inversa*); Storskogen, rishögar, 1983 (AA-S, som *L. inversa*).
- Lepista irina*, **irismusseron** - Fasterna (NS); Grindstugan i Granby, under alm i gräsmatta, 1987, 1993, 1994 (AA-S, det. Åke Strid).
- Lepista luscina*, **ängsmusseron** - Grindstugan i Granby, under alm i gräsmatta, 1987, 1993, 1994 (AA-S, det. Åke Strid).
- Lepista nuda*, **blåmusseron** - Fasterna (NS); Freden 1982; Fredslund 1985 (AA-S).
- Lepista personata*, **höstmusseron** - Fasterna (NS); Freden, 1983 (AA-S).
- Leucogyrophana mollusca*, **stor spindelgröppa** - Hammarn, Västergårdshagen, på grangårdsgård, 1984 (AA-S).
- Leucopaxillus giganteus*, **jättetratts-kivling** - Fasterna (NS); Sjölandet, kohage, 1985.

- Limacella glioderma*, **brun klibbskivling** - Fasterna (NS).
- Lycoperdon echinatum*, **igelkottsroksvamp** (NT) - Hammarn, Kronbergahagen (611814), hässle, 1985 (AA-S).
- Lycoperdon lividum*, **kornig röksvamp** - Hammarn, Freden, torrbacke, 1984 (AA-1974-S); Svärtinge, 1984 (AA-2383-S).
- Lycoperdon perlatum*, **vårtig röksvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984; Nära Västgötatorp, 1985 (AA-2470-S).
- Lycoperdon pyriforme*, **gyttrad röksvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Lycoperdon umbrinum*, **umbraröksvamp** - Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).
- Lyophyllum connatum*, **vit tuvskivling** - S om Kornamossen, väggkant, 1984.
- Lyophyllum fumosum*, **röktuvskivling** - Fasterna (NS).
- Lyophyllum rancidum*, **mjölgråskivling** - Hammarn, Västergårdshagen, kärrkant, 1984 (AA-S).
- Lyophyllum semitale*, **mjölsvärting** - Storskogen vid Råbylund (612425), 1987 (AA-S, det. Åke Strid).
- Macrolepiota excoriata*, **fnasig fjällskivling** - Fasterna (NS).
- Macrolepiota procera*, **stolt fjällskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Västergårdshagen 1984.
- Macrolepiota rhacodes*, **rodnande fjällskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-S).
- Marasmiellus ramealis*, **grenbrosking** - Fredslund, 1985 (AA-S).
- Marasmius androsaceus*, **tagelbrosking** - Hammarn, Fredshagen, 1985.
- Marasmius epiphyllus*, **dvärgbrosking** - Hammarn, Fredshagen, på löv, 1983 (AA-S).
- Marasmius oreades*, **nejlikbrosking** - Fasterna (NS); Sjölandet, beteshage, 1983; Fredslund, 1984.
- Marasmius prasiomus*, **skarp lökbrosking** - Hammarn, Kronbergahagen, 1984 (AA-S); Fredslund, 1984 (AA-S).
- Marasmius rotula*, **hjulbrosking** - Hammarn, Fredshagen, 1985 (AA-S); Fredslund, 1985.
- Marasmius scorodoni*, **lökbrosking** - Hammarn, vägen mellan Freden och Svärtinge, 1984 (AA-S); Hammarn, Kronbergahagen, 1987.

Igelkottsroksvamp *Lycoperdon echinatum*. Teckning: Bengt Nicolson

- Marasmius undatus*, **bräkenbrosking** - Norra Varleda, (HJ).
- Megacollybia platyphylla*, **strecknagelskivling** - Hammarn, Fredshagen, 1984.
- Melampsora caprearum*, **skorprost** - Hammarn, mellan Freden och Fredslund, på *Salix caprea*, oerhört talrikt, 1984 (AA-S).
- Melampsora populnea*, **asprost** - Hammarn, mellan Freden och Fredslund, på ungsrott av *Populus tremula*, 1984 (AA-S).
- Melampsora vernalis*, **vårrost** - Hammarn, Västergårdshagen (613412), på *Saxifraga granulata*, 1987 (AA-S).
- Melanoporioidium betulinum*, **björkrost** - Freden, på ungsrott av *Betula*, 1984; O om Kronberg, på *Betula*, 1984 (AA-S).
- Melanogaster broomeianus*, **aromatisk slemtryffel** - Grindstugan i Granby, 1991 (AA-S, det. Lars Kers).
- Melanoleuca arcuata* - Rånäs bruk, gräsmatta, 1987 (AA-S).
- Melanoleuca melaleuca*, **mörkmusseron** - 1 km S om Hagsättra, 1985 (AA-S).
- Melanoleuca strictipes*, **sommarmusseron** - Fasterna (NS); Fredslund, 1985 (AA-S).
- Merulius tremellosus*, **dallergröppa** - Hammarn, Fredshagen, 1984 (AA-S).
- Microbotryum violaceum*, **ståndarsot** - Fasterna k: a, på *Silene latifolia*, 1983 (AA-S, som *Ustilago violacea*).
- Microbotryum violaceum* var. *stellariae* - Norra Varleda, på *Stellaria graminea*, 1984 (AA-S, som *Ustilago violacea* var. *stellariae*).
- Mycena amicta*, **fjunhätta** - Hammarn (61514), på murken aspstock, 1988 (AA-S).
- Mycena epipterygia*, **flåhätta** - Hammarn, 1983; mellan landsvägen och Skurberget, 1985 (AA-S).
- Mycena flavoalba*, **gulvit hätta** - Hammarn, Kronberg, hästhage, 1985 (AA-S).
- Mycena galericulata*, **rynkhätta** - Fasterna (NS).
- Mycena galopus*, **mjölkhätta** - Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Mycena inclinata*, **tuvhätta** - Fasterna (NS); Hammarn, mellan Freden och Kronberg, 1985 (AA-2316-S).
- Mycena polygramma*, **silverhätta** - Fasterna (NS); Fredslund, 1984 (AA-S); Hammarn, nära Kronberg, 1984 (AA-S).
- Mycena pura*, **rättikhätta** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984.
- Mycena rosella*, **rosenhätta** - Hammarn, 1983 (AA-S); Kronbergahagen, 1987 (AA-S); Storskogen vid Råbylund, 1987.
- Mycena sanguinolenta*, **mörkeggad blodhätta** - Hammarn, 1984.
- Mycena stipata*, **luthätta** - Hammarn (61514), 1988 (AA-S).
- Mycena viscosa*, **stor flåhätta** - S om Österängby i källgranskog, 1984 (AA-S).
- Mycena vulgaris*, **klibbhätta** - Storskogen öster om Råbylund, 1983, (AA-S, det. Åke Strid); 1 km S om Hagsättra, 1984 (AA-S); Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-S).
- Nidularia deformis*, **gyttrad nästsvamp** - Hammarn, Fredshagen, kärrkant, 1985 (AA-S).
- Ochropsora ariae*, **rönnrost** - Fredslund, på *Anemone nemorosa*, 1983 (AA-S).
- Oligoporus stipticus*, **bitterticka** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983.
- Oligoporus subcaesius*, **blek blåticka** - Norra Varleda, ek-hasselskog, mycket talrikt (HJ).
- Omphalina fibula*, **vaxnavling** - Fredslund, i mossa på häll, 1985 (AA-S).
- Omphalina pyxidata*, **torvnavling** - Fredslund, grusplan, 1986 (AA-S).
- Omphalina umbellifera*, **vecknavling** - Storskogen vid Råbylund, hygge, 1983 (AA-S).
- Oxyporus populinus*, **lönnticka** - Fasterna (NS); Rånäs slottspark, på lönn, 1987 (AA-S).
- Oxyporus corticula*, **barkticka** - Norra Varleda, på rönn (HJ).
- Panaeolus foenicicii*, **slätterbroking** - Grindstugan i Granby (612603), gräsmatta, 1988 (AA-S).
- Panaeolus sphinctrinus*, **gråbroking** - Mellan Freden och Fredslund, 1984 (AA-S).
- Panellus mitis*, **vintermussling** - Fasterna (NS); Hammarn, nära Kronberg, 1984 (AA-S); 1 km S om Hagsättra, 1984 (AA-S).
- Panellus serotinus*, **grönmussling** - Hammarn, Kronberg, 1984 (AA-S); nära Freden, 1985 (AA-S).
- Paxillus atrotomentosus*, **sammetsfotad pluggskivling** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984; S om Hagsättra, 1984 (AA-S); V om Kornamossen, 1984; Hammarn, 1988.
- Paxillus filamentosus*, **alpluggskivling** - Fasterna (NS); Norra Varleda vid stranden av Gavel-Långsjön (HJ); Skedviken vid åmynningen, 1984.

- Paxillus involutus*, **pluggskivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Paxilluspanuoides*, **källarkantarell** - 1 km S om Hagsättra, granskog (AA-S).
- Perenniporia medulla-panis*, **brödmärgsticka** (NT) - Ploglandshagarna, O om Kronberg, 1984 (AA-S).
- Perenniporia subacida*, **gräddticka** (NT) - Norra Varleda, granskog invid landsvägen till Knutby, nära länsgränsen, 1961 (HJ).
- Phallus impudicus*, **stinksvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronbergahagen, 1985-1987.
- Phanerochaete sanguinea*, **rödvedskinn** - N om Hovstalund (6i4313), 1988 (AA-S).
- Pheleinus conchatus*, **sälgticka** - Fasterna (NS).
- Pheleinus ferrugineofuscus*, **ullticka** - V om Norra Varleda, mellan Nyby och Apalbol, på liggande gran (HJ).
- Pheleinus igniarius* s. lat., **eldticka** - Fasterna (NS); Norra Varleda, tämligen talrik på björk (HJ, som *P. cinereus*).
- Pheleinus laevigatus*, **valkticka** - Fasterna (NS).
- Pheleinus nigricans*, **svart eldticka** - Norra Varleda, på i gräset liggande björkstammar (HJ).
- Pheleinus pomaceus*, **plommonticka** - Fasterna (NS); Storhammar, på plommon i övergiven trädgård, 1963 (HJ).
- Pheleinuspopulicola*, **stor aspticka** (NT) - 2 km NNV om Rörby, Fågelsången (HJ); Rörby, 1986.
- Pheleinus punctatus*, **kuddticka** - Fasterna (NS); Fredslund, på hassel, 1984; Kronberg, på hassel, 1984 (AA-S).
- Pheleinus tremulae*, **aspticka** - Norra Varleda (HJ)
- Phellodon melaleucus*, **svartvit taggsvamp** - Fasterna (NS); Hammarn, stenbrottet, 1984 (AA-S).
- Phellodon niger*, **svart taggsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).
- Phellodon tomentosus*, **tratttaggsvamp** - Hammarn, 1984 (AA-S); Storskogen vid Skurberget, 1985 (AA-S).
- Phlebia radiata*, **ribbgryna** - Freden, på ekgren, 1985 (AA-S).
- Pholiota flammans*, **svaveltofsskivling** - Fasterna (NS); 1 km S om Österängby, 1985 (AA-S).
- Pholiota lenta*, **slemflamskivling** - Fasterna (NS).
- Pholiota mutabilis*, **föränderlig tofsskivling** - Fasterna (NS); Ploglandshagarna, 1984; 1 km S om Hagsättra, 1984.
- Pholiota squarrosa*, **fjällig tofsskivling** - Fasterna (NS); Fredslund, på jätteoxel, 1983; Rånäs bruk, vid magasinen, 1987.
- Phragmidium mucronatum*, **rosrost** - Fredslund, på odlad Rosa, 1994 (AA-S).
- Phragmidium potentillae*, **fingerörtsrost** - Hammarn, Fredshagen, på *Potentilla argentea*, 1986 (AA-S).
- Piptoporus betulinus*, **björkticka** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, på *Betula*, 1984; Hammarn, 1986.
- Pleurotus dryinus*, **ringmussling** - Kronberg, (6H715), på ek, 1988 (AA-S, det. Åke Strid).
- Pleurotus ostreatus*, **ostrommussling** - Hammarn, Kronberg, 1984 (AA-S); Fredslund, oxelgrenar, 1985.
- Pleurotus pulmonarius*, **blek ostrommussling** - Fasterna (NS).
- Pluteus atricapillus*, **hjortskölding** - Fasterna (NS); Fredslund, sågspånshög, 1985 (AA-S).
- Pluteus leoninus*, **gulskölding** - Hammarn, Fredshagen, 1985; nära Kronberg (611715), 1986, 1988 (AA-S).
- Pluteus salicinus*, **blågrå skölding** - N om Bäck vid g:a järnvägen (7h2035), 1988 (AA-S).
- Pluteus umbrosus*, **borstskölding** (NT) - Norra Varleda (HJ).
- Polyporus brumalis*, **vinterticka** - Prästgårdshagen, 1983 (AA-S).
- Polyporus ciliatus*, **sommarticka** - S om Fredslund, 1983.
- Polyporus melanopus*, **trattticka** - Norra Varleda, på kalkmark (HJ); Lindholmen i Gavel-Långsjön (HJ).
- Polyporus squamosus*, **fjällticka** - Fasterna (NS).
- Polyporus varius*, **strumpticka** - Skedviken, Sjölandet, 1984 (AA-S).
- Psathyrella caput-medusae*, **medusaspröding** - Fasterna (NS).
- Psathyrella spadicea*, **tuvspröding** - Mörby ruin, 1985 (AA-S).
- Psathyrella* sp. - Hammarn, Västergårdshagen, 1983 (AA-1746-S).
- Pseudoclitocybe cyathiformis*, **trattnavling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983 (AA-S).
- Pseudocraterellus undulatus*, **kruskantarell** - Hammarn, Kronbergahagen, 1984 (AA-S); Hammarn, Västergårdshagen, 1986 (AA-S).
- Pseudohydnum gelatinosum*, **gelétagging** - Hammarn, stenbrottet, 1982.

- Psilocybe merdaria*, **rotslätskivling** - Fasterna (NS).
- Pterula multifida*, **barrmattsvamp** - Hammarn, längsvägen till Kronberg, under granris, 1984 (AA-S); Hammarn nära Freden (AA-S).
- Puccinia bistortae*, **ormrotsrost** - Hammarn, Västergårdshagen, på *Bistorta vivipara*, 1984 (AA-S); SO om Målsjön, på *Bistorta vivipara*, 1984 (AA-S).
- Puccinia coronata* var. *coronata*, **kronrost** - O om Kornamossen, på *Rhamnus frangula*, 1983 (AA-S); Fredslund, på *Avena sativa*, 1984 (AA-S); Storandsmossen, 1988.
- Puccinia hieracii*, **fibblerost** - Fredslund, på *Taraxacum*, 1984 (AA-S).
- Puccinia hysteriorum*, **haverrotsrost** - Fasterna k:a, på *Tragopogon pratensis*, 1983 (AA-S).
- Puccinia magnusiana*, **vassprickrost** - Fredslund, på *Phragmites*, 1985 (AA-S).
- Pucciniaaporum*, **hästhovsrost** - G:a järnvägsbanken nära Råby, på *Tussilago*, 1983 (AA-S).
- Puccinia punctiformis*, **luktrost** - Skedviken, Sjölandet, på *Cirsium arvense*, 1983 (AA-S).
- Puccinia recondita*, **brunrost** - Fredslund, vid ån, på *Ranunculus repens*, 1986 (AA-S), på *Aquilegia vulgaris*, 1986.
- Puccinia violae*, **violrost** - O om Rånäs, Kärringbacken (6i4207), på *Viola riviniana*, 1986 (AA-S).
- Pucciniastrum areolatum*, **lockrost** - S om Lillhammar, på *Picea abies*, 1984 (AA-S); Fredslund, på *Prunus padus*, 1984 (AA-S).
- Pucciniastrum vaccinii*, **blåbärsrost** - 1 km S om Hagsättra, på *Vaccinium uliginosum*, 1984 (AA-S).
- Pycnoporus cinnabarinus*, **cinnoberticka** - Fasterna (NS); Hammarn, 1984 (AA-S).
- Ramaria aurea*, **guldfingersvamp** - Fasterna (NS).
- Ramaria eumorpha*, **granfingersvamp** - Fasterna (NS).
- Ramaria flava*, **gul fingersvamp** - Fasterna (NS).
- Ramaria sanguinea*, **fläckfingersvamp** (VU) - Norra Varleda, ek-hasselskog (HJ).
- Ramaria stricta*, **rak fingersvamp** - 2 km SO om Österängby, källgranskog, 1984 (AA-S, som *Ramaria* ef. *condensata*).
- Ramaria* spp. - Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-2041-S); d:o (AA-2040-S).
- Resupinatus applicatus*, **strimmussling** - Grindstugan i Granby (6i2504), 1987 (AA-S, det. Åke Strid).
- Rhizopogon roseolus*, **rodnande hartryffel** - Längs skogsvägen S om Kornamossen, 1984 (AA-S, det. Lars Kers).
- Rozites caperatus*, **rynkad tofsskivling** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982; Hammarn, 1982.
- Russula acrifolia*, **skarp svedkremla** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, nära Kronberg, 1985 (AA-S).
- Russula adusta*, **svedkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1988 (AA-S).
- Russula aeruginea*, **grönkremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
- Russula albonigra*, **gråsvart kremla** - Norra Varleda (HJ).
- Russula anatina*, **skimmerkremla** - Fasterna (NS).
- Russula aurea*, **guldkremla** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, Fredshagen, 1985 (AA-S).
- Russula azurea*, **azurkremla** - Apalbol (NS, HJ); 1 km öster om Hagsättra, granskog, 1985; NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Russula badia*, **pepparkremla** - Norra Varleda (HJ); O om Rånäs, Kärringbacken, 1988 (AA-S).
- Russula betularum*, **blek giftkremla** — Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, Fredshagen, alkärr, 1985.
- Russula caerulea*, **puckelkremla** - Storskogen vid Skurberget, 1986 (AA-S).
- Russula cinnamomicolor*, **kanelkremla** - Hammarn, Kronberg, 1986 (AA-S, det. Åke Strid).
- Russula claroflava*, **gulkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, i kärr, 1985.
- Russula consobrina*, **nässelkremla** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-S).
- Russula cremeoavellanea*, **gul mandelkremla** - Fasterna (NS).
- Russula decolorans*, **tegelkremla** — Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1982; Storskogen vid Skurberget, 1982.
- Russula delicata*, **trattkremla** — Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1982 (AA-S).
- Russula densifolia*, **tätskivig svedkremla** - Fasterna (NS).
- Russula depallens*, **bleknande björkkremla** - Norra Varleda (HJ).
- Russula emetica*, **giftkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Russula farinipes*, **mjölfotskremla** - Norra Varleda (HJ); Ploglandshagarna, 1985 (AA-S); Hammarn, Fredshagen, 1988.

- Russula firmula*, **glanskremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula foetens, **stinkkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1982; Fredslund, 1982.
Russula font-queri, **gyllenkremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula fragilis, **skörkremla** - Fasterna (NS).
Russula gracillima, **spädkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, norr om Freden; Fredshagen, 1986 (AA-S).
Russula grata, **marsipankremla** - Norra Varleda (HJ).
Russula grisea, **duvkremla** - Fasterna (NS).
Russula heterophylla, **gaffelkremla** - Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-S).
Russula mota, **mörkeggad stinkkremla** - Hammarn, Västergårdshagen, 1994 (AA-S).
Russula integra, **mandelkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1982.
Russula lepida, **fagerkremla** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, Kronbergahagen, 1985 (AA-S), 1988 (AA-S).
Russula lilacea, **lilakremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula lundellii, **praktkremla** - Fasterna (NS).
Russula lutea, **äggkremla** - Fasterna (NS); nära Ålderbäcken (HJ, som *Russula vitellina*); Hammarn, Fredshagen, 1985 (AA-S).
Russula luteotacta, **gulnande blodkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Freden, 1986 (AA-S, det. Åke Strid).
Russula maculata, **fläckkremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula mairei, **bokkremla** - Fasterna (NS).
Russula medullata - Norra Varleda (HJ).
Russula cf. *nitida*, **åderkremla** - Rånäs slottspark (6h2647), under lind, 1987 (AA-3048-S).
Russula obscura, **vinkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, granskog, 1984.
Russula olivacea, **rödfotad läderkremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula paludosa, **storkremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn, 1984; Storskogen vid Skurberget, 1984.
Russula postiana, **grön äggkremla** - Hammarn, Västergårdshagen, 1986 (AA-S).
Russula puellaris, **sienakremla** - Norra Varleda (NS, HJ); Hammarn (6il813), 1984, 1988 (AA-S).
Russula queletii, **krusbärskremla** - Norra Varleda (NS, HJ); 1 km S om Hagsättra, 1984; Storskogen vid Skurberget, 1987.
Russula cf. *raoultii*, **citronkremla** - Fredslund, under ek, 1985 (AA-S, det. Inga-Britt Westerberg).
Russula rhodopoda, **lackkremla** - Apalbol (**HJ**).
Russula risigallina, **aprikoskremla** - Norra Varleda (HJ); Hammarn, Fredshagen, 1984.
Russula romellii, **mångfärgad kremla** - Fasterna (NS).
Russula roseipes, **rosenfotskremla** - Norra Varleda (HJ).
Russula sanguinea, **blodkremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula turci, **jodoformkremla** - Fasterna (NS).
Russula undulata, **purpurkremla** - Fasterna (NS).
Russula velenovskyi, **gulröd kremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula versicolor, **skarp sienakremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula vesca, **kantkremla** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1984; Kronbergahagen, 1987; NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
Russula violacea, **violkremla** - Norra Varleda (NS, HJ).
Russula xerampelina, **sillkremla** - Norra Varleda, rödblå hatt (NS, HJ); Storskogen vid Skurberget, 1982; Hammarn, Kronbergahagen, med grön hatt, 1986 (AA-S).
Sarcodon imbricatus, **fjällig taggsvamp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984.
Schizopora paradoxa, **klyvporing** - Freden, 1984 (AA-S).
Scleroderma areolatum, **rutig rottryffel** - Fredslund, i åkerkant, 1984 (AA-S, conf. Åke Strid).
Scleroderma citrinum, **gul rottryffel** - Freden i rabatt, 1984 (AA-S).
Scytinostroma portentosum, **naftalinskinn** - Norra Varleda, på liggande sälg (HJ).
Serpula lacrimans, **hussvamp** - Fasterna (NS).
Sistotrema confluens, **taggticka** - Hammarn, Fredshagen, 1984 (AA-S).
Skeletocutis amorpha, **gullticka** - Storskogen, O om Råbylund (6i2323), 1988 (AA-S).
Sphaerobolus stellatus, **slungboll** - Hammarn, Västergårdshagen, hässle, 1984.
Spongipellis spumeus, **skumticka** (NT) - Fasterna (NS).
Steccherinum ochraceum, **ockratagging** - Norra Varleda, på tunna hasselpinnar, 1987 (AA-S); Hammarn, 1988 (AA-S, det. Åke Strid).

- Steccherinum* sp. - Fredslund, på kvistar av *Ribes rubrum*, 1984 (AA-S).
- Stereum gausapatum*, **brunskinn** - Mellan Kronberg och Västgötatorp, på liggande jätteek, 1984 (AA-S).
- Stereum hirsutum*, **raggskinn** - Fasterna (NS).
- Stereum rugosum*, **styvskinn** - Fasterna (NS); Hammarn, Kronberg, på hassel, 1984 (AA-S).
- Stereum subtomentosum*, **sammetsskinn** - Vid Kronberg, O om g:a järnvägen, 1984 (AA-S).
- Strobilurus esculentus*, **grankotteskivling** - Fasterna (NS).
- Strobilurus stephanocystis*, **tallkotteskivling** - Hammarn, Västergårdshagen, 1983 (AA-S).
- Stropharia aeruginosa*, **ärggrön kragkivling** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982 (AA-S).
- Stropharia albocrenulata*, **tårkragskivling** (NT) - Norra Varleda (NS, HJ).
- Stropharia coronilla*, **veckad kragkivling** - Fasterna (NS); Fredslund, gräsmatta, 1984 (AA-S).
- Stropharia cyanea*, **blågrön kragkivling** - Grindstugan i Granby, hallonland, 1987 (AA-S).
- Stropharia hornemannii*, **stor kragkivling** - Storskogen vid Skurberget, 1983 (AA-S).
- Stropharia semiglobata*, **gul kragkivling** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982 (AA-S).
- Suillus bovinus*, **örsopp** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S); Hammarn, 1984.
- Suillus flavidus*, **slemsopp** - Kornamossen, 1984 (AA-S); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S); Hammarn, 1985 (AA-S).
- Suillus granulatus*, **grynsopp** - Fasterna (NS); N om Ålderbäcken, vid g:a järnvägs korsningen, 1984; badplatsen Lindbacken vid Gavel-Långsjön, 1984; badplatsen S om Äspenbol vid Ubby-Långsjön, 1987.
- Suillus grevillei*, **lärsopp** - S om Kornamossen, under *Larix*, 1984; Ålderbäcken (7h0947), 1988 (AA-S).
- Suillus luteus*, **smörsopp** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1982.
- Suillus variegatus*, **sandsopp** - Fasterna (NS); Hammarn, stenbrottet, 1984; Storskogen vid Skurberget, 1984.
- Thelephora palmata*, **busksvamp** - Hammarn, 1984 (AA-S).
- Thelephora penicillata*, **trollskägg** - Hammarn, Västergårdshagen, 1984 (AA-S).
- Thelephora terrestris*, **vårtöra** - Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).
- Trachyspora intrusa*, **daggkåpsrost** - Hammarn, Västergårdshagen, på *Alchemilla monticola*, 1983 (AA-S).
- Trametes hirsuta*, **borstticka** - Fasterna (NS); Hammarn, på tall, 1983 (AA-S).
- Trametes ochracea*, **zonticka** - Fasterna (NS).
- Tranzschelia anemones*, **sipprost** - Fredslund, på *Anemone nemorosa*, 1983 (AA-S).
- Tremella mesenterica*, **gullkrös** - S om Kronberg, längs g:a järnvägen, 1983.
- Tremiscus helvelloides*, **gelétrattig** - Fasterna (NS).
- Trichaptum abietinum*, **violticka** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S).
- Tricholoma album*, **rättikmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, blandskog, 1984; Fredslund, 1986.
- Tricholoma columbetta*, **silkesmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, stenbrottet, 1984, 1987 (AA-S).
- Tricholoma flavovirens*, **riddarmusseron** - Norra Varleda (NS, HJ); Storskogen, 1982; Hammarn, Fredshagen, 1983 (AA-S).
- Tricholoma fracticum*, **besk kastanjemusseron** - Norra Varleda (HJ).
- Tricholoma fulvum*, **fläckmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1984.
- Tricholoma imbricatum*, **fjällmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, vid vägen till Kronberg (6il512), 1987 (AA-S).
- Tricholoma inamoenum*, **luktmusseron** - 1 km S om Österängby, sumpgranskog, 1985 (AA-S).
- Tricholoma myomyces*, **gråmusseron** - Fasterna (NS); mellan landsvägen och Skurberget, 1985 (AA-S).
- Tricholoma pessundatum*, **droppmusseron** - Fasterna (NS).
- Tricholoma populinum*, **poppelmusseron** - Hammarn, Kronbergahagen, under asp, 1987.
- Tricholoma portentosum*, **streckmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982; Hammarn, stenbrottet, 1987.
- Tricholoma saponaceum*, **såpmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, 1983 (AA-S).
- Tricholoma scalpturatum*, **gulnande musseron** - Fasterna (NS).
- Tricholoma sejunctum*, **kantmusseron** (NT) - Hammarn, 1988 (AA-S).

- Tricholoma sudum*, **torrmusseron** - Mellan landsvägen och Skurberget, 1985 (AA-S).
- Tricholoma sulphureum*, **svavelmusseron** - Hammarn, Kronberghagen, 1984 (AA-S); Fredslund 1985.
- Tricholoma vaccinum*, **skäggmusseron** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1984 (AA-S); Hammarn, Fredshagen, 1985.
- Tricholoma virgatum*, **gallmusseron** - Fasterna (NS); NO om Rånäs, Näsudden (6i4605), 1988 (AA-S).
- Tricholomopsis decora*, **stubbmusseron** - Nära vägskälet Fixbyle-Hagsättra, 1985 (AA-S).
- Tricholomopsis rutilans*, **prickmusseron** - Fasterna (NS); Hammarn, 1982.
- Triphragmium filipendulae* - Hammarn, Fredshagen, på *Filipendula vulgaris*, 1983 (AA-S).
- Triphragmium ulmariae*, **älgräsrost** - Längs vägen till Fällbäcken, i skogsdike, på *Filipendula ulmaria*, 1983 (AA-S); längs g:a järnvägen N om Ålderbäcken, 1984; Storandsmossen, 1988.
- Tubaria confragosa*, **ringsskråling** - Grindstugan i Granby, vid basen av gammal ask, 1988 (AA-S).
- Tubaria furfuracea*, **toffelskråling** - Fasterna (NS).
- Tylopileus felleus*, **gallsopp** - Hammarn, 1984 (AA-S).
- Typhula* sp. - Hammarn, nära backen mot Svärlinge, på asplöv, 1984 (AA-S).
- Tyromyces fissilis*, **apelticka** (VTJ) - Norra Varleda på asp, 1969-1980 (HJ).
- Uromyces gageae*, **vårlöksrost** - Freden, på *Gagea lutea*, 1983 (AA-S).
- Uromyces geranii*, **näverost** - Fredslund, på *Geranium sylvaticum*, 1984 (AA-S).
- Uromyces trifolii-repentis* var. *fallens*, **rödkläverrost** - Fredslund, på *Trifolium pratense*, 1984 (AA-S).
- Ustilago tragopogonis-pratensis*, **korgsot** - Freden, på *Tragopogon*, 1983 (AA-S).
- Tilletia tritici*, **stinksot** — Mellan Fasterna k:a och Mörby ruin, på *Hordeum* i åker, 1984 (AA-S, som *Ustilago tritici*).
- Veluticeps abietinus*, **daggskind** - Fasterna (NS).
- Volvariella bombycina*, **silkeslidskivling** (NT) - Rånässtugan, östra sidan av Gavel-Längsjön, på död alm (HJ).
- Volvariella gloiocephala*, **vit slidskivling** - Fasterna (NS); Fredslund, 1984; Grindstugan i Granby, i trädgårdskompost (AA-S).
- Vuilleminia comedens*, **frättskinn** - Freden, 1983; Fredslund, 1984.
- Xeromphalia campanella*, **stubbrostnavling** - 1 km S om Hagsättra, på stubbe i granskog, 1985 (AA-S).
- Xeromphalia caulicinalis*, **bollrostnavling** - Norra Varleda (HJ).
- Xerula pudens*, **brunluddig rotning** (VU) - Fredslund, under ek, 1986 (AA-S).
- Xerula radicata*, **rynkroting** - Hammarn, Västergårdshagen, 1984 (AA-S).
- Xylobolus frustulatus*, **rutskinn** (NT) - Fasterna (NS); Norra Varleda, ekstubbe (HJ).

ASCOMYCETER

- Aleuria aurantia*, **mönjeskål** - Storskogen S om Råbylund, mycket talrikt vid nyanlagd skogsväg, 1984 (AA-S); Rånäs kapell, 1986.
- Ascocoryne sarcoides*, **violettt geléskål** - Fredslund, på körsbärsträd, 1984; Hammarn, längs vägen mot Svärlinge, 1984.
- Biscogniauxia repanda*, **rönndyna** - NV om Rånäs, på rön, 1991.
- Byssonectria terrestris*, **orange legeskål** - Skurberget, 1991 (AA-S).
- Cenangium acuum*, **barrlädarskål** - Hammarn, Fredshagen, på döda tallbarr, 1983 (AA-S).
- Chaenothecopsis pusilla* - Kronberg (6i1911), på stor ek, 1987 (AA-S, det. Leif Tibell).
- Chlorociboria aeruginascens*, **grönskål** - Kornamossen, granskog, 1984 (AA-S).
- Claviceps purpurea*, **mjöldryga** - Fredslund, på *Phragmites*, 1983.
- Cordyceps ophioglossoides*, **smal svampklubba** - Storskogen vid Skurberget, 1982 (AA-S); 1 km S om Österängby, 1985 (AA-S).
- Cryptomycina pteridis*, **bräkenskorpa** - Hammarn, Fredshagen, på *Pteridium aquilinum*, 1985 (AA-S).
- Cudonia circinans*, **mössmurkling** - Hammarn, stenbrottet, barrskog, 1984 (AA-S).
- Diatrype stigma*, **slättnästing** - Hammarn, Västergårdshagen, 1986 (AA-S).
- Discina perlata*, **öronmurkla** - Längs Fällbäcksvägen, hygge, 1983 (AA-S).
- Dumontinia tuberosa*, **sippskål** - Fasterna (NS); Ploglandshagarna, 1982; Storskogen vid Skurberget, 1986; Hammarn, 1987.
- Elaphomyces asperulus*, **ljusbrun hjorttryffel** - 1 km S om Österängby, källgranskog, 1985 (AA-S).

- Elaphomyces granulatus*, **grynig hjorttryffel** - Hammarn, Västergårdshagen, under hassel, 1986 (AA&LK-S); Fredslund, lövskog (AA-2348-S).
- Elaphomyces maculatus*, **slät hjorttryffel** (EN) - Freden, sandig mulljord i ängsbacke vid liten hassel under grov ek, 1986 (AA-S; AA&LK-S).
- Elaphomyces muricatus*, **marmorerad hjorttryffel** - Storskogen vid Skurberget, 1983 (AA-S); Hammarn, i granskog, 1984 (AA-S); Freden, under ek, 1986 (AA&LK-S).
- Encoelia fascicularis*, **aspskål** - Hammarn, på asp, 1983 (AA-S).
- Encoelia furfuracea*, **läderskål** - Fredslund, på hassel, 1984 (AA-S).
- Epichloe typhina*, **kolvsvamp** - Vägen till Norra Varleda, på *Melica nutans*, 1984 (AA-S); d:o på *Dactylis glomerata* (AA-S); Grindstugan i Gran-by, 1987.
- Erysiphe asperifoliorum* - Prästgården, på *Symphytum*, 1987.
- Erysiphe cichoriaceum*, **kompositmjöldagg** - Fredslund, på *Solidago canadensis*, 1984.
- Erysiphe galeopsidis* - Prästgården, på *Galeopsis*, 1987 (AA-S).
- Erysiphe heraclei*, **umbellatmjöldagg** - Fredslund, på *Anthriscus*, 1983 (AA-S).
- Eutypa sparsa*, **aspnästing** - Hammarn, Kronbergahagen, 1984.
- Geoglossum glutinosum*, **slemjordtunga** - Sjölandet, beteshagar S om Svärlinge, 1985 (AA-UPS, det. Johan Nitare).
- Geoglossum cf. fallax*, **fjällig jordtunga** - 2 km S om Österängby, källgranskog, 1985 (AA-S).
- Geoglossum starbaeckii*, **hagjordtunga** - Mellan landsvägen och Ploglandshagarna, 1985 (AA-S), (AA&LK-S).
- Gyromitra esculenta*, **stenmurkla** - Fasterna (NS); O om Rånäs, Käringbacken, 1986 (AA-S); Storskogen O om Råbylund, 1988.
- Gyromitra infula*, **biskopsmössa** - Fasterna (NS); Storskogen vid Råbylund, hyggeskant, talrikt, 1982; 1 km S om Hagsättra, 1984 (AA-S).
- Helvella acetabulum*, **pokalmurkla** - Badplatsen Lindbacken vid Gavel-Långsjön (7i0008), på sand, 1987 (AA-S).
- Helvella bulbosa*, **luden skålmurkla** - Hammarn, Västergårdshagen, i lövkärrskant, 1984 (AA-S); Kronberg, betad hästhage, 1987.
- Helvella crispa*, **vit hattmurkla** - Fredslund, 1984 (AA-S); N om Bäck på g:a järnvägsbanken (7h2035), 1988 (AA-S).
- Helvella elastica*, **smal hattmurkla** - Storskogen vid Råbylund, mellan landsvägen och Ploglandshagarna, 1985 (AA-S).
- Helvella ephippium*, **sadelmurkla** (DD) - Freden, i gräsmatta, 1986 (AA-S, conf. Åke Strid).
- Helvella lacunosa*, **svart hattmurkla** - Hammarn, Kronbergahagen vid grävlinggryt, 1984 (AA-S); N om Bäck på g:a järnvägsbanken (7h2035), 1988 (AA-S).
- Helvella nigricans*, **sotmurkla** - N om Bäck på g:a järnvägsbanken (7h2035), 1988 (AA-S).
- Helvella queletii*, **svart pokalmurkla** - Grindstugan i Granby, 1991 (AA-S).
- Humaria hemisphaerica*, **luddskål** - Hammarn, Västergårdshagen, hässle, 1984.
- Hymenogaster arenarius* - Grindstugan i Granby (6L2504), perennrabatt, 1987 (AA-S, det. Lars Kers).
- Hymenogaster vulgaris* - Fredslund, under asp och säl, 1986 (AA-S, det. Lars Kers).
- Hymenoscyphus cf. fruetigenus*, **nötskål** - Freden, under ek, 1985 (AA-2355-S).
- Hypoxylon multifforme*, **björkdyna**- Skedviken, Sjölandet, 1983.
- Leotia lubrica*, **slemmurkling** - 1 km S om Hagsättra, 1984 (AA-S); mellan Österängby och Fixby-le, 1984.
- Lophodermium pinastri*, **barrsprickling** - Skurberget, SO om Råby, 1991 (AA-S).
- Microglossum olivaceum*, **olivjordtunga** (NT) - Norra Varleda, 1955 (NS-S); Hammarn, Kronberg, betad hästhage, 1987 (AA-S); Fasterna (NS som *Microglossum fuscorubens*); Norra Varleda, gräsmark i beteshage, 1955 (Rydberg & Suber-S som *Microglossum fuscorubens*); Hammarn, Kronberg, betad hästhage, 1987 (AA-S som *Microglossum fuscorubens*).
- Microglossum viride*, **grön jordtunga** - Fasterna (NS).
- Microglossum* sp. - Hammarn, Kronberg, betad hästhage (611813), 1987 (AA-S).
- Microsphaera alphitoides*, **ekmjöldagg** - Hammarn, Fredshagen, på *Quercus*, 1983 (AA-S).
- Microsphaera baumleri* - 1 km S om Hagsättra (6i3333), på *Vicia sylvatica*, 1985 (AA-S).

Mitula paludosa, **klubbmurkling** - Kornamossen, 1983 (AA-S); O om Rånäs, Kåringbacken, dike, 1987 (AA-S).

Monilinia fructigena, **gult fruktmögel** - Fasterna (NS); Fredslund, 1983.

Morchella data, **toppmurkla** - Fasterna (NS); Lindbacken, vägs kärning på naken mjäla, 1989 (AA-S).

Mycocalicium subtile - Freden, gammal gårdsgårdstolpe av ek?, 1984 (AA-S, det. Leif Tibell).

Nectria cinnabarina, **cinnobergömming** - Hammarn, 1983; Grindstugan i Granby, fertil, 1987 (AA-S).

Nectria episphaeria, **dynrödömming** - Hammarn, Västergårdshagen, 1986 (AA-S).

Nectria galligena, **frukträdskräfta** - Fredslund, 1983.

Otidea onotica, **stort haröra** - Hammarn, Kronbergahagen, hässle, 1984 (AA-S).

Peckiella lateritia, **risksnyltning** - Hammarn, Fredshagen, på *Lactarius violascens*, 1986 (AA-S).

Peziza badia, **brunskål** - Fasterna (NS).

Peziza ebinospora, **brun brandskål** - Hammarn, längs vägen mellan Freden och Svärlinge, på brandplats, 1984 (AA-S).

Peziza succosa, **gulmjölkig storskål** - Fasterna (NS).

Podosphaera majar - Storskogen vid Råbylund (6i2526), på *Vaccinium uliginosum*, 1987 (AA-S).

Podosphaera myrtillina, **blåbärsmjöldagg** - Hammarn, stenbrottet (611513), på *Vaccinium myrtillus*, 1987 (AA-S).

Polydesmiapruiosa, **vit snyltskål** - Fredslund, på sälbas, 1984 (AA-S).

Rhytisma acerinum, **lönntjärfläck** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1982; Fredslund, 1984; Grindstugan i Granby, 1987.

Rutstroemia firma, **brun kvistskål** - Fredslund, på kvistar av ek, 1984 (AA-S).

Sarcoscypha coccinea, **scharlakansvårskål** - SV om Skedviken, strax S om Djurgården, granskog, 1995 (AA-S).

Scutellinia scutellata, **ögonskål** - Skedviken, Sjölandet, 1983 (AA-S).

Spathularia flavida, **spadmurkling** - Hammarn, stenbrottet, 1984 (AA-S).

Sphaerotheca mors-uvae, **amerikansk krusbärsmjöldagg** - Grindstugan i Granby, på odlade krusbär, 1987.

Taphrina betulina, **björkhäxkvast** - Fasterna (NS).

Taphrina padi, **häggpung** - Fredslund, på *Prunuspadus*, 1983 (AA-S).

Tarzetta catinus, **stor blekskål** - Grindstugan i Granby (6i2504), 1987 (AA-S, det. Åke Strid).

Trichoglossum hirsutum, **hårig jordtunga** - Fasterna (NS, som *Geoglossum hirsutum*).

Tuber cf. foetidum - Freden, under hassel, 1985 (AA-S, det. Lars Kers).

Tuber maculatum, **trädgårdstryffel** - Grindstugan i Granby (6i2504), perennrabatt, 1987 (AA-S, det. Lars Kers).

Valsa nivea, **kapselnästing** - Hammarn, på asp, 1983 (AA-S).

Xylaria filiformis, **trådhorn** - Granby, Grindstugan, på multnande hallonkvistar, 1988 (AA-S).

Xylaria hypoxylon, **stubbhorn** - Storskogen vid Skurberget, 1982; Rånäs slottspark, 1987 (AA-S).

MYXOMYCETER

Ceratiomyxa fruticulosa, **slemhorn** - Hammarn, Fredshagen, hässle, 1985 (AA-S).

Fuligo septica, **trollsmör** - Fasterna (NS); Storskogen vid Skurberget, 1983; Hammarn, stenbrottet, 1984.

Lycogala epidendrum, **vargmjölk** - Fasterna (NS); Hammarn, Fredshagen, 1983.

Mucilago crustacea, **jordspott** - Hammarn, Fredshagen och Västergårdshagen, hässlen, talrikt, 1984.

ÖVRIGA

Anthina flammea, **eldtofs** - Hammarn, nära Kronberg, 1984 (AA-S).

Paecilomyces farinosus, **klubbmögel** - Norra Varleda, på fjärilspuppa i barrföna under gran, 1987 (AA-S).

Phragmotrichium chailletii, **kotteskorv** - S om Lillhammar, 1984.

Synchytrium anemones, **sippvårter** - Fredslund, på *Anemone nemorosa*, 1983 (AA-S).

ALGER

Uppgifterna i nedanstående lista grundar sig huvudsakligen på Skuja (1956). Arterna är uppförda i bokstavsordning och fördelade på alggrupp under de sjöar i vilka de uppgivits förekomma.

Ubby-Långsjön

GRÖNALGER. *Planktosphaeria gelatinosa*.

Skedviken

CYANOBAKTERIER (BLÅGRÖNALGER). *Anabaena circinnalis*, *A.flos-aquae* (även vattenblomning), *A. .plantonica*, *A. spiroides*, *A. spiroides* var. *crassa*, *Aphanothece clathrata*, *A. clathrata* var. *brevis*, *Aphanizomenon flos-aquae* (även vattenblomning), *Chroococcus dispersus*, *C. limneticus*, *Gloeotrichia echinulata*, *Gomphosphaeria lacustris*, *G. lacustris* var. *compacta*, *Lyngbya limnetica*, *Microcystis aeruginosa*, *M. flos-aquae*, *M. viridis*, *Phormidium mucicola*, *Radiocystis geminata*.

GULDALGER. *Dinobryon sociale*.

KISELALGER. *Amphiprora ornata*, *Asterionella formosa*, *Cyclotella comta*, *Diatoma elongatum*, *Fragillaria crotonensis*, *F capucina*, *Melosira varians*, *M. binderana*, *M. granulata*, *M. islandica* ssp. *helvetica*, *M. ambigua*, *M. italica* ssp. *subarctica*, *Stephanodiscus astaea*, *S. hantzschii*, *Surirella biseriata*, *S. turgida*, *S. robusta*, *S. robusta* var. *splendida*, *S. tenera*, *Synedra acus* var. *angustissima*, *Tabellaria flocculosa*.

PANSARFLAGELLATER. *Ceratiumfurcoides*, *C. hirundinella*, *Diplopsalis acuta*, *Peridinium aciculiferum*.

GULGRÖNALGER. *Botryococcus braunii*.

EUGLENOR. *Euglena viridis*.

GRÖNALGER. *Coelastrum microporum*, *C. reticulatum*, *Eudorina elegans*, *Pediastrum clathratum*, *P. duplex*, *P. gracillimum*, *P. biradiatum*, *P. boryanum*, *P. boryanum* var. *longicorne*, *P. tetras* var. *excisum*, *Scenedesmus falcatus*, *S. arcuatus*, *S. quadricauda*, *S. armatum*, *Staurastrum tetracerum*, *S. pingue*, *S. bulliardii*, *Tetraedron limneticum*.

Metsjön

GULDALGER. *Dinobryon sociale*, *D. divergens*, *Mallolonas caudata*, *Uroglena americana*.

KISELALGER. *Asterionella formosa*, *Fragillaria crotonensis*, *F capucina*, *Melosira ambigua*, *Synedra ulna*, *Tabellaria fenestrata*, *T. flocculosa*.

PANSARFLAGELLATER. *Ceratium hirundinella*

GRÖNALGER. *Dictyosphaerium pulchellum*, *Pediastrum duplex*, *P duplex* var. *rugulosum*, *P boryanum*.

KRANSALGER. *Chara fragilis* (C. *globularis*) (UPS).

Gavel-Långsjön

RÖDALGER. *Batrachospermum* sp.

KRANSALGER. *Chara fragilis* (C. *globularis*). — Bredvik (AA-S); ef. *Nitellopsis obtusa*. Lindbackens badplats, steril, 1990.

Landlevande alger

GULGRÖNALGER. *Botrydium* sp. — Freden, på lerjord, 1984.

GRÖNALGER. *Haematococcus* sp. - Fågelbad vid Fredslund, 1985; *Pleurococcus* sp., Hammarn, på trädbark, 1983, *Trentepohlia* sp., Hammarn, på ekbark, 1983; *Draparnaldia* sp., vägen mot Storandsmossen, 1985.

RÖDLISTADE ARTER

NÄMNDA I ARTLISTAN ÖVER FASTERNA SOCKEN

Kunskapsbrist (DD)

LAVAR

Ramalina calicaris, **rännformig brosklav**

SVAMPAR

Helvella ephippium, **sadelmurkla**

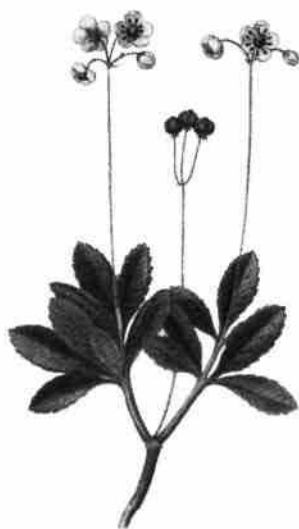
Hyphoderma echinocystis, **flodtagging**

Försvunna (RE)

KÄRLVÄXTER

Galium spurium ssp. *spurium*, **linmåra**

Lolium temulentum, **dårrepe**

Ryl *Chimaphila umbellata*. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Akut hotade (CR)

KÄRLVÄXTER

Silene dichotoma, **gaffelglim**

Starkt hotade (EN)

KÄRLVÄXTER

Galium pumilum, **parkmåra**

Mentha xgracilis, **ädelmynta**

Potamogeton rutilus, **styvnate**

LAVAR

Ramalina thrausta, **trådbrosklav**

SVAMPAR

Boletus queletii, **flamsopp**

Elaphomyces maculatus, **slät hjorttryffel**

Sårbara (VU)

KÄRLVÄXTER

Agrostemma githago, **klätt**

Bromus secalinus, **råglosta**

Chimaphila umbellata, **ryl**

Euphrasia micrantha, **ljungögontröst**

Gentianella campestris, **fältgentiana**

Lappula squarrosa, **piggfrö**

Potamogeton compressus, **bandnate**

Potamogeton friesii, **uddnate**

LAVAR

Cyphelium sessile, **parasitsotlav**

SVAMPAR

Cantharellus melanoxeros, **svartnande kantarell**

Hygrocybe citrinovirens, **gröngul vaxskivling**

Hymenochaete subfuliginosa, **ekborstskinn**

Inonotus dryophilus, **kärnticka**

Lepiota cf. *grangei*, **grönfjällig fjällskivling**

Ramaria sanguinea, **fläckfingersvamp**

Tyromyces fissilis, **apelticka**

Xerula pudens, **brunluddig roting**

Missgynnade (NT)

KÄRLVÄXTER

Anthemis arvensis, **åkerkulla**

Camelina microcarpa, **sanddådra**

Campanula cervicaria, **skogsklocka**

Carex hartmanii, **hartmansstarr**

Consolida regalis, **riddarsporre**
Cypripedium calceolus, **guckusko**
Geranium bohemicum, **svedjenäva**
Leonurus cardiaca, **hjärtstilla**
Lythrum portula, **rödlånke**
Melampyrum cristatum, **korskovall**
Poa remota, **storgröe**
Thymus pulegoides, **stortimjan**
Vicia villosa, **luddvicker**

MOSSOR

Bryum ef. *turbinatum*, **halsbryum**
Buxbaumia viridis, **grön sköldmossa**
Hamatocaulis vernicosus, **käppkrokmossa**
Orthotrichum gymnostomum, **asphättemossa**

LAVAR

Cliostomum corrugatum, **gul dropplav**
Lobaria scrobiculata, **skrovellav**
Nephroma laevigatum, **västlig njurlav**
Sclerophora farinacea, **brunskäftad blekspik**

SVAMPAR

Amanita ceciliae, **jättekamskivling**
Boletopsis leucomelaena, **grangråticka**
Clavaria fumosa, **rökfingersvamp**
Clavaria rosea, **rosenfingersvamp**
Clavaria zollingeri, **violett fingersvamp**
Clavari corona pyxidata, **kandelabersvamp**
Climacodon septentrionalis, **grentaggsvamp**
Clitocybe lignatilis, **vedtrattskevling**
Cortinarius praestans, **jättespindling**
Craterellus cinereus, **grå kantarell**
Fomitopsis rosea, **rosenticka**
Geastrum quadrifidum, **fyrflikig jordstjärna**
Gomphus clavatus, **violgubbe**
Hydnellum geogenium, **gul taggsvamp**
Hygrocybe punicea, **scharlakansvaxkevling**
Hygrocybe spadicea, **dadelvaxkevling**
Inonotus tomentosus, **luddticka**
Lactarius acerrimus, **gaffelriska**
Lentinellus vulpinus, **rynkmussling**
Lycoperdon echinatum, **igeltottsroksvamp**
Microglossum olivaceum, **olivjordtunga**

Perenniporia medulla-panis, **brödmärgsticka**
Perenniporia subacida, **gräddticka**
Phellinus populicola, **stor aspticka**
Pluteus umbrosus, **borstskölding**
Spongipellis spumeus, **skumticka**
Stropharia albocrenulata, **tårkragskevling**
Tricholoma sejunctum, **kantmusseron**
Volvariella bombycina, **silkeslidskevling**
Xylobolus frustulatus, **rutskinn**

Korskovall Melampyrum cristatum. Bilden är hämtad från C.A.M. Lindman 1922: *Bilder ur Nordens Flora*. Stockholm.

Tack

Vi ber att få tacka Lars Hedenäs, Lars Kers, Johan Nitare, Roland Moberg, Åke Strid, Sven Snogerup, Anders Tehler, Leif Tibell, Göran Thor och Inga-Britt Westerberg för hjälp med vissa kontrollbestämningar. Vi vill också tacka Hans Rydberg som låtit oss ta del av opublicerade uppgifter, Hermann Jahn som lämnat uppgifter om svampfynd som gjorts under exkursioner i Fasterna tillsammans med Nils Suber, samt Joakim Ekman, Roland Karlsson och Lennart Johansson som också bidragit med uppgifter. Tack också till Kungliga biblioteket och till Riksarkivet för hjälp med litteratur och arkivalier.

Litteratur

- Ahlén, I., Andersson, A., Liliegren, Y., Pettersson, K., Rudmark, L. & Stighäll, K. 1994: Skedviken. Naturinventering med förslag till skötselåtgärder. *Naturvård i Norrtälje kommun* 7: 1 - 109. Planeringskontoret, Norrtälje kommun.
- Almquist, E. 1929: Upplands vegetation och flora. *Acta Phytogeogr. Suecica* 1: 1 - 622.
- Björkbäck, F. 1979: Metoder att ange växtlokaler. *Svensk Bot. Tidskr.* 73: 545-554.
- Blomdahl, R. 1959: *Ekebyholm. Några drag ur ett herresätes historia*. Norrtälje.
- Douhan, B., Jansson, M. & Larsson, P. 1995: Storanden. Naturinventering av ett skogs- och våtmarksområde. *Naturvård i Norrtälje kommun* 10: 1-47. Planeringskontoret, Norrtälje kommun.
- Dossing, L. & Knudsen, H. 1992: *Lepiota*. I: L. Hansen & H. Knudsen (red.) *Nordic Macromycetes 2. Polyporales, Boletales, Agaricales, Russulales*. Nordsvamp, Köpenhamn, s. 216 - 222.
- Ekman, J. 1988: Mossnycklar i Norrtälje kommun, Uppland. *Svensk Bot. Tidskr.* 82: 151-155.
- Gillingstam, H. 1947: *Ur Fasterna (Fasta och Esterna) historia*. Norrtälje.
- Gärdenfors, U. (red.) 2000: *Rödlistade arter i Sverige 2000*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallingbäck, T. & Aronsson, G. (red.) 1998: *Ekologisk katalog över storsvampar och myxomyceter*. Andra omarbetade och utökade tryckningen. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hylander, N. 1971: Prima loca plantarum vascularium Sueciae. Plantae subspontaneae vel in tempore recentiore adventitiae. *Svensk Bot. Tidskr. Suppl. GA*: 1-322.
- Jahn, H. 1979: *Pilze die an Holz wachsen*. Herford.
- Jahn, H., & Jahn, M.-A. 1986: Konstanz und Fluktuation der Pilzvegetation in Norra Warleda, Uppland. Beobachtungen auf einem schwedischen Bauernhof 1945-1980. *Westfälische Pilz-briefe* 10-11 (8b): 352-378.
- Jahn, H., & Jahn, M.-A. 1987: Konstans och fluktuation i svampvegetationen på Norra Warleda, Uppland. Iakttagelser på en svensk bondgård 1945-1980 (Bearbetning till svenska av Åke Strid). *Jordstjärnan* 8(3): 13-31.
- Karling, S. 1931: *Trädgårdskonstens historia i Sverige intill Le Nötrestilens genombrott*. Stockholm.
- Karlsson, T. 1998: Förteckning över svenska kärlväxter. *Svensk Bot. Tidskr.* 91: 241-560.
- Kers, L. E. 1977: Inventering av botaniskt värdefulla områden i Stockholms län. *Länsstyrelsen i Stockholms län 1977(2)*: 1-137.
- Liljeblad, S. 1798: *Utkast till en svensk flora, eller Afhandling om svenska växternas väsendteliga kännetecken och nytta. Andra upplagan, tillökad och förbättrad*. Uppsala.
- Lohammar, G. 1938: Wasserchemie und höhere Vegetation Schwedischer Seen. *Symb. Bot. Upsal.* 3(1): 1-252.
- Lundqvist, N. & Persson, O. 1987: *Svenska svampnamn*. Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm.
- Moberg, R., Thor, G. & Hermansson, J. 1995: Lavar med svenska namn. Andra upplagan. *Svensk Bot. Tidskr.* 89: 129-149.
- Mossornas vänner i Stockholm. 1991: Några mossors utbredning i Stockholmstrakten. *Svensk Bot. Tidskr.* 85: 53-59.
- Nitare, J. 1988: Förändringar i svampfloran - forskning och artbevarande. *Svensk Bot. Tidskr.* 82: 485 - 489
- Paijkull, C. W. 1864: Några ord till upplysning om bladet "Lindholm". *Sveriges geologiska undersökning*. Ser. Aa, 13.

- Radloff, EV. 1910: *Beskrifning öfuer Roslagen*. Norrtelje.
- Rydberg, H. (opubl.): *Vegetation och flora i trakten mellan Gavel-Långsjön och Kornan i Fasterna socken, Uppland*. Opublicerat trebetygsarbete vid Stockholms Universitet.
- Rydberg, H. 1978: Floran i ett kalkområde i Fasterna socken, Uppland. *Svensk Bot. Tidskr.* 72: 143—148.
- Salvius, L. 1741: *Beskrifning öfver Sverige* 1. Stockholm.
- Sidenbladh, E. 1868: Några ord till upplysning om bladet "Rånäs". *Sveriges Geologiska Undersökning*. Ser. Aa, 27.
- Skuja, H. 1956: Taxonomische und biologische Studien iiber das Phytoplankton Schwedischer Binnengewässer. *Nova acta Reg. Soc. Sci. Upsalien-sis*. Ser. 4, 16(3): 1-404.
- Skärman, J. A. O. 1921: Ett fynd av *Hippophaë rhamnoides* L. i det inre av Uppland. *Svensk Bot. Tidskr.* 15: 256-259.
- Suber, N. (opubl.): *Inventering av Stockholmstraktens och Gotlands storsvampar åren 1936—1978*. Handskriven lista. Sektionen för kryptogambotani, Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm.
- Söderström, L. & Hedenäs, L. 1998: Checklista över Sveriges mossor. *Myrinia* 8(2): 58—90.
- Thor, G. 1986: *Floravård i skogsbruket — Stockholms län*. Länsstyrelsen i Stockholm.
- Tuulse, A. 1952: Mörby. En adelsborg i Uppland. *Kungl. Vitterh. Hist. Antik. Akad. handl.* 77: 1-144.
- Uhr, J., Hahn, S., De Vries, G., Käärik, A. & Wallentinus, H.-G. 1983: *Naturvårdsprogram för Stockholms län 1. Skyddsvärda områden för naturvård och friluftsliv*. Länsstyrelsen, Stockholms.
- Wallsten, M. 1981: Changes of lakes in Uppland, central Sweden, during 40 years. *Symb. Bot. Up-sal.* 23(3): 1-86.
- Wilcke-Lindqvist, I. 1958: Kyrkor i Sjuhundra härad, nordöstra delen. Fasterna och Skederids kyrkor. *Sveriges Kyrkor. Uppland* 5(4): 361-496.

Arne Anderberg och Anna-Lena Anderberg
Naturhistoriska Riksmuseet
Box 50007
104 05 Stockholm